

Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:

**Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ : ΑΝΤΡΙΑΝΑ ΣΟΡΩΤΟΥ
ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ : ΦΡΑΓΚΟΥ ΜΑΡΙΑ

2008

Περιεχόμενα	1
Πρόλογος	4
Εισαγωγή	5
Μεθοδολογία	6
Μέρος Α΄	
Κεφάλαιο 1 Πολιτιστική πολιτική και ανάπτυξη των πόλεων	8
1.1 Πολιτισμός – Κουλτούρα	8
1.2 Αποκέντρωση και Περιφερειακή Πολιτιστική Ανάπτυξη	11
1.2.1 Αποκέντρωση και Τοπική Ανάπτυξη	13
Κεφάλαιο 2 Κρατική πολιτιστική πολιτική	15
2.1 Γενικά	15
2.2 Προγραμματικές συμβάσεις	17
2.3 Το Τοπικό αναπτυξιακό πρόγραμμα	18
2.4 Ο θεσμός του Εθνικού Πολιτιστικού Δικτύου Πόλεων του Υπουργείου Πολιτισμού	19
2.4.1 Σκοποί του Ε.Π.Δ.Π.	20
2.4.2 Ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης στο Ε.Π.Δ.Π.	21
Κεφάλαιο 3 Ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης στον πολιτιστικό τομέα	22
3.1 Γενικά	22
3.2 Ενδογενής τοπική αυτοδιοίκηση	23
3.3 Στόχοι της ενδογενούς ανάπτυξης.	24
3.4 Στόχοι ενδογενούς ανάπτυξης	26
3.5 Ο ρόλος των δημοτικών επιχειρήσεων στην τοπική ανάπτυξη	28

Μέρος Β'

Κεφάλαιο 4	Γενικά χαρακτηριστικά του δήμου Καλαμάτα	29
4.1	Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πόλης	29
4.2	Ιστορική αναδρομή της πόλης	29
4.3	Η πόλη σήμερα	29
4.4	Αξιοθέατα	31
4.5	Οικονομία	32
4.6	Πολιτισμός	32
4.7	Αθλητισμός	33
Κεφάλαιο 5	Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας	34
5.1	Γενικά περί Δ.Ε.Π.Α.Κ.	34
5.1.1	Το θεσμικό πλαίσιο	35
5.1.2	Η αφετηρία	35
5.1.3	Η φιλοδοξία	37
5.1.4	Το ιδεολογικό στίγμα	37
5.1.5	Το θεσμικό πλαίσιο	38
5.1.6	Η δικαίωση	38
5.2	Δημοτική σχολή χορού	39
5.3	Δημοτικό Ωδείο	43
5.4	Εικαστικό Εργαστήρι	53
5.5	Μουσείο σιδηροδρόμων	56
5.6	Δημοτική Πινακοθήκη	56
5.7	Συμπερασματικοί πίνακες	57
Κεφάλαιο 6	Διεθνές κέντρο χορού. ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ.	65
6.1	Γενικά για ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ.	65
6.2	Περιεχόμενο προγραμματικής σύμβασης	66
6.2.1	αντικείμενο της σύμβασης	66
6.2.2	περιεχόμενο της σύμβασης	66
6.3	Δραστηριότητες του ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ.	67
6.4	Στόχοι του ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ.	67
	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΕΠΙΑΚ	70
	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	71
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	72

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα εργασία με τίτλο « **Ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης στην πολιτιστική ανάπτυξη της Καλαμάτας** », έχει ως σκοπό να ασχοληθεί με την πολιτιστική δραστηριότητα της πόλης και τον τρόπο παρέμβασης της τοπικής αυτοδιοίκησης σε αυτήν. Η εργασία αποτελείται από δύο μέρη.

Το πρώτο μέρος διαπραγματεύεται θεωρητικά – εννοιολογικά θέματα, τα οποία αποτελούν βασικές συνιστώσες για τη συσχέτιση και κατανόηση του δεύτερου μέρους. Πιο συγκεκριμένα :

Στο **πρώτο μέρος** προσεγγίζουμε θεωρητικά τις έννοιες πολιτισμό και κουλτούρα και την κρατική πολιτιστική πολιτική στην Ελλάδα, στην οποία περιλαμβάνονται τα αναπτυξιακά προγράμματα και οι προγραμματικές συμβάσεις.

Αναφερόμαστε επίσης στην πολιτιστική αποκέντρωση και την πολιτιστική περιφερειακή ανάπτυξη, στην οριοθέτηση της έννοιας « τοπική ανάπτυξη » και το ρόλο των δημοτικών επιχειρήσεων σε αυτήν, καθώς και στον τρόπο με τον οποίο η πολιτιστική πολιτική συμβάλλει στην ανάπτυξη των πόλεων.

Το **δεύτερο μέρος** ξεκινά με την ιστορική αναδρομή της πόλης της Καλαμάτας, και το δημογραφικό προφίλ της. Στη συνέχεια αναλύεται η παρέμβαση του δήμου Καλαμάτας στα πολιτιστικά δρώμενα της πόλης και στους δημοτικούς φορείς πολιτιστικής δημιουργίας, δηλαδή στην δημοτική επιχείρηση πολιτιστικής ανάπτυξης.

Τα επόμενα κεφάλαια της εργασίας μου παρουσιάζουν την πρωτογενή έρευνα με αντικείμενο την καταγραφή όλων των δραστηριοτήτων της ΔΕΠΑΚ και την διεξοδική ανάλυση τους . Σκοπός της έρευνας αυτής είναι η παρουσίαση και η μελέτη της οικονομικής κατάστασης της ΔΕΠΑΚ. Η εργασία ξεκίνησε με την υπόθεση ότι υπάρχει πολιτιστική ανάπτυξη στην πόλη της Καλαμάτας και ότι ο δήμος παρεμβαίνει στην πολιτιστική δραστηριότητα της.

Στο δεύτερο μέρος η εργασία μου βασίστηκε σε στοιχεία που προέκυψαν από την πρωτογενή έρευνα. Υλικό αντλήθηκε επίσης από τα κείμενα των προγραμματικών συμβάσεων, τα οικονομικά δεδομένα και καλλιτεχνικά αποτελέσματα της δεπακ καθώς επίσης και από διάφορες ιστοσελίδες του internet.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να ευχαριστήσω την καθηγήτρια μου Φράγκου Μαρία που παρακολούθησε και βοήθησε στην συγγραφή της εργασίας καθώς και τους ερασιτεχνικούς πολιτιστικούς φορείς και δημοτικές επιχειρήσεις για την πολύπλευρη βοήθεια που μου έδωσαν στη συγκέντρωση υλικού και πληροφοριών για την ολοκλήρωση της εργασίας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο πολιτισμός, σαν μορφή ενός τρόπου ζωής όπου οι πνευματικές αξίες και τα ανθρώπινα ιδανικά θα είναι οι ρυθμιστές του κοινωνικού και οικονομικού συστήματος, προϋποθέτει τη λειτουργία και ενός τρόπου διακυβέρνησης γνήσια δημοκρατικού, που να καλύπτει τις υλικές και πνευματικές ανάγκες όλου του πληθυσμού.

Η τοπική αυτοδιοίκηση αντιπροσωπεύει και εκφράζει μια τοπική λαϊκή εξουσία, γνήσια δημοκρατική, που εξυπηρετεί ισότιμα όλους τους δημότες σε όλες τις τοπικές ανάγκες. Οι εκφραστές της γνώμης του λαού, για τον τρόπο που επιθυμεί να διοικείται η τοπική κοινωνική του ζωή, είναι οι αιρετοί του άρχοντες. Σε αυτούς οι πολίτες κάθε διοικητικής περιφέρειας αναθέτουν την ευθύνη να φροντίζουν για τις τοπικές υπόθεσες και ανάγκες, υλικές, ηθικές και πνευματικές.

Κύριο δικαίωμα της σύγχρονης ευρωπαϊκής κοινωνίας είναι το λεγόμενο πολιτιστικό δικαίωμα, η συμμετοχή του πολίτη στον πολιτισμό. Η διάδοση του πολιτισμού και των αξιών του πρέπει να είναι και υπόθεση της τοπικής αυτοδιοίκησης. Βιβλιοθήκες, αίθουσες, θέατρα κλπ, μέσα από την τοπική αυτοδιοίκηση, πηγαίνουν πιο κοντά στον άνθρωπο, ειδικά σε αυτόν που ζει στην περιφέρεια. Στην σύγχρονη εποχή δεν νοείται οικονομική ανάπτυξη, η οποία δεν συμβαδίζει με την αντίστοιχη πολιτισμική.

Με αυτά τα δεδομένα λοιπόν, ο ρόλος των δήμων στον πολιτισμό και την ανάπτυξη του είναι καθοριστικός. ο συγκεκριμένος δήμος που μελετάμε στην παρούσα εργασία, της Καλαμάτας, έχει να προσφέρει πολλά σε αυτήν την κατεύθυνση. Γενικά, η πόλη έχει μια πλούσια πολιτιστική ζωή και η παρέμβαση του δήμου είναι έντονη, κυρίως με τη δημοτική επιχείρηση πολιτιστικής ανάπτυξης. Αξιόλογη είναι και η προσπάθεια των πολλών ερασιτεχνικών συλλόγων, στην πολιτιστική ανάπτυξη της πόλης.

Αρχική υπόθεση της εργασίας ήταν πως υπάρχει πολιτιστική ανάπτυξη της πόλης και πως ο δήμος της Καλαμάτας παρεμβαίνει σε αυτήν. Επίσης πως οι πολιτιστικές δομές και δραστηριότητες του δήμου δεν είναι δυνατόν να εξαντλούνται στην διοργάνωση εκδηλώσεων, δηλαδή στην «κατανάλωση πολιτισμού», αλλά και στην παραγωγή του (συμμετοχή των πολιτών, ενεργοποίηση του ενδογενούς δυναμικού).

Κάτω από αυτή την οπτική γωνία η εργασία προσπάθησε να απαντήσει σε ερωτήματα όπως :

- Ποιος ο βαθμός πολιτιστικής ανάπτυξης της πόλης ;
- Ποιοι είναι οι κύριοι φορείς πολιτιστικής ανάπτυξης ;
- Ποιο είναι το μέγεθος και η ποιότητα των δραστηριοτήτων αυτών των φορέων ;
- Είναι αποτελεσματικός ο τρόπος που παρεμβαίνει ο δήμος στην πολιτιστική ανάπτυξη της πόλης ;

Η παρούσα εργασία με το θέμα που διαπραγματεύεται φιλοδοξεί να απαντήσει στο γενικότερο ερώτημα της συμβολής του δήμου και των δημοτικών φορέων πολιτιστικής ανάπτυξης, στην περιφερειακή πολιτιστική ανάπτυξη.

Μεθοδολογία της μελέτης

Το θέμα της παρούσας εργασίας είναι « ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης στην πολιτιστική ανάπτυξη της Καλαμάτας ».

Βασικός στόχος της εργασίας είναι η διερεύνηση της πολιτιστικής ανάπτυξης της Καλαμάτας και το πόσο επιδρά η τοπική αυτοδιοίκηση στην ανάπτυξη αυτή.

Η μεθοδολογία η οποία ακολουθήθηκε για την περάτωση αυτής της εργασίας, στηρίχτηκε κατά το μεγαλύτερο και το πιο σημαντικότερο μέρος της, στην χρήση πρωτογενών πηγών και ειδικότερα στην επεξεργασία ισολογισμών, εκθέσεις πεπραγμένων, και προσωπικών συνεντεύξεων που έγιναν.

Ακόμα αυτή η εργασία στηρίχτηκε και σε δευτερογενείς πηγές όπως είναι η χρήση κάποιων βιβλίων καθώς και η χρήση του διαδικτύου για την συλλογή πληροφοριών.

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ

1.1 Πολιτισμός – Κουλτούρα (θεωρητικός προβληματισμός)

Η λέξη πολιτισμός συνήθως περιέχει από ένα ευρύ φάσμα εννοιών και διαφορετικών αποδόσεων.

Ξεκινώντας λοιπόν την εργασία θεωρώ σκόπιμο τον εννοιολογικό διαχωρισμό των δύο αυτών εννοιών.

Συνήθως οι δύο έννοιες τις οποίες συγγέουμε περισσότερο από κάθε άλλες, είναι αυτές της κουλτούρας και του πολιτισμού. Για τον πιο πολύ κόσμο δεν υπάρχει πραγματική διαφορά μεταξύ τους. Και οι δύο έννοιες εκφράζουν ακριβώς το ίδιο. Μας ρωτάνε, που υπάρχει η διαφορά, αν πούμε ελληνικός πολιτισμός ή ελληνική κουλτούρα; Και όμως η διαφορά είναι τεράστια. Πρωταρχικά, πολιτισμός¹ σημαίνει παράδοση, ήθη, έθιμα, συνήθειες, πνευματική και καλλιτεχνική ανάπτυξη, τρόπος δημιουργίας μιας πολιτείας στην οποία ζει και δρα μια ελεύθερη κοινωνία με παιδεία, με σχέδια άρδευσης, κυκλοφοριακής κίνησης κ.ο.κ. δηλαδή ένα ολοκληρωμένο σύστημα διοίκησης με νομικούς και διοικητικούς κανόνες λειτουργίας μιας πολιτείας (κράτους).

Ο πολιτισμός είναι το σύνολο των εκδηλώσεων, των δραστηριοτήτων των ατόμων σε μία κοινωνία ή σε περισσότερες κοινωνίες, με χαρακτήρες επιβλητικούς που της δίνουν ένα αυθεντικό στίγμα. π.χ. ο βιομηχανικός πολιτισμός χαρακτηρίζεται από μία μορφή τεχνολογικής παραγωγής. Βέβαια, ο πολιτισμός δεν ορίζεται μόνο από μερικές παραστάσεις, κάποιες εκθέσεις εικαστικού περιεχομένου ή κάποιες εκδόσεις. Ο πολιτισμός είναι δυναμική, πνευματικό κλίμα, δημιουργική ατμόσφαιρα.

Κουλτούρα μπορούμε να πούμε ότι είναι το πλησίασμα – όχι απλώς η αναγνώριση, η ύπαρξη και η διατήρηση τέτοιων πνευματικών, διοικητικών, καλλιτεχνικών, ακόμα και μηχανικών, παραδοσιακών έργων – μνημείων ανάπτυξης περασμένων πολιτισμών – σαν ιστορικά αντικείμενα παρελθόντων αιώνων, αλλά η μελέτη, η απόκτηση γνώσης περί αυτών. Κουλτούρα σημαίνει καλλιέργεια. Σημαίνει ανάπτυξη. Σημαίνει γνώση περί του αντικειμένου. Εκεί έγκειται η διαφορά μεταξύ πολιτισμού και κουλτούρας. Καμιά φορά συμβαίνει και τα δύο να γίνονται ταυτόσημα.

¹ Πηγή: www.greeknews.gr

Κουλτούρα είναι ένα πολύπλοκο , σύνθετο σύνολο, που περιλαμβάνει τις γνώσεις, τις πεποιθήσεις, τα πιστεύω, την τέχνη, τους νόμους, τα ήθη, τα έθιμα και άλλες ικανότητες και συνήθειες που αποκτά ο άνθρωπος ως μέλος της κοινωνίας.

Η ιστορία της κουλτούρας είναι η ιστορία των μορφωτικών ιδεωδών και των πνευματικών αξιών, που πραγματοποιεί και επιδιώκει η ανθρώπινη κοινωνία στις διαφορετικές φάσεις της εξέλιξης της. Με την έννοια αυτή, η κουλτούρα συμπίπτει σχεδόν με τη διαμόρφωση της διάνοιας και του ήθους και καλλιεργημένος άνθρωπος είναι εκείνος που μετέχει στις υψηλότερες αξίας, που διάσωσε η πνευματική και ηθική παράδοση μιας κοινωνικής ομάδας.

Κατά μια σύγχρονη έννοια, ως κουλτούρα νοείται ένα σύνολο αντικειμένων, εργαλείων, θεσμών, τρόπων ζωής, των οικονομικών, πολιτικών, κοινωνικών, νομικών, εκπαιδευτικών, θρησκευτικών και καλλιτεχνικών θεσμών.

Με μια πρώτη σημασία η κουλτούρα είναι κυρίως ιδεώδης διαμόρφωση της προσωπικότητας , αυτό δηλαδή που οι αρχαίοι Έλληνες ονόμαζαν παιδεία.

Με μια δεύτερη έννοια, γίνεται κουλτούρα καθετί που ο άνθρωπος θέτει σε ενέργεια για να κυριαρχήσει πάνω στη φύση.

Αυτό που λανθασμένα ονομάζουμε πολιτισμό ή τομέα πολιτισμού περιλαμβάνει το σύνολο των δομών και των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τις πολιτιστικές εκδηλώσεις και πρωτοβουλίες.

Πολιτισμός όμως είναι το σύνολο της καθημερινής ζωής², η ίδια η ποιότητα της , οι γενικές συνθήκες ζωής, περιβάλλοντος, εργασίας, ελεύθερου χρόνου κ.λ.π. Επομένως, οι πολιτιστικές δραστηριότητες, σημαντική παράμετρος του υπάρχοντος πολιτισμού, αποτελούν ένα μόνο τμήμα του.

Με την λέξη πολιτισμός αναφερόμαστε διαχρονικά μέσα στην μεγάλη ιστορία της ανθρωπότητας, των δραστηριοτήτων τους, των προϊόντων τους, των σκέψεων, των κατακτήσεων τους, μόνο που τα βλέπουμε σε μία πολύ μεγάλη χρονική διάρκεια και σε ένα πολύ μεγάλο χωρικό επίπεδο. Αυτό μας επιτρέπει να μιλάμε για τον ελληνικό πολιτισμό.

Ο ελληνικός όρος « πολιτισμός » αντιστοιχεί προς τους διεθνείς όρους civilization and culture, οι οποίοι εννοιολογικά , άλλες φορές είναι ισοδύναμοι και άλλοτε συμπληρωματικοί ο ένας με τον άλλου.

Ο όρος « πολιτισμός » μεταφράζεται με τον όρο « civilization », αφού αυτοί οι δύο όροι έχουν παράλληλη προέλευση . Ο όρος « πολιτισμός » παράγεται από το ρήμα « πολιτίζω » και έχει άμεση σχέση με τον όρο « πολίτης » και ο όρος « civilization » συνδέεται με την λατινική έκφραση « homo civilis » δηλαδή ο άνθρωπος των πόλεων, ο πολιτισμένος, με γνώσεις και πνευματική καλλιέργεια.

Ο όρος « πολιτισμός » άλλοτε είναι ταυτόσημος και άλλοτε διαφορετικός από τον όρο « κουλτούρα » (culture) που προέρχεται από το ρήμα colere που η αρχική του σημασία είναι « καλλιεργώ την γη » και κατ' επέκταση σημαίνει την καλλιέργεια του πνεύματος και της ψυχής.

Ο Έλληνας είχε ανέκαθεν πολιτισμό. Είναι και πρέπει να είναι υπερήφανος για τον κληρονομικό του πολιτισμό. Αποκλείεται να υπάρχει λαός, επί προσώπου γης, που να αγνοεί ή και να μην παραδέχεται την ιστορία του κολοσσού του ελληνικού πνεύματος! Ακόμα και να μην ζηλεύει! Το ατύχημα όμως έγκειται στην αδιαφορία που έδειξε και δείχνει ο Έλληνας , κατά καιρούς, στην πολιτιστική μας κληρονομιά δια μέσου των αιώνων και περισσότερο ο σημερινός Έλληνας.

² Πηγή: Μελέτη Κ.Ε.Δ.Κ.Ε - Ε.Ε.Τ.Α.Α. Η πολιτιστική δραστηριότητα των Ο.Τ.Α. Παρούσα κατάσταση και προοπτικές.

Αναγνωρίζουμε την αξία της αρχαίας πνευματικής κληρονομιάς. Θαυμάζουμε τα έργα τέχνης, τους ναούς των θεών, τα αγάλματα, τα θέατρα, τα γραπτά κείμενα των αρχαίων ποιητών από τον όμηρο μέχρι τον Ευριπίδη. Τις φιλοσοφικές θεωρίες από τους Αιώνες ποιητές μέχρι τον Πλωτίνιο. Τους μεγάλους αρχαίους ιστορικούς, Πλούταρχο και Θουκυδίδη. Μαθαίνουμε για τον πελοποννησιακό πόλεμο, την ελληνιστική περίοδο. Για τη Μακεδονία και τον Μέγα Αλέξανδρο (που είναι και επίκαιρο θέμα). Για τον Ωριγένη και το Βυζάντιο. Για τον Καζαντζάκη, τον Ελύτη και τον Θεοδωράκη.

Επειδή όμως όλα αυτά τα θεωρούμε ελληνικά (δικά μας) και δεδομένα, πόσοι από μας ενδιαφέρονται, ασχολούνται ή ακόμα γνωρίζουν όσα η λεγόμενη ελληνική τους υπερηφάνεια θα έπρεπε να τους αναγκάζει να γνωρίζουν; Όλοι όσοι ζουν ή επισκέπτονται την Αθήνα βλέπουν και θαυμάζουν την Ακρόπολη. Πόσοι όμως ξέρουν την αξία του αρχιτεκτονικού αυτού θαύματος; Την ιστορία; Την καλλιτεχνική του υφή, την αξία; Πόσοι από περηφάνια και μόνο, διέθεσαν, ή διαθέτουν το χρόνο να μελετήσουν την ιστορία μας, τον πολιτισμό μας; Ασφαλώς λίγοι από μας!! Ας μη μας κάνει λοιπόν εντύπωση το ότι η Αθηνά περιγράφεται στα βιβλία από τους ξένους πως ήταν μαύρη, ο Αχιλλέας και ο Αλέξανδρος ομοφυλόφιλοι και η Ολυμπία λεσβία. Και ακόμα περισσότερο ότι, πολλοί από τους Έλληνες θεούς, βασιλιάδες, ήρωες και καλλιτέχνες δεν ήταν καν Έλληνες. Σύμφωνα με την θεωρία των Τούρκων,³ ο όμηρος, ήταν δικός τους. Ναι, μην σας κάνει εντύπωση, ομερ, ο Τούρκος! Έτσι ακριβώς όπως παρουσιάζουν και την Τουρκία σήμερα σαν την κοιτίδα των πολιτισμών, παραγκωνίζοντας το γεγονός ότι τα περισσότερα αρχαία μνημεία στη μικρά Ασία (Πέργαμος, Έφεσος, κ.λ.π.) μαρτυρούν την ελληνικότητα τους και άλλα την ρωμαϊκή ταυτότητα τους – απομεινάρια της αυτοκρατορίας του Μέγα Αλέξανδρου!

Εδώ χρειάζεται η κουλτούρα – η καλλιέργεια, η γνώση – της ιστορίας μας, του πολιτισμού μας, για να μπορούμε να υπερασπιστούμε και να διεκδικήσουμε την πνευματική και καλλιτεχνική κληρονομιά μας και να μη μπορούν να μας τη λεηλατήσουν οι διάφοροι ξένοι, όπως με τα μάρμαρα του Παρθενώνα. Ένας από τους ισχυρισμούς που προβάλλουν οι Άγγλοι, είναι ότι δεν είμαστε σε θέση να φροντίσουμε τα αγάλματα. Οι έρευνες τους, δείχνουν ότι αρκετοί Έλληνες δεν ξέρουν ποιος ήταν ο λόρδος Elgin και τι έγινε με τα μάρμαρα του Παρθενώνα. Μπορεί, δεν αμφιβάλω, να υπάρχουν Έλληνες που να μην είναι ενήμεροι της ιστορίας αυτής, αυτό όμως δεν σημαίνει πως οι Εγγλέζοι είναι πιο κατάλληλοι να φροντίσουν και να διατηρήσουν τα δικά μας μνημεία καλύτερα από μας. Αυτό αποτελεί μεγάλη εθνική προσβολή. Δεν το δεχόμαστε με τίποτα. Άλλωστε ας μην ξεχνούν, οι αδιάφοροι συκοφάντες της καλλιτεχνικής μας κληρονομιάς, πως αυτοί οι απλοί άνθρωποι τους οποίους κατηγορούν, όταν έλθει εκείνη η ώρα να υπερασπιστούν τα όσια και τα ιερά τους και γνώστες γίνονται, ως δια μαγείας, των πραγμάτων που υπερασπίζονται, αλλά και ολοκαύτωμα. Το απέδειξαν οι απλοί Έλληνες πολεμιστές του 21, όταν έστειλαν πολεμοφόδια στους Τούρκους να τους πολεμήσουν προκειμένου να μην κάψουν την ακρόπολη, όπως απειλούσαν.

Πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι, για να διατηρηθεί και να αναπτυχθεί ένας πολιτισμός, η κουλτούρα είναι το πιο βασικό, και είναι αυτό ακριβώς που λείπει από την σημερινή ελληνική κοινωνία, η ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ η ΑΝΑΝΕΩΣΗ, του πνευματικού δημιουργικού υλικού. Τα ζητήματα του πολιτισμού, εμφανίζουν σημαντικές ιδιαιτερότητες από τόπο σε τόπο. Οι πολιτιστικές παραδόσεις κάθε πόλης, η σύνθεση του πληθυσμού, το μορφωτικό και οικονομικό του επίπεδο δημιουργούν

³ Πηγή : www.greeknews.gr

συγκεκριμένες ανάγκες. Αυτές τις ανάγκες πρέπει να γνωρίζει η τοπική αυτοδιοίκηση.

1.2 Αποκέντρωση και περιφερειακή πολιτιστική ανάπτυξη

Πολιτιστική ανάπτυξη είναι η διαδικασία ποιοτικής αναβάθμισης της ζωής των κατοίκων μιας συγκεκριμένης περιοχής, η οποία βασίζεται τόσο στην συμμετοχή των πολιτών – κατοίκων, όσο και στο υπάρχον πολιτιστικό φαινόμενο της περιοχής.

Με τον όρο *περιφέρεια* εννοούμε το γεωγραφικό χώρο ως μονάδα άσκησης συγκεκριμένης πολιτιστικής πολιτικής.

Ολοκληρωμένη περιφερειακή ανάπτυξη μπορεί να πραγματοποιηθεί μονάχα με γνήσια περιφερειακή πολιτιστική ζωή. Και όχημα κάθε αποκεντρωτικής πολιτικής είναι η τοπική αυτοδιοίκηση. Είναι αυτή που μπορεί να κάνει πραγματικότητα το όραμα της πολιτιστικής αποκέντρωσης,

« Πολιτιστική αποκέντρωση είναι η εντατική καλλιέργεια του πολιτισμού. Το γεωγραφικό και πληθυσμιακό άπλωμα της πνευματικής ζωής, η ισόρροπη και ολόπλευρη ανάπτυξη του λαού και του τόπου, η ισοκατανομή των πολιτιστικών αγαθών, ο καταμερισμός και όχι κατακερματισμός της πνευματικής δημιουργίας ».

« Η αποκέντρωση, πριν από οτιδήποτε άλλο, είναι πολιτική πράξη. Σημαίνει ή θα έπρεπε να σημαίνει συνειδητή επιλογή τρόπου ανάπτυξης μιας κοινωνίας. Μια τέτοια επιλογή θα όφειλε να διέπεται από σαφή κριτήρια, από την ανάγκη δηλαδή να αποδυναμωθεί ο υδροκεφαλισμός της Αθήνας προς όφελος της υπόλοιπης Ελλάδας. Η αποκέντρωση στον τόπο μας θα έπρεπε να εκκινεί από την καθολική διαπίστωση, ότι η χώρα μας πληρώνει πανάκριβα και σε όλα τα επίπεδα την πρωτεύουσα της, όσο ακριβά πληρώνει και η ίδια η πρωτεύουσα τον εαυτό της ».

Η αποκεντρωτική διαδικασία συνιστά στην ουσία αναδασμό της δύναμης και ανακατανομή της ισχύος. Η περιφέρεια είναι ο πυρήνας οργάνωσης του αποκεντρωτικού γίγνεσθαι και ο δομικός λίθος μιας αυθεντικής αποκεντρωτικής διαδικασίας.

Ένα από τα κύρια μέσα της περιφερειακής πολιτικής είναι η οικονομική και κοινωνική υποδομή. Στην τελευταία περιλαμβάνεται και η πολιτιστική υποδομή. Χωρίς την ύπαρξη βιβλιοθηκών, πινακοθηκών, θεάτρων, πνευματικών και πολιτιστικών κέντρων κ.λ.π. δεν είναι δυνατή η ανάπτυξη της πολιτιστικής ζωής.

« Μετά το 1980 πολλές μεταβολές συντελούνε στον τομέα του πολιτισμού στην Ελλάδα. Η άσκηση της πολιτικής αυτής, όμως, μας επιτρέπει τη συναγωγή ορισμένων συμπερασμάτων ».

1. Δεν έχει διαμορφωθεί ακόμα συνεπής, συστηματική και μακροπρόθεσμη περιφερειακή πολιτιστική πολιτική. Οι εκθέσεις και οι εισηγήσεις, που εμφανίζονται κατά καιρούς, διακρίνονται για την προχειρότητα, την αποσπασματική παράθεση μέτρων και γενικά, για την έλλειψη ολοκληρωμένης αντιμετώπισης του πολιτιστικού προβλήματος, ιδιαίτερα στην περιφερειακή του διάσταση, όπου η κρατική ενίσχυση και παρέμβαση είναι περισσότερο απαραίτητη.

Κατά την τελευταία δεκαετία άρχισε να συνειδητοποιείται από τους αρμόδιους φορείς η ύπαρξη και η ανάγκη αντιμετώπισης του περιφερειακού πολιτιστικού προβλήματος. Εφαρμόστηκαν μέτρα που αφορούσαν την οικονομική ενίσχυση ορισμένων τοπικών πρωτοβουλιών, την ίδρυση των ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ κ.α., ενισχύθηκε η πολιτιστική υποδομή στην περιφέρεια με την αύξηση π.χ. του αριθμού των

πνευματικών κέντρων, των δημοτικών ωδείων κ.α. ιδιαίτερα πρέπει να αναφερθεί η συμβολή των μέτρων αυτών στη μερική αποκέντρωση της θεατρικής κίνησης και στην ενθάρρυνση που έδωσαν στους ΟΤΑ για ενεργοποίηση στον πολιτιστικό τομέα.

2. Αισθητή είναι η έλλειψη εξειδικευμένων μελετών, που να διευρύνουν σοβαρά προβλήματα πολιτιστικής ανάπτυξης, να προσδιορίζουν το ρόλο του πολιτιστικού τομέα στη συνολική αναπτυξιακή πολιτική της χώρας, να προτείνουν τρόπους αξιοποίησης των πολιτιστικών πόρων των περιφερειών κ.α.

3. Ο πολιτιστικός τομέας της κρατικής διοίκησης είναι ίσως ο πιο πρόσφορος για να δοκιμαστούν και να λειτουργήσουν αποδοτικά αποκεντρωτικά πρότυπα. Μέχρι σήμερα, τα ελάχιστα και διστακτικά βήματα που πραγματοποιήθηκαν δεν έχουν αλλάξει σχεδόν καθόλου την συγκεντρωτική δομή εξουσίας του ΥΠ.ΠΟ .

Στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων που αφορούν τον πληθυσμό των περιφερειών, ο πολίτης της επαρχίας δεν μπορεί να παρεκβεί και να ασκήσει την επιρροή του. Οι αποφάσεις για τα πολιτιστικά ζητήματα της περιφέρειας λαμβάνονται στην Αθήνα, χωρίς τη συμμετοχή του πληθυσμού τον οποίο αφορούν.

4. Το χαμηλό ποσοστό δαπανών, που διατίθεται από τον κρατικό προϋπολογισμό για τις πολιτιστικές δραστηριότητες, αποδεικνύει ότι στη χώρα μας κυριαρχεί ακόμη η αναχρονιστική αντίληψη, ότι οι δαπάνες για την παραγωγή πολιτιστικής ανάπτυξης είναι αντιπαραγωγικές.

Ακόμη όμως και αυτοί οι ελάχιστοι πόροι που διατίθενται για την εξυπηρέτηση πολιτιστικών σκοπών δεν αξιοποιούνται κατά τρόπο τέτοιο, που να προωθούνται συγκεκριμένοι στόχοι. Τα ποσά π.χ. που διατίθενται για ενίσχυση πνευματικών κέντρων και πολιτιστικών σωματείων κατακερματίζονται για να καλύψουν την πιεστική ζήτηση. Κατά συνέπεια, το ποσό που αντιστοιχεί σε κάθε κέντρο ή σωματείο είναι εντελώς ανεπαρκές για να στηρίξει ένα αξιόλογο και μακροχρόνιο πρόγραμμα πολιτιστικής δράσης.

5. Ένα από τα κύρια μέσα της περιφερειακής πολιτιστικής πολιτικής είναι η υποδομή. Στη χώρα μας η χωροταξική κατανομή της πολιτιστικής υποδομής είναι άνιση. Εκτός από τις σημαντικές διαφορές που υπάρχουν ανάμεσα στην περιφέρεια της πρωτεύουσας και στις υπόλοιπες περιφέρειες της χώρας, παρατηρούνται επίσης έντονες διαπεριφερειακές και ενδοπεριφερειακές ανισότητες.

6. Η υπολειτουργία σε μεγάλο βαθμό, πολλών πολιτιστικών ιδρυμάτων στην περιφέρεια επιδρά σημαντικά στη μείωση της πολιτιστικής κίνησης και στη παγίωση της υποβάθμισης των πολιτιστικών υπηρεσιών στο κοινό. Τα κύρια αίτια, που συμβάλλουν στη διαμόρφωση αυτής της κατάστασης, είναι η ανεπάρκεια κατάλληλων χώρων, τεχνικού εξοπλισμού και πόρων, η αδυναμία τους να προσαρμοστούν στο σύγχρονο δυναμικό ρόλο, που επιβάλλεται να διαδραματίσουν και τέλος, το επιτακτικό και άμεσο πρόβλημα της έλλειψης ειδικευμένων στελεχών. Κατά συνέπεια, άλλα ιδρύματα λειτουργούν πλημμελώς, άλλα ενεργοποιούνται περιοδικά και άλλα φθάνουν ως την ολοκληρωτική αδρανοποίηση.

7. Η ανάπτυξη και η ανάδειξη της ενδογενούς πολιτιστικής παραγωγής κινείται σε επίπεδα που δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ικανοποιητικά, σε ολόκληρο σχεδόν τον επαρχιακό χώρο. Οι σοβαρότερες ελλείψεις στον τομέα της καλλιτεχνικής εκπαίδευσης και στις εγκαταστάσεις που εξυπηρετούν την παρουσίαση του έργου των πολιτιστικών δημιουργών (π.χ. αίθουσες τέχνης, αίθουσες συναυλιών κ.λ.π.), καθώς και η διάθεση ανεπαρκών πιστώσεων για αγορά έργων τέχνης και βιβλίων, για ανέγερση μνημείων κ.λ.π. δυσχεραίνουν την αξιοποίηση και την προβολή των τοπικών πολιτιστικών δημιουργών και των επιτευγμάτων τους.

Άμεση συνέπεια του « αντιδημιουργικού περιβάλλοντος », που αναπτύσσεται στην περιφέρεια, είναι η διαρροή των δραστήριων και ταλαντούχων νέων προς το

κέντρο, με αποτέλεσμα η πνευματική και καλλιτεχνική δημιουργία στην περιφέρεια να παρουσιάζεται υποτονική ή και ανύπαρκτη. Μοναδική ίσως υπολογίσιμη εξαίρεση είναι η δραστηριοποίηση του ενδογενούς θεατρικού δυναμικού, που πραγματώνεται μέσα από τη λειτουργία ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ .

Τα προβλήματα λοιπόν αυτά, προκύπτουν από τα παραπάνω συμπεράσματα σκιαγραφούν την κατάσταση που επικρατεί σήμερα στην περιφέρεια και γενικότερα στους κύριους πολιτιστικούς τομείς της περιφέρειας.

1.2.1 Αποκέντρωση και τοπική ανάπτυξη

Η διαδικασία της αποκέντρωσης αρμοδιοτήτων προς τα περιφερειακά όργανα της διοίκησης έχει αρχίσει συστηματικά τα τελευταία χρόνια. Με προεδρικά διατάγματα, που στηρίζονται σε σχετική εξουσιοδότηση του Ν. 3200/1995, μεταβιβάστηκαν στους νομάρχες αρμοδιότητες από τα υπουργεία προεδρίας της κυβέρνησης, εσωτερικών, δημόσιων έργων, ενέργειας και φυσικών πόρων, εμπορίου, εργασίας, κοινωνικών ασφαλίσεων, συγκοινωνιών και εμπορικής ναυτιλίας.

Παράλληλα, αποκεντρώνεται το πρόγραμμα δημόσιων επενδύσεων⁴ (ΠΔΕ) : το περιφερειακό ΠΔΕ από 7,4% του συνολικού προγράμματος το 1978, έφτασε το 20,4% το 1983, με προοπτική παραπέρα αύξησης της ποσοστιαίας συμμετοχής του στο ΠΔΕ.

Η αποκέντρωση αρμοδιοτήτων και πόρων στην περιφερειακή διοικητική και την τοπική αυτοδιοίκηση αποτελεί προϋπόθεση για την ανάπτυξη τοπικών παραγωγικών πρωτοβουλιών.

Η τοπική αυτοδιοίκηση θεωρείται από την κυβέρνηση, αλλά και από όλες τις προοδευτικές δημοκρατικές δυνάμεις, « θεμελιώδες βάθρο της δημοκρατίας » και ταυτόχρονα βασικός αναπτυξιακός θεσμός.

Με το Ν. 1270/1982 ενισχύεται η διοικητική αυτοτέλεια των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, θεσμοθετείται η δημοτική αποκέντρωση-με την καθιέρωση συμβουλίων διαμερισμάτων στους μεγάλους δήμους-, προβλέπεται η εκλογή παρόδρων στους απομονωμένους οικισμούς και η συμμετοχή τους στα δημοτικά συμβούλια, και προωθείται « η λαϊκή συμμετοχή στις τοπικές υποθέσεις» μέσα από συνοικιακά συμβούλια και συνελεύσεις των κατοίκων.

Καθοριστικός είναι ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης στη οικιστική ανάπτυξη (Ν. 1388/1983), και εκπρόσωποι της συμμετέχουν στα εποπτικά συμβούλια των επιχειρήσεων του κλάδου μεταλλείων-ορυχείων (Ν. 1385/1983), στη διοίκηση του εθνικού κέντρου δημόσιας διοίκησης, στο οποίο προβλέπεται και τμήμα για στελέχη της τοπικής αυτοδιοίκησης (Ν. 1388/1983), καθώς και στον οργανισμό αντισεισμικού σχεδιασμού και προστασίας (Ν. 1349/1983).

Σε νομοσχέδιο που προωθείται για ψήφιση στη βουλή, προβλέπονται :

- « προγραμματικές συμβάσεις» μεταξύ οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, φορέων του δημοσίου τομέα, δημοτικών επιχειρήσεων, συνεταιρισμών κ.α. για την μελέτη και εκτέλεση ολοκληρωμένων τοπικών αναπτυξιακών προγραμμάτων.
- « κίνητρα για την συνένωση ή συνεργασία των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, τη στελέχωση τους με επιστημονικό προσωπικό κ.λ.π.

Παράλληλα, η αποκέντρωση πόρων επιτρέπει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης να προγραμματίσουν και να κατασκευάσουν τον απαραίτητο κοινωνικό εξοπλισμό (σχολεία, πολιτιστικά κέντρα, κέντρα υγείας, αθλητικές εγκαταστάσεις κ.λ.π.), που είναι μία από τις βασικότερες προϋποθέσεις για την ανάπτυξη των τοπικών παραγωγικών πρωτοβουλιών.

Με το δημοκρατικό προγραμματισμό, που δεν είναι ούτε συγκεντρωτικός ούτε ενδεικτικός αλλά « ενεργός δημοκρατικός προγραμματισμός», δημιουργείται το κατάλληλο προγραμματικό πλαίσιο, μέσα στο οποίο είναι δυνατό η επιχείρηση μιας τοπικής παραγωγικής πρωτοβουλίας να εξασφαλίσει την αναγκαία ευρύτερη υποδομή

⁴ Πηγή : Αναπτυξιακοί θεσμοί της αυτοδιοίκησης, Εκδ. Νέα σύνορα Α.Α. Λιβάνη, Παναγιώτης Γ. Μαϊστρος, Αθήνα 2000.

(προσπέλαση, ηλεκτρικό ρεύμα, νερό, συναφείς επιχειρήσεις κ.λ.π.) και ευνοϊκό επιχειρησιακό περιβάλλον (πρώτες ύλες, εργατοτεχνικό δυναμικό, αγορά των προϊόντων της κ.λ.π.), άρα να εξασφαλίσει τη βιωσιμότητα της.

Η αποκέντρωση, η ενίσχυση της τοπικής αυτοδιοίκησης και ο δημοκρατικός προγραμματισμός, μπορούν να βοηθήσουν στην απελευθέρωση των δημιουργικών δυνάμεων του λαού μας και στην ανάπτυξη της λαϊκής πρωτοβουλίας και να δημιουργήσουν τα απαραίτητα ερεθίσματα για να αναλάβει η ίδια η τοπική κοινωνία και οι φορείς της παραγωγικές πρωτοβουλίες για την ανάπτυξη της. Η άμεση συμμετοχή στη διαδικασία κατάρτισης ενός αναπτυξιακού προγράμματος αποτελεί, σίγουρα, πρόκληση για την συμμετοχή στην υλοποίηση του.

Επομένως, η αποκέντρωση, η ενίσχυση της τοπικής αυτοδιοίκησης και ο δημοκρατικός προγραμματισμός έχουν καθοριστική σημασία για την ανάπτυξη των τοπικών παραγωγικών πρωτοβουλιών και γενικότερα για την τοπική ανάπτυξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΚΡΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

2.1 Γενικά

Η πολιτιστική πολιτική είναι ένα σύστημα σκοπών, μέσω και φορέων, που συνδυάζονται σε ένα πρόγραμμα για να επιτύχουν τη γνώση, ενίσχυση και διάδοση του πολιτιστικού φαινομένου μίας κοινότητας για μια δεδομένη χρονική περίοδο.

Οι κύριοι σκοποί της πολιτιστικής πολιτικής για τη συντήρηση, προώθηση και διάδοση των πολιτιστικών αγαθών, είναι οι εξής⁵:

- A) Η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και της πολιτιστικής ταυτότητας.
- B) Η ενίσχυση της καλλιτεχνικής και πνευματικής κληρονομιάς και της πολιτιστικής ταυτότητας.
- Γ) Η συμμετοχή του λαού στην απόλαυση, αλλά και στη δημιουργία των πολιτιστικών αγαθών.
- Δ) Η προώθηση της πολιτιστικής επικοινωνίας με ξένες χώρες, όπως και η βελτίωση της πολιτιστικής εικόνας στο εξωτερικό.

Ο κεντρικός φορέας άσκησης της πολιτιστικής πολιτικής στην Ελλάδα, είναι το υπουργείο πολιτισμού, το οποίο ιδρύθηκε το 1971 και καθορίζει το πλαίσιο μέσα στο οποίο αναπτύσσει η τοπική αυτοδιοίκηση την δραστηριότητά της. Η σύσταση του υπουργείου πολιτισμού εκφράζει την οριστική παρέμβαση της κεντρικής εξουσίας στον πολιτιστικό τομέα.

⁵ Πηγή: ΚΟΝΣΟΛΑ, ΝΤ. Θέματα πολιτιστικής πολιτικής σελίδα 15.

2.2 Προγραμματικές συμβάσεις.

Ο θεσμός των προγραμματικών συμβάσεων καθιερώθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 1416/84 και δίνει την δυνατότητα στους ΟΤΑ να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις με φορείς του δημόσιου τομέα, με σκοπό τη μελέτη και εκτέλεση ολοκληρωμένων τοπικών αναπτυξιακών προγραμμάτων.

Στις συμβάσεις αυτές εντάσσονται και όσες αφορούν πολιτιστικά αναπτυξιακά προγράμματα, με τα οποία επιδιώκεται η συντονισμένη παρέμβαση των συμβαλλόμενων φορέων μέσα στα πλαίσια μιας συμφωνίας, που προβλέπει την εφαρμογή μακροχρόνιων προγραμμάτων στους τομείς της εκπαίδευσης, της επιμόρφωσης, της ψυχαγωγίας και της παραγωγής.

Οι συμβάσεις αυτές θεωρούνται ως ένα από τα σημαντικότερα μέσα για την επιτάχυνση του ρυθμού της πολιτιστικής ανάπτυξης και γενικότερα, για την αναβάθμιση του ρόλου της τοπικής αυτοδιοίκησης, αλλά και των περιφερειών στην αναπτυξιακή διαδικασία.

Στην Ελλάδα η περίπτωση της Καλαμάτας είναι ενδεικτική. Η πρώτη προγραμματική σύμβαση υπογράφηκε το Μάιο του 1985 μεταξύ του υπουργείου πολιτισμού, του δήμου της Καλαμάτας και της νεοσυσταθείσας τότε δημοτικής επιχείρησης του δήμου της Καλαμάτας (ΔΕΠΑΚ). Με την σύμβαση αυτή επιδιώχθηκε ο σχεδιασμός και η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου προγράμματος πολιτιστικής ανάπτυξης της Καλαμάτας και της ευρύτερης περιοχής.

Ο θεσμός των προγραμματικών συμβάσεων είναι ίσως το σημαντικότερο έργο θεσμικής υποδομής για την τοπική αυτοδιοίκησης γενικά και τον πολιτισμό ειδικότερα. Δοκιμάστηκε με αποτελέσματα θεαματικά. Έχει όμως και τεράστια αποθέματα περαιτέρω αξιοποίησης για ουσιαστική πολιτιστική παρέμβαση, για έργα υλικοτεχνικής υποδομής, για συμμετοχικές διαδικασίες και πνευματική ζωή και δημιουργία. Μπορεί να φέρει σε γόνιμη επαφή τους δημότες με τους δημιουργούς και να κάνει ουσιαστικότερο το ρόλο του μαζικού πολιτιστικού κινήματος. Η νομοθεσία για τις προγραμματικές συμβάσεις αποτελεί για την ΤΑ. επένδυση με πολλαπλή σημασία. Οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική.

2.3 Το τοπικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα.⁶

Ο Ν. 1622/1986 προβλέπει ότι το τοπικό αναπτυξιακό πρόγραμμα εκπονείται από το δήμο ή τον αναπτυξιακό σύνδεσμο, και μάλιστα προβλέπει ότι υπάρχει ένα πενταετές τοπικό αναπτυξιακό πρόγραμμα που εκπονείται στα πλαίσια του πενταετούς νομαρχιακού αναπτυξιακού προγράμματος και ένα ετήσιο τοπικό αναπτυξιακό πρόγραμμα. Επίσης, με την ολοκλήρωση του πενταετούς εθνικού αναπτυξιακού προγράμματος, των πενταετών περιφερειακών αναπτυξιακών προγραμμάτων και των πενταετών νομαρχιακών αναπτυξιακών προγραμμάτων, υπάρχει θεσμικά η δυνατότητα να έχουμε πενταετή τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα. Ας εξετάσουμε λοιπόν, τι είναι αυτό το « τοπικό αναπτυξιακό πρόγραμμα».

Τοπικό αναπτυξιακό πρόγραμμα δεν είναι μόνο μία αναπτυξιακή μελέτη. Και είναι πραγματικά λάθος εάν το εξισώνουμε με μία μελέτη που γίνεται σε κάποιο γραφείο, που γίνεται ενδεχόμενα από ένα φορέα όπως είναι η ΕΕΤΑΑ, από μία ομάδα μελετητών. Αυτό δεν είναι ΤΑΠ. Ούτε βέβαια είναι απλά ένας μηχανισμός για τον εξορθολογισμό των λειτουργιών της τοπικής αυτοδιοίκησης. Γιατί, πραγματικά, ένα ΤΑΠ δεν είναι απλά μία τεχνική διαδικασία, όπως κάνουμε μία μελέτη για ένα κτίριο, μία μελέτη για μία βιομηχανία. Ούτε είναι μόνο ένα σχέδιο για την οικονομική μεγέθυνση σε μία περιοχή, σε μία τοπική οικονομία.

Ο θεσμός του ΤΑΠ είναι μία πρόταση ποιοτικά διαφορετική από τα αναπτυξιακά προγράμματα των άλλων επιπέδων. Διαφορετική είναι η λειτουργία του εθνικού αναπτυξιακού προγράμματος και του περιφερειακού αναπτυξιακού προγράμματος, ως ένα βαθμό και του νομαρχιακού αναπτυξιακού προγράμματος, από το τοπικό αναπτυξιακό πρόγραμμα.

Ο θεσμός του ΤΑΠ αποτελεί μία πρόταση για τον τρόπο λειτουργίας της τοπικής κοινωνίας. Η εκκίνηση των διαδικασιών του ΤΑΠ είναι μία συλλογική δραστηριότητα, επομένως είναι και μία κοινωνική διαδικασία, με την οποία οργανωμένοι κοινωνικοί φορείς αλλά και άτυπες κοινωνικές ομάδες σε έναν τόπο, συναποφασίζουν με ένα συντονισμένο τρόπο και, παίρνοντας υπόψη τους τα αντικειμενικά οικονομικά δεδομένα, καθώς και τις ανάγκες και τις προτεραιότητες της τοπικής κοινωνίας, τους στόχους που η ίδια βάζει, αναλαμβάνουν την πρωτοβουλία να υλοποιήσουν αυτούς τους στόχους όχι μόνο με κριτήρια οικονομικά αλλά και με κριτήρια κοινωνικά και πολιτικά.

Δηλαδή, ένα τοπικό αναπτυξιακό πρόγραμμα είναι ένα σύνολο από τεχνικές, κοινωνικές και πολιτικές διαδικασίες, στον τόπο όπου γίνεται το πρόγραμμα. Είναι ταυτόχρονα και ένας μηχανισμός, ένας τοπικός μηχανισμός που παίρνει την πρωτοβουλία να εκπονήσει το πρόγραμμα και να μεριμνήσει για την υλοποίησή του, είναι πάνω από όλα ένα ανθρώπινο δυναμικό, ένα σύνολο από τοπικές κοινωνικές δυνάμεις που παίρνουν πρωτοβουλία και ευθύνη για την τοπική ανάπτυξη. Ο θεσμός του ΤΑΠ δεν εξαντλείται με μία μελέτη ούτε με ένα απλό προγραμματικό χάρτη. Περιλαμβάνει τόσο τη φάση της σχεδιοποίησης, του προγραμματισμού, όσο και τη φάση της υλοποίησης και τη φάση της αξιολόγησης. Άρα, ένα πρόγραμμα είναι ένα σύνολο από διαδικασίες που ξεκινούν από τον προγραμματισμό και θα μπορούσαμε να πούμε ότι δεν τελειώνουν ποτέ σε ένα τόπο.

⁶ Πηγή : Αναπτυξιακοί θεσμοί της αυτοδιοίκησης, Νέα σύνορα – Α. Λιβάνη, Παναγιώτης Μαϊστρος, Αθήνα 2000

2.4 Ο θεσμός του Εθνικού Πολιτιστικού Δικτύου Πόλεων του Υπουργείου Πολιτισμού.

Ο θεσμός του εθνικού πολιτιστικού δικτύου πόλεων (Ε.Π.Δ.Π.), που προωθεί το ΥΠ.ΠΟ., ξεκίνησε το Νοέμβριο του 1993.

Στόχος του προγράμματος είναι η τόνωση και ανάπτυξη της πολιτιστικής των ελληνικών πόλεων με τη δημιουργία σε αυτές βιώσιμων πολιτιστικών θεσμών κύρους, έτσι ώστε να επιτευχθεί η διαμόρφωση ενός νέου πολιτιστικού γίνεσθαι στη χώρα μας.

Σκοπός του προγράμματος είναι η ανάπτυξη της περιφέρειας και η ενίσχυση των περιφερειακών πολιτιστικών δραστηριοτήτων, αποκλείοντας έτσι τις παρεμβάσεις στις δύο μεγαλουπόλεις Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

Η παρέμβαση του προγράμματος επικεντρώνεται σε τέσσερις τομείς :

Α) Στο θεσμικό. Το θεσμικό επίπεδο επιδιώκει τη δημιουργία ενός ευέλικτου θεσμικού πλαισίου για την υποστήριξη των νέων θεσμών που θα δημιουργηθούν ή την ενίσχυση των υπαρχόντων. Η νομική μορφή που θα επιλεγεί για τους νέους θεσμούς θα εξασφαλίσει όχι μόνο την άμεση υλοποίηση των απαραίτητων ενεργειών για την ομαλή λειτουργία τους, αλλά και την αντιπροσωπευτική σύνθεση των διοικητικών συμβουλίων των φορέων που θα εποπτεύουν την υλοποίησή τους (συμμετοχή δήμων, πανεπιστημίου, προσωπικοτήτων των γραμμάτων και των τεχνών κ.α.).

Β) Στην υποδομή. Οι τραγικές ελλείψεις σε κτιριακή – πολιτιστική υποδομή που διαπιστώνεται σε ολόκληρη της ελληνική περιφέρεια, καθιστούν αδύνατη τη λειτουργία οποιοδήποτε πολιτιστικού θεσμού επιπέδου, αν προηγουμένως δεν ενισχυθεί η πολιτιστική υποδομή. Μέσα στα πλαίσια αυτά, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στη διάσωση της αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς (επαναχρησιμοποίηση μνημείων, ανακαινίσεις διατηρητέων κ.λ.π.).

Γ) Στο επιμορφωτικό. Βασική προϋπόθεση για την βιωσιμότητα των πολιτιστικών θεσμών είναι η στελέχωση τους με ειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό. Για το λόγο αυτό το ΥΠ.ΠΟ. προβλέπει την οργάνωση δύο κύκλων σεμιναρίων έτσι ώστε να δημιουργηθεί ο πρώτος πυρήνας ειδικευμένων πολιτιστικών στελεχών.

Δ) Στο επικοινωνιακό – πληροφοριακό. Οι πόλεις – κέντρα πολιτιστικής επικοινωνίας έχουν στόχο τη διάχυση του πολιτιστικού αγαθού μέσω της σύγχρονης τεχνολογίας και θα συνδέονται με ένα ηλεκτρονικό δίκτυο, το οποίο θα τους παρέχει κάθε δυνατή ενημέρωση σχετικά με την πολιτιστική ζωή της χώρας. Έτσι, οι πόλεις που θα ενταχτούν στο Ε.Π.Δ.Π. θα μπορούν να επικοινωνούν με on line σύνδεση μεταξύ τους, όσο και με τα ευρωπαϊκά πολιτιστικά δίκτυα.

2.4.1. Σκοποί του Ε.Π.Δ.Π.

Είναι γεγονός ότι η υπάρχουσα πολιτιστική κατάσταση στη χώρα μας είναι στην πλειονότητα της υποβαθμισμένη και απογοητευτική. Όλες οι αξιόλογες πολιτιστικές δραστηριότητες, εκτός από ελάχιστες περιπτώσεις, εκδηλώνονται στα δύο μεγάλα αστικά κέντρα της Αθήνας και Θεσσαλονίκης. Από το γεγονός αυτό πηγάζει η ανάγκη καταπολέμησης του υδροκεφαλισμού και ενίσχυσης της περιφέρειας.

Γιατί δυστυχώς, οι πολιτιστικές δραστηριότητες στις περισσότερες επαρχιακές πόλεις πραγματοποιούνται εποχιακά, συνήθως το καλοκαίρι, με χαμηλές προδιαγραφές και όχι υψηλή ποιότητα. Και αυτό γιατί πολλοί πιστεύουν ότι ο πολιτισμός είναι πολυτέλεια και όχι σχέση αλληλεξάρτησης με την οικονομική και κοινωνική ευημερία.

Πρέπει όμως να γίνει κατανοητό ότι η πολιτιστική αναβάθμιση του ρόλου της περιφέρειας θα επιφέρει και την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της.

Βάσει των παραπάνω οι κυριότεροι σκοποί της παρέμβασης που επιχειρείται μέσω του Ε.Π.Δ.Π. είναι⁷ :

- Η διάχυση του πολιτιστικού αγαθού σε ολόκληρη την ελληνική περιφέρεια.
- Η αποκέντρωση της παραγωγής, διακίνησης και διαχείρισης των πολιτιστικών δραστηριοτήτων.
- Η δημιουργία βιώσιμων πολιτιστικών θεσμών.
- Η δημιουργική συμμετοχή των πόλεων του δικτύου σε όλες τις μορφές πολιτιστικής και καλλιτεχνικής δραστηριότητας.
- Η παραγωγή πρωτότυπης πολιτιστικής και καλλιτεχνικής δημιουργίας και διάδοση της στον ελληνικό χώρο.
- Η αξιοποίηση και καλλιέργεια της ιδιαίτερης πολιτισμικής κληρονομιάς του κάθε τόπου.
- Η ενεργοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού της επαρχίας, της τοπικής αυτοδιοίκησης και των πολιτιστικών φορέων.
- Η ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού.

Ο ρόλος του ΥΠ.ΠΟ. στη λειτουργία του προγράμματος είναι συντονιστικός και συμβουλευτικός, ενώ οι αποφάσεις λαμβάνονται ουσιαστικά από την τοπική κοινωνία.

⁷ Πηγή : Πολιτισμός και τοπική δημοκρατία. Εκδόσεις Ε.Ε.Τ.Α.Α. 1994 σελ.43-47

2.4.2. Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο Ε.Π.Δ.Π.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την λειτουργία και την εφαρμογή του προγράμματος στην περιφέρεια είναι η συμμετοχή σε αυτό της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Η ΤΑ, διαδραματίζεται σημαντικό ρόλο στη διαδικασία ενημέρωσης γύρω από το πρόγραμμα. Οι ΟΤΑ αφού ενημερωθούν από το ΥΠ.ΠΟ. συγκαλούν συσκέψεις στις οποίες συμμετέχουν ο υπουργός πολιτισμού, εκπρόσωποι φορέων και οργανισμών των πόλεων και μέλη της ομάδας εργασίας που επεξεργάζεται το πρόγραμμα.

Στις συσκέψεις αυτές, αφού αναλυθούν οι σκοποί του Ε.Π.Δ.Π. πραγματοποιείται εκτεταμένος διάλογος με στόχο την καλύτερη κατανόηση και την ανταλλαγή απόψεων για την πιθανή λειτουργία ενός θεσμού στη συγκεκριμένη πόλη.

Μετά την διαδικασία αυτή οι δήμοι συντάσσουν πρόταση για την ένταξη της πόλης τους στο Ε.Π.Δ.Π. διοργανώνονται ημερίδες, από τις οποίες προκύπτει η πολιτιστική φυσιογνωμία των πόλεων.

Στη φάση της υλοποίησης και λειτουργίας των θεσμών οι δήμοι έχουν και πάλι πρωτεύοντα ρόλο. Από τη στιγμή που θα αποφασιστεί η ένταξη μιας πόλης στο Ε.Π.Δ.Π. συγκροτείται ένας ιδιαίτερος φορέας ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), ο οποίος θα είναι υπεύθυνος για την λειτουργία του θεσμού. Το διοικητικό συμβούλιο του φορέα το απαρτίζουν εκπρόσωποι των ΟΤΑ , πολιτιστικοί φορείς της πόλης κ.α..

Τελειώνοντας ας αναφέρουμε ότι η Καλαμάτα έχει ενταχθεί στο Ε.Π.Δ.Π. με το διεθνές κέντρο χορού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Ο ΠΡΩΘΗΤΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

3.1 Γενικά

Η τοπική αυτοδιοίκηση είναι ο φυσικός υποδοχέας των πολιτιστικών δραστηριοτήτων μιας εξελισσόμενης κοινωνίας, που δεν περιορίζεται στα εδαφικά όρια μιας περιοχής, αλλά επεκτείνεται στην ακτίνα πολιτιστικής επιρροής προς και από έξω.

Η Τ.Α. που από την φύση της βρίσκεται πολύ πιο κοντά στη λαϊκή βάση, είναι ο καταλληλότερος φορέας άσκησης πολιτιστικής πολιτικής. Για αυτό οφείλει να συνδέεται με την τοπική κοινωνία, να ακούει τις ανάγκες της και να εκφράζει τις αγωνίες της.

Η πολιτική δράση μαζί με τους κανόνες, τους θεσμούς, τα πλαίσια και τους πόρους αποτελεί υπόθεση της τοπικής κοινωνίας, με πρωταρχικό μέλημα την ενεργοποίηση και συμμετοχή του πολίτη.

Οι δήμοι και οι κοινότητες ως πρωτοβάθμιες μορφές δημοκρατίας και γνήσιοι εκφραστές της λαϊκής παράδοσης μπορούν να διαδραματίσουν πρωταρχικό ρόλο στη σύνθεση των πολιτισμών, στην προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, στη διατήρηση και προβολή των τοπικών ιδιαιτεροτήτων, αλλά και στη σύνδεση της πόλης με τους άλλους πολιτισμούς, μέσω των δικτύων πόλεων και αδελφοποιήσεων.

Ο αναβαθμισμένος ρόλος του δήμου και της κοινότητας αποτυπώνεται άλλωστε και στο κεφάλαιο των αρμοδιοτήτων τους στο άρθρο 24 παράγραφος του Δ.Κ.Κ: « Η διοίκηση όλων των τοπικών υποθέσεων ανήκει στην αρμοδιότητα των δήμων και κοινοτήτων, κύρια μέριμνα των οποίων αποτελεί η προαγωγή των κοινωνικών και οικονομικών συμφερόντων, καθώς και των πολιτιστικών και πνευματικών ενδιαφερόντων των κατοίκων της ».

Βασικός ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι η δημιουργία υποδομής για την παραγωγή του πολιτιστικού προϊόντος και η ισόρροπη χωροταξική κατανομή της στα πλαίσια της πόλης.

Οι δυνατότητες προώθησης της πολιτιστικής ανάπτυξης από την Τ.Α. συνδέονται άμεσα με την γενικότερη ανάπτυξη του θεσμού. Με την αναβάθμιση του πολιτιστικού της περιβάλλοντος η Τ.Α. θα γίνει το κέντρο δημιουργικότητας και καινοτομιών, που θα επιφέρει εκτός των άλλων και συρροή οικονομικού κεφαλαίου.

Η Τ.Α. σήμερα προσπαθεί με ένα δημιουργικό συνδυασμό να ενσωματώσει και να κάνει τον πολιτισμό αναπόσπαστο στοιχείο στον αναπτυξιακό ρόλο που έχει και που ακόμα διεκδικεί, για να συμβάλει δημιουργικά και στις ανάγκες του στον οικονομικό, κοινωνικό, πολιτιστικό, μορφωτικό και ψυχαγωγικό τομέα.

Σήμερα, η αυτοδιοίκηση εντάσσει στους βραχυχρόνιους και μακροχρόνιους σχεδιασμούς της, στα προγράμματα και στους προϋπολογισμούς της τον πολιτισμό

και τους δημιουργούς του. Έχει δημιουργηθεί και συνεχίζεται να δημιουργείται μια αξιόλογη υποδομή, που αντικατοπτρίζεται από τη σημαντική συμμετοχή κυρίως των νέων στην πολιτιστική δραστηριότητα. Πολιτιστική δραστηριότητα και δράση που δεν περιορίζεται πια μόνο σε επετειακές εκδηλώσεις και φεστιβάλ αλλά αποκτά μονιμότερο χαρακτήρα και αρχίζει από την παιδική ηλικία σε όλες της μορφές της δημιουργίας (θέατρο, εικαστικά, χορός κ.α.).

« η Τ.Α. έχει την δυνατότητα να παίρνει και να ενθαρρύνει πρωτοβουλίες, να συντονίζει και να παρακινεί καθετί που θα μπορεί να ανθεί στην πολιτιστική δημιουργία και τη συμμετοχή του πολίτη, και να διεκδικήσει τη, σε μόνιμη βάση, εξασφάλιση των αναγκαίων πόρων για να προχωρήσει απρόσκοπτα και να αποδώσει βραχυχρόνια και μακροχρόνια καρπούς, να ξεκινήσει μια καινούρια πορεία για την πολιτιστική άνθηση του τόπου, τη ζωντανή σύνδεση με τη λαϊκή δημιουργία και την έκφραση της μέσα από τις νέες συνθήκες, τα μέσα και τις δυνατότητες ».

σε αυτή τη φάση ο θεσμός τόσο της πρωτοβάθμιας όσο και της δευτεροβάθμιας αυτοδιοίκησης, έχει τη δυνατότητα να διαδραματίσει ένα ζωντανό δημιουργικό ρόλο στον πολιτισμό, που μπορεί να πάρει σάρκα και οστά, σε συνεργασία με τους ερασιτεχνικούς πολιτιστικούς φορείς κάθε τοπικής κοινωνίας. Έτσι, θα γίνει η αιχμή του δόρατος ή ο μοχλός για την πολιτιστική αλλά και γενικότερη ανάπτυξη κάθε περιοχής.

Η Τ.Α. έχει μία πλούσια ιστορία από την οποία μπορεί να αντλήσει παραδείγματα ώστε να είναι καινοτόμα και δημιουργική. Μέσα στους αιώνες έχει να επιδείξει δείγματα επιτυχών παρεμβάσεων από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα.

Στην σύγχρονη εποχή όμως δυσκολεύουν ακόμα περισσότερο τα πράγματα μιας και κάτω από την οικονομική ύφεση εμφανίζεται το πρόβλημα της φτώχειας που δεν είναι μόνο οικονομική αλλά και πολιτιστική. Αυτή η φτώχεια μπορεί να είναι ένα κίνητρο ή και η αφετηρία για μια διαφορετική οργάνωση της οικονομικής ζωής, καταναλωτικά πρότυπα που πρέπει να επανεξεταστούν και εντέλει ενός άλλου τρόπου ζωής, ενός άλλου πολιτιστικού προτύπου.

Ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι σημαντικός και πολυδιάστατος. Μπορεί να γίνει ο πυρήνας ο οποίος θα συσπειρώσει και θα εμπνεύσει.

Αναγκαίος όρος για την πολιτιστική ανάπτυξη και την πνευματική αναγέννηση είναι η πολιτιστική αποκέντρωση. Ο ρόλος της πρωτοπορίας ανήκει στην Τ.Α. που είναι το θερμοκήπιο του πολιτισμού. Η ανεκτίμητη εισφορά του όμως και η σημασία του είναι ότι διαρρηγνύει τα όρια, υπερβαίνει τα σύνορα, καταργεί τους νόμους και τους όρους. Ο πολιτισμός λειτουργεί πέρα και πάνω από κάθε χρόνο και τόπο.

3.2. Ολοκληρωμένη, ενδογενής τοπική αυτοδιοίκηση.

Ο Όρος τοπική δεν αφορά μόνο το συγκεκριμένο χώρο, αλλά αναφέρεται σε κάθε γεγονός, δραστηριότητα ή διαδικασία που γίνεται με πρωτοβουλία ή στηρίζεται από τον πληθυσμό του συγκεκριμένου χώρου.

Στη σημερινή φάση οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ανάπτυξης της χώρας, οι τοπικές κοινωνίες, διεκδικούν και επιταχύνουν να έχουν την πρωτοβουλία στον καθορισμό στόχων, στις προτεραιότητες των έργων και στον προγραμματισμό υλοποίησής τους, επιταχύνοντας έτσι την ανάπτυξη της περιοχής τους.

Ο όρος ανάπτυξη περιλαμβάνει τη βελτίωση της υλικής ευημερίας, ιδίως των ατόμων που έχουν χαμηλότερα εισοδήματα, την εξάλειψη της φτώχειας, του αναλφαριθμητισμού και των ασθενειών και με παράλληλη μεταβολή της διάρθρωσης της παράγωγης και των κοινωνικών δομών, που θα εξασφαλίσει πλήρη παραγωγική απασχόληση του πληθυσμού και συμμετοχή των κοινωνικών ομάδων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Όποια ανάπτυξη επιταχύνεται σε ένα τόπο, έχει σκοπό να εξυπηρετήσει το σύνολο του πληθυσμού της περιοχής και όχι επιλεκτικά τους ολίγους εκλεκτούς.

Η UNESCO θεωρεί την ανάπτυξη

1. Μια ολοκληρωμένη οργανική διαδικασία οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών παραγόντων, διαρκώς αλληλοεπηρεαζόμενων.
2. Ως μία αναπτυξιακή διαδικασία, κάθε χώρας, περιφέρειας ή περιοχής που αναλαμβάνει τη διαδικασία της ανάπτυξης σύμφωνα με τις δικές της επιλογές και σε αρμονία με τους στόχους και τις επιδιώξεις του πληθυσμού της.
3. Ως μια παγκόσμια διαδικασία με την έννοια ότι οι στόχοι κάθε χώρας και τα προβλήματα της καθορίζονται σε συνάρτηση με τα παγκόσμια προβλήματα.⁸

Η ολοκληρωμένη τοπική ανάπτυξη είναι μια οργανική διαδικασία, στην οποία παίζουν ρόλο, πέρα από τους φυσικούς πόρους και το κεφαλαίο, οι θεσμοί, οι οργανισμοί, οι φορείς της κοινωνίας (επιμελητήρια, συνεταιρισμοί), οι τοπικοί παράγοντες, η τοπική πρωτοβουλία, οι τοπικές επιχειρήσεις, η επιχειρηματικότητα, η ανθρώπινη αναζήτηση στους τομείς του πολιτισμού.

Για να επιτευχθεί η ανάπτυξη πρέπει να κινητοποιηθεί το σύνολο του ενδογενούς δυναμικού μιας περιοχής.

Η ενδογενής τοπική ανάπτυξη είναι μια διαδικασία που ξεκινάει από τη βάση. Από τους απλούς πολίτες, που αντιλαμβάνονται ότι πρέπει να παρέμβουν αποφασιστικά για την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν και για τον καθορισμό του δικού τους μέλλοντος.

⁸ Πηγή : Δημήτρης Προβατάς, τοπική ανάπτυξη, προοπτικές.1997, σελ. 60

3.3 Η ενδογενής ανάπτυξη.⁹

Στους προηγούμενους κανονισμούς των διαρθρωτικών ταμείων της ευρωπαϊκής κοινότητας, αναφερόταν σε ένα ειδικό άρθρο του κανονισμού του ευρωπαϊκού ταμείου περιφερειακής ανάπτυξης ο όρος « ενδογενής ανάπτυξη » και ήταν η πρώτη φορά που εμφανιζόταν ως πολιτική της ευρωπαϊκής κοινότητας η ενδογενής ανάπτυξη

Εκείνο που είναι ιδιαίτερα χαρακτηριστικό είναι ότι, ενώ προηγούμενα ως ενδογενής ανάπτυξη μιας περιοχής θεωρείτο κυρίως η προώθηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων της περιοχής, σήμερα, με τις νέες κατευθύνσεις των διαρθρωτικών ταμείων, δεν είναι μόνο αυτό. **Ως για την ενδογενής ανάπτυξη θεωρείται αυτό που επιστημονικά ο όρος υπονοεί, η αξιοποίηση όλων των ενδογενών πόρων μιας περιοχής προώθηση της τοπικής αναπτυξιακής διαδικασίας:** των τοπικών φυσικών πόρων, των τοπικών ανθρωπίνων πόρων, το σύνολο δηλαδή του ενδογενούς δυναμικού μιας περιοχής.

Αυτή είναι μια πολύ ενδιαφέρουσα εξέλιξη στον προβληματισμό που υπάρχει σε ευρωπαϊκό επίπεδο, γιατί δεν είναι τυχαίο που σε διεθνείς οργανισμούς και σε ευρωπαϊκοί κοινότητα, έχει αρχίσει και ωριμάζει η ιδέα ότι, παράλληλα με την προσπάθεια που γίνεται σε εθνικό επίπεδο, είναι απόλυτα αναγκαίο να υπάρχει και η προώθηση της ανάπτυξης από τα κάτω, όπως αλλιώς λέγεται η ενδογενής ανάπτυξη. Έτσι ώστε, η χρηματοδότηση, η τεχνική υποστήριξη που έρχεται από έξω από μια μικρή τοπική κοινωνία, **οι οποίες εξωγενείς παρεμβάσεις, να βοηθούν στη δημιουργία των προϋποθέσεων για να αξιοποιείται το ενδογενές δυναμικό.** Αυτό είναι σημαντικό γιατί δείχνει ότι οι προσπάθειες για την εθνική, για την περιφερειακή ανάπτυξη βρίσκουν τα όρια τους και πρέπει να αρχίσουμε να βλέπουμε και μια νέα κατεύθυνση για την ανάπτυξη, την ανάπτυξη από το ενδογενές δυναμικό. Όταν αναφερόμαστε σε μια νέα προσέγγιση της περιφερειακής αναπτυξιακής διαδικασίας, εννοούμε την τοπική κλίμακα, μικροπεριφέρειες οι οποίες έχουν διαμορφωμένα, μέσα από την ιστορική διαδρομή του χρόνου, χαρακτηριστικά οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά. Και είναι φανερό ότι για την εθνική ανάπτυξη καθοριστικό ρόλο παίζει το κράτος, οι κεντρικοί φορείς, για την περιφερειακή ανάπτυξη οι περιφέρειες και οι κρατικοί φορείς, αλλά για την ενδογενή ανάπτυξη, ο κυρίως, ο καθοριστικός ρόλος δεν μπορεί παρά να είναι υπόθεση των τοπικών αρχών, υπόθεση των αιρετών οργάνων που εκπροσωπούν την τοπική κοινωνία. **Να, λοιπόν, γιατί η ενδογενής ανάπτυξη δεν μπορεί παρά να είναι άρρητα δεμένη με την τοπική αυτοδιοίκηση, με τις τοπικές αρχές.**

Και θα ήταν πολύ ενδιαφέρον να δούμε, αυτή η κατεύθυνση που υπάρχει στον κανονισμό του ευρωπαϊκού ταμείου περιφερειακής ανάπτυξης πως θα υλοποιηθεί στην πράξη. Δηλαδή, αυτή η πολιτική ενδογενούς ανάπτυξης πως θα προσανατολίσει πόρους, πληροφόρηση, μέσα στην τοπική αυτοδιοίκηση, για να μπορέσει να την προωθήσει. Είναι και μια πρόταση-πρόκληση για τους προβληματισμούς που υπάρχουν σήμερα στην ευρωπαϊκή κοινότητα για το ζήτημα του ρόλου των τοπικών αρχών στην ενδογενής ανάπτυξη.

Είναι φανερό, βέβαια, ότι όταν αναφερόμαστε στην ενδογενή ανάπτυξη, στην ανάπτυξη μιας περιοχής, είναι πολύ δύσκολο να θεωρούμε ως χώρο αναφοράς μια πολύ μικρή γεωγραφική ενότητα, όπως είναι μια κοινότητα των 500 κατοίκων. Δεν

⁹ Πηγή : αναπτυξιακοί θεσμοί της αυτοδιοίκησης, Νέα Σύνορα Α. Λιβάνη, Παναγιώτης Γ. μαϊστρος, σελ 141-143, Αθήνα 2000

μπορεί να μιλάμε για την ανάπτυξη ενός δυναμικού, με λίγους φυσικούς πόρους, με ελάχιστο ανθρώπινο δυναμικό. *Πρέπει να υπάρχει ένα ικανό μέγεθος, μια περιοχή που να αποτελείται από ένα σύνολο κοινοτήτων.*

Γι' αυτό ακριβώς τον λόγο και η πολιτική για την αυτοδιοίκηση, που καλύπτεται από το θεσμικό πλαίσιο, ξεκινώντας από το Ν. 1416/1984, προωθεί τη δικοινοτική συνεργασία. Προωθεί τη συνεργασία των κοινοτήτων, έτσι ώστε να συγκροτείται μια άνθρωπο-γεωγραφική ενότητα, που στα πλαίσια της είναι δυνατό να προχωρήσει η τοπική αναπτυξιακή διαδικασία, η ενδογενής ανάπτυξη. Γι' αυτό ακριβώς και ο θεσμός των αναπτυξιακών συνδέσμων.

3.4 Στόχοι της ενδογενούς ανάπτυξης

- Η αξιοποίηση της παραγωγικής δομής της τοπικής οικονομίας
- Η αξιοποίηση της αγοράς εργασίας και βελτίωσης της επιχειρηματικότητας του τοπικού πληθυσμού.
- Η αξιοποίηση των φυσικών πόρων.
- Η αξιοποίηση της κοινωνικής και πολιτικής δομής της τοπικής κοινωνίας προς όφελος της ανάπτυξης.
- Η αξιοποίηση των παραδόσεων και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Απαραίτητη προϋπόθεση της ανάπτυξης είναι η πολιτιστική διάσταση σε τοπικό επίπεδο, αφού τα αντικείμενα που αγγίζει και τα μέσα που χρησιμοποιεί συντελούν :

- α) Στην προώθηση της πολιτικής κουλτούρας του λαού μέσα από διαδικασίες συμμετοχής, ενημέρωσης και πληροφόρησης.
- β) Στην καλύτερη ενσωμάτωση στο κοινωνικό σύνολο μέσα από διαδικασίες ευαισθητοποίησης, προώθησης της επικοινωνίας, επιμόρφωσης και επαγγελματικής απασχόλησης στον πολιτιστικό τομέα (επαγγέλματα του πολιτισμού)
- γ) Στην αναβάθμιση του πνευματικού επιπέδου του λαού μέσα από την οργάνωση καλλιτεχνικών και επιμορφωτικών εκδηλώσεων, τη δημιουργία χώρων (βιβλιοθηκών, μουσείων κ.α.) καλλιτεχνικής και πνευματικής έκφρασης.
- δ) Στην ψυχαγωγία του κοινού μέσα από την προώθηση συμμετοχής σε ομάδες δουλειάς, με στόχο την καλύτερη εκμετάλλευση του ελεύθερου χρόνου.

3.5 Ο ρόλος των δημοτικών επιχειρήσεων στην τοπική ανάπτυξη

Η προώθηση της ενδογενούς τοπικής ανάπτυξης και ο ρόλος της Τ.Α. σε αυτήν είναι από τα βασικά συστατικά στοιχεία μιας αναπτυξιακής πολιτικής. Κύριο εργαλείο προώθησης της ενδογενούς ανάπτυξης, στο πλαίσιο των τοπικών αναπτυξιακών προγραμμάτων, εκτός από τους αναπτυξιακούς συνδέσμους, που είχαν συσταθεί αρχικά και τις προγραμματικές συμβάσεις, είναι οι δημοτικές επιχειρήσεις.

Οι δημοτικές επιχειρήσεις μπορούν να καλύψουν υπάρχουσες κοινωνικές ανάγκες και να παρέμβουν αποτελεσματικά στην οικονομική ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών.

Η δημιουργία επιχειρήσεων από τους ΟΤΑ αποκτά αυξημένη αναπτυξιακή βαρύτητα, γιατί με αυτόν τον τρόπο οι ΟΤΑ, μπορούν να παρεμβαίνουν στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη των περιοχών τους και να βελτιώνουν την οικονομική τους κατάσταση. Η επιχειρηματική δραστηριότητα των ΟΤΑ συνδέεται συνήθως με την υποδομή και την κοινή ωφέλεια.

Η χρηματοδότηση των δημοτικών επιχειρήσεων προέρχεται κυρίως από τον κρατικό προϋπολογισμό και την πολιτική φορολογία. Μπορούν να χρηματοδοτηθούν επίσης από τα κοινοτικά ταμεία, όπως το ευρωπαϊκό ταμείο περιφερειακής ανάπτυξης, το ευρωπαϊκό κοινωνικό ταμείο κ.α., κυρίως για έργα υποδομής, που συμβάλλουν στην τοπική ανάπτυξη.

Με τον Ν. 1262/82 οι επενδύσεις των ΟΤΑ τυγχάνουν προνομιακής μεταχείρισης και επιδοτούνται με ισχυρότερα κίνητρα σε σχέση με τις ιδιωτικές επενδύσεις. Έτσι ανάλογα με την περιοχή και το είδος της επιχειρηματικής δραστηριότητας, οι δημοτικές επιχειρήσεις μπορούν να επιχορηγηθούν μέχρι το 65% του συνολικού κόστους της επένδυσης, ενώ η ίδια συμμετοχή μπορεί να μειωθεί και στο 10% του κόστους. Με αυτόν τον τρόπο δίνεται η δυνατότητα στους ΟΤΑ να ξεκινήσουν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα στη μεταποίηση, τον τουρισμό, στη γεωργία και τις υπηρεσίες με μικρό κεφάλαιο.

Σύμφωνα με το δημοτικό και κοινοτικό κώδικα (Π.Δ. 410/95) οι δήμοι και οι κοινότητες μπορούν να ιδρύσουν δικές τους επιχειρήσεις ή να μετέχουν σε επιχειρήσεις :

α) Για τη εκτέλεση έργων που έχουν σκοπό την εξυπηρέτηση του κοινού, καθώς και για την οικονομική εκμετάλλευση των έργων αυτών.

β) Για την παραγωγή αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών που έχουν σκοπό την εξυπηρέτηση του κοινού.

γ) Για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων που έχουν σκοπό την πραγματοποίηση εσόδων.

Από τη διατύπωση των σκοπών αυτών προκύπτει ο κοινωνικός ρόλος των δημοτικών επιχειρήσεων, όπου το κέρδος δεν είναι αυτοσκοπός αλλά η επιχείρηση θεωρείται σαν παραγωγική μονάδα κοινωνικών αγαθών και υπηρεσιών.

Συμπερασματικά « η εισαγωγή θεσμού των δημοτικών επιχειρήσεων έδωσε τη δυνατότητα σε πολλούς ΟΤΑ να δημιουργήσουν δημοτικές επιχειρήσεις πολιτιστικής και κοινωνικής ανάπτυξης, απελευθερώνοντας τα εμπόδια και τις γραφειοκρατικές διαδικασίες που είχαν τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ».

Ιδιαίτερα με τις δημοτικές επιχειρήσεις επιτεύχθηκε ελευθέρωση προσλήψεων προσωπικού, δυνατότητα είσπραξης χορηγιών με τιμολόγια, αφού υπολογιστεί στο τιμολόγιο αντίστοιχος Φ.Π.Α.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

4.1 Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Καλαμάτας

Η Καλαμάτα είναι πόλη της νοτιοδυτικής Πελοποννήσου, πρωτεύουσα του νομού Μεσσηνίας και λιμάνι της νότιας ηπειρωτικής Ελλάδας. Έχει πληθυσμό 57.620 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2001. Είναι κουρνιασμένη στους πρόποδες του όρους Ταΰγετος προστατευμένη απ' το ύψος και τον όγκο του και στην καρδιά του μεσσηνιακού κόλπου, ανοιχτή στα χάρδια της θάλασσας. Απέχει 255 χιλιόμετρα από την Αθήνα, 215 χιλιόμετρα από την Πάτρα και 715 χιλιόμετρα από την Θεσσαλονίκη. Έχει εύκρατο μεσογειακό κλίμα με ζεστό χειμώνα και ήπια καλοκαίρια.

4.2 Ιστορική αναδρομή της πόλης

Η ιστορία της πόλης χάνεται στα βάθη των αιώνων. Ξεκινάει από τον Όμηρο, όπου αναφέρει τις Φαρρές, αρχαία πόλη κτισμένη περίπου εκεί που βρίσκεται σήμερα το φράγκικο κάστρο της πόλης. Το όνομα της¹⁰ το πήρε από ένα παλιό βυζαντινό μοναστήρι, το οποίο ήταν αφιερωμένο στην Παναγιά Καλομάτα, απ' όπου με αφομοίωση του όμικρον σε άλφα, προήλθε η ονομασία Καλαμάτα.

Η Καλαμάτα έχει περιορισμένη σημασία κατά την αρχαία περίοδο καθώς βρίσκεται κάτω από την Λακωνική κυριαρχία από τα μέσα του 8^{ου} αιώνα π.χ. μέχρι τα μέσα του 4^{ου} αιώνα π.χ. Αποκτά αίγλη μετά την τέταρτη σταυροφορία (1204 μ.Χ.), οπότε περνάει στα χέρια των φράγκων. Ο Γοθεφρείδος Βιλλεαρδουίνος χτίζει το κάστρο και ξεκινάει η οικονομική ακμή της πόλης. Το 1459 την καταλαμβάνουν οι Τούρκοι και εναλλάσσονται στην ηγεμονία της πόλης με τους ενετούς μέχρι το 1715 οπότε την καταλαμβάνουν οριστικά, μέχρι το 1821 που απελευθερώθηκε. Το σημαντικότερο γεγονός της μακρόχρονης ιστορίας της πόλης είναι η απελευθέρωση της από τους Τούρκους στις 23 Μαρτίου του 1821.

Την ημέρα εκείνη ο Κολοκοτρώνης, ο Νικηταράς, ο Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης, ο Παπαφλέσσας και οι άλλοι μπήκαν μέσα στην πόλη ως απελευθερωτές. Συμμετείχαν στην πανηγυρική δοξολογία που τελεστικέ στον ιερό ναό των Αγίων

¹⁰ Πηγή : <http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE>

Αποστόλων (μικρή βυζαντινή εκκλησία του 10^{ου} αιώνα που σώζεται μέχρι σήμερα και αποτελεί σύμβολο της πόλης). Στους Αγίους Αποστόλους ευλογείται η επαναστατική σημαία και από εδώ ξεκινάει η επανάσταση του 1821.

Από την Καλαμάτα η Μεσσηνιακή Γερουσία συντάσσει δύο σπουδαία κείμενα την “ προειδοποίηση προς τας ευρωπαϊκάς αυλάς ” και την “ προκήρυξη ” με αποδέκτες τους Αμερικανούς. Στα τέλη του 19^{ου} αιώνα χτίζεται το λιμάνι της Καλαμάτας, το οποίο λειτουργεί μέχρι και σήμερα , και η πόλη παρουσιάζει σημαντική ανάπτυξη και ακμή. Μασσαλία του Μωριά την χαρακτήριζαν. Η πόλη έρχεται σε επαφή με την δύση και την κουλτούρα της, δημιουργείται μια αστική τάξη που διαμορφώνει μια σημαντική πολιτιστική βάση και κληρονομιά. Από το 1920 και μετά όμως αρχίζει μια μακρά περίοδος οικονομικής ύφεσης που συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

Το Σεπτέμβριο του 1986 η Καλαμάτα χτυπήθηκε από δύο ισχυρούς σεισμούς που προκάλεσαν εκτεταμένες ζημιές και δυστυχώς και θύματα. Παρ ’ όλα αυτά η πόλη ανασυγκροτήθηκε γρήγορα από τη μεγάλη αυτή καταστροφή.

4.3 Η πόλη σήμερα

Η Καλαμάτα, μια πόλη 57.620 κατοίκων, είναι η δεύτερη μεγαλύτερη σε πληθυσμό πόλη της Πελοποννήσου μετά την Πάτρα. Είναι σημαντικό αστικό, οικονομικό και εμπορικό κέντρο της περιοχής, καθώς και διοικητικό κέντρο του Νομού Μεσσηνίας. Έχει έντονη νυχτερινή ζωή χειμώνα και καλοκαίρι, το χειμώνα σε διάφορα κουτούκια και κέντρα διασκέδασης στο ιστορικό κέντρο, ενώ το καλοκαίρι σε νυχτερινά κέντρα διασκέδασης και beach bar δίπλα στη θάλασσα. Στην Καλαμάτα εδρεύει ΤΕΙ και σχολές του πανεπιστήμιου Πελοποννήσου. Η πόλη διαθέτει πλήρεις και σύγχρονες αθλητικές εγκαταστάσεις όπου μπορεί καθένας να αθληθεί. Τέλος διαθέτει νέο, σύγχρονο νοσοκομείο.

4.4 Αξιοθέατα

Η Καλαμάτα είναι μία πόλη που μπορεί κάποιος να θαυμάσει αρκετά και σημαντικά αξιοθέατα. Η εκκλησία των Αγίων Αποστόλων, το σύμβολο της πόλης, είναι μια μικρή βυζαντινή εκκλησία του 10^{ου} αιώνα μ.Χ.¹¹ Το Φραγκικό κάστρο προσφέρει πανοραμική θέα της πόλης. Το πάρκο σιδηροδρόμων βρίσκεται στα νότια του κέντρου της πόλης και είναι ένα ιδιαίτερα αξιόλογο υπαίθριο σιδηροδρομικό μουσείο, το μεγαλύτερο στην Ελλάδα βραβευμένο από την ευρωπαϊκή επιτροπή.

Στο Μπενάκειο αρχαιολογικό μουσείο της πόλης φυλάσσονται σημαντικά αρχαιολογικά ευρήματα από την ευρύτερη περιοχή της Μεσσηνίας. Τα οποία χρονολογικά καλύπτουν την περίοδο από την εποχή του χαλκού μέχρι και τους ρωμαϊκούς χρόνους. Το στρατιωτικό μουσείο της Καλαμάτας είναι ένα μουσείο που φυλάσσει διάφορα όπλα και στρατιωτικές στολές των Ελλήνων σε διάφορες ιστορικές περιόδους. Το λαογραφικό μουσείο της πόλης στεγάζει εκθέματα που έχουν να κάνουν με τις παραδοσιακές τέχνες της περιοχής, με παλαιά χρηστικά και μη αντικείμενα και παραδοσιακές φορεσιές.

Στην πόλη λειτουργούν η δημοτική πινακοθήκη και η πινακοθήκη σύγχρονης ελληνικής τέχνης με περίπου 500 εκθέματα. Η λαϊκή βιβλιοθήκη της πόλης λειτουργεί από το 1962 και σήμερα διαθέτει πάνω από 85.000 τίτλους καθώς και αρχείο 50.000 φύλλων εφημερίδων από τον 19^ο αιώνα έως σήμερα.

Αξίζει επίσης να επισκεφτεί κανείς τον όμορφο και επιβλητικό ναό της Υπαπαντής του Σωτήριως κάτω από το κάστρο της πόλης, ο οποίος είναι και ο Μητροπολιτικός ναός της πόλης. Στην ιερά Μονή Καλογραιών μπορεί κανείς να δει διάφορα μεταξωτά υφαντά και τα περίφημα καλαματιανά μαντήλια που εκτίθενται εκεί, καθώς και τους αργαλειούς με τους οποίους υφαίνονται.

¹¹ Πηγή : <http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B1%CE%>

4.5 Οικονομία

Η Καλαμάτα είναι σημαντικό οικονομικό κέντρο της Πελοποννήσου. Η οικονομία της περιοχής στηρίζεται στην αγροτική παραγωγή με πιο γνωστή μάλιστα την παραγωγή ελαιόλαδου και ελιάς. Επίσης η περιοχή παράγει σύκα, σταφίδα και άλλα είδη όπως οπωροκηπευτικά. Στο βιομηχανικό τομέα υπάρχουν αρκετές βιομηχανίες τυποποίησης και μεταποίησης αγροτικών προϊόντων, ποτοποιίες κ.α.

Σημαντική βιομηχανική μονάδα της περιοχής είναι η καπνοβιομηχανία Καρελία, ενώ παλιότερα λειτουργούσε στην πόλη μεγάλο εργοστάσιο της Levi's. Επίσης στο λιμάνι της Καλαμάτας υπάρχει μικρή επιβατική (πλοίο για Κόθηρα-Κρήτη 2 φορές την εβδομάδα) και εμπορική δραστηριότητα. Με την ολοκλήρωση της εθνικής οδού Κορίνθου- Καλαμάτας και την επαναλειτουργία της σιδηροδρομικής γραμμής που συνδέει τις δύο πόλεις, το λιμάνι της Καλαμάτας αναμένεται να γίνει σημαντικό διαμετακομιστικό κέντρο.

4.6 Πολιτισμός

Η επαφή της πόλης με τον δυτικό πολιτισμό δημιούργησε μια σημαντική πολιτιστική κληρονομιά στην Καλαμάτα. Μια παράδοση που ξεκινάει με τις μαντολινάτες παλαιότερων εποχών και φτάνει μέχρι σήμερα, όπου η πόλη έχει μια έντονη πολιτιστική ζωή με φορέα της την Δ.Ε.Π.Α.Κ (δημοτική επιχείρηση πολιτιστικής ανάπτυξης Καλαμάτας) το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.Κ (δημοτικό περιφερειακό θέατρο Καλαμάτας) τη δημοτική φιλαρμονική και άλλους δημοτικούς φορείς. Το δημοτικό ωδείο, η σχολή χορού και το εικαστικό σχολείο είναι οι τρεις σχολές τις Δ.Ε.Π.Α.Κ. Το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.Κ. καθώς και άλλα ιδιωτικά θεατρικά σχήματα, κάνουν έντονη την παρουσία τους στην πόλη. Άλλοι σημαντικοί φορείς είναι η δημοτική φιλαρμονική καθώς και το λύκειο των Ελληνίδων Καλαμάτας με συμμετοχές σε διεθνή φεστιβάλ. Η Πολιτιστική ζωή συμπληρώνεται με διάφορες εκθέσεις ζωγραφικής που γίνονται στη δημοτική πινακοθήκη, με σεμινάρια ιστορίας, φιλοσοφίας και άλλα που διοργανώνουν καθηγητές του πανεπιστημίου Πελοποννήσου καθώς και με διάφορες άλλες εκδηλώσεις που οργανώνονται από φορείς της πόλης. Επίσης συχνή είναι η παρουσία σημαντικών καλλιτεχνών σε διάφορες εκδηλώσεις. Σημαντικά είναι επίσης το διεθνές φεστιβάλ χορού και το φεστιβάλ βιντεοδημιουργίας μηδέν.

4.7 Αθλητισμός

Η Καλαμάτα είναι έδρα σημαντικών συλλογών, όπως ο Π.Σ. Καλαμάτα και Γ.Σ μεσσηνιακός. Στην πόλη λειτουργούν ακόμα ο Απόλλων Καλαμάτας, ο ολυμπιακός Καλαμάτας, τα πράσινα πουλιά Καλαμάτας κ.α. Η πόλη διαθέτει το Εθνικό Στάδιο Καλαμάτας και το γήπεδο του μεσσηνιακού, το καθένα με χωρητικότητα περίπου 5.000 θεατών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

5.1 Γενικά περί Δ.Ε.Π.Α.Κ.

Η Δ.Ε.Π.Α.Κ. ιδρύθηκε στις 17 Απριλίου 1985, σύμφωνα με το φύλλο της κυβέρνησης Νο 204. Είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου, το οποίο διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 205-225 του Ν 1065/80 του δημοτικού και κοινοτικού κώδικα όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με τις διατάξεις των άρθρων 28, 35-39, 42 και 46 του Ν 1416/84.

Σκοπός της επιχείρησης είναι¹² :

- Η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου προγράμματος πολιτιστικής ανάπτυξης της πόλης της Καλαμάτας και της ευρύτερης περιοχής, με ειδικότερους στόχους τη δημιουργία της απαραίτητης πολιτιστικής υποδομής, τη διάδοση και ανάπτυξη της καλλιτεχνικής παιδείας, τη στήριξη και διάδοση της σύγχρονης καλλιτεχνικής και πνευματικής δημιουργίας και την εξασφάλιση των συνθηκών που θα επιτρέψουν την άσκηση και ανάπτυξη των ατομικών δημιουργικών ικανοτήτων στο χορό, τη μουσική, τις εικαστικές τέχνες.
- Η προβολή, ανάπτυξη και διάδοση των τεχνών αυτών και η ανάπτυξη της συνεργασίας με τους πολιτιστικούς φορείς και τα ερασιτεχνικά συγκροτήματα της πόλης για την ενίσχυση της ερασιτεχνικής δημιουργίας και την διεύρυνση των πρωτοβουλιών και των παρεμβάσεών τους.
- Η κατασκευή και διαχείριση χώρων κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών και λοιπών υπηρεσιών, καθώς και η πραγματοποίηση επενδύσεων για την ευρύτερη ανάπτυξη της περιοχής.

Η επιχείρηση διοικείται από ενδεκαμελές διοικητικό συμβούλιο που τα μέλη του ορίζονται μαζί με αναπληρωτές από το δημοτικό συμβούλιο. Τα μέλη είναι : 3 αιρετοί εκπρόσωποι του δήμου, 1 εκπρόσωπος των εργαζομένων, 5 εκπρόσωποι των κοινωνικών φορέων, και 2 μέλη δημότες Καλαμάτας οι οποίοι έχουν πείρα και γνώσεις σχετικές με το αντικείμενο της επιχείρησης.

¹² Πηγή : <http://www.kalamataculture.gr/category.asp?category=2&lang=>

5.1.1 Η αφετηρία

Η δημιουργία της Δ.Ε.Π.Α.Κ. είναι προϊόν μιας αντίληψης που είχε διαμορφωθεί από μια ομάδα προσώπων ενός ευρέος πολιτικού φάσματος, που το 1979 ανέλαβαν ως δημοτική αρχή τις ευθύνες του δήμου Καλαμάτας.

Για τη νέα δημοτική αρχή ήταν από την αρχή σαφές ότι δεν μπορούσαμε να μιλάμε σοβαρά για την ανάπτυξη μιας πόλης, χωρίς το σκέλος της πολιτιστικής ανάπτυξης. Και η πρώτη δουλειά που έκανε, ήταν να ασχοληθεί με ένα στρατηγικό σχεδιασμό της πόλης που είχε ως κύριο εργαλείο του το φυσικό σχεδιασμό, δηλαδή τον πολεοδομικό σχεδιασμό.

Ο πολεοδομικός σχεδιασμός¹³, είναι για την αυτοδιοίκηση το σύνταγμα της πόλης. Όση αξία έχει ο καταστατικός χάρτης (το σύνταγμα) σε εθνικό επίπεδο, τόση αξία έχει και ο πολεοδομικός σχεδιασμός για την τοπική κοινωνία, για την τοπική ανάπτυξη.

Ο πολεοδομικός σχεδιασμός περιέχει τα πάντα. Περιέχει μια κατανομή χρήσεων μέσα στην πόλη, αλλά περιέχει και στοιχεία που έχουν σχέση με την οικονομική ανάπτυξη της πόλης, με την κοινωνική της ανάπτυξη, αλλά και με την αισθητική. Δηλαδή το μεγάλο θέμα μιας τοπικής εξουσίας που νοιάζεται για τους κατοίκους της, είναι πως θα επέμβει στην αισθητική του τόπου θα έλεγε κανείς, ότι με ωραίες πολεοδομικές παρεμβάσεις ή παρεμβάσεις σε ανοιχτούς χώρους, ή στα κτίρια, επεμβαίνεις στις αισθήσεις των κατοίκων, ενώ με τον πολιτισμό επεμβαίνεις και στις ψυχές τους. Έτσι είναι ακόμη πιο δυναμική και ολοκληρωμένη μια τέτοια παρέμβαση.

Ένας σοβαρός πολεοδομικός σχεδιασμός αναδεικνύει όλες τις πλευρές και όλες τις ανάγκες- και τις πολιτιστικές- μιας πόλης. Αποτελεί ένα είδος πυξίδας για τον τρόπο δράσης.

Μέσα λοιπόν από τον πολεοδομικό σχεδιασμό αναδείχθηκε η ανάγκη της εκπόνησης ενός προγράμματος για την πολιτιστική ανάπτυξη και γενικά για πολλαπλές πολιτιστικές επεμβάσεις στην Καλαμάτα. Λέγοντας πολλαπλές πολιτιστικές παρεμβάσεις, εννοώ ότι ο πολιτισμός δεν πρέπει να λειτουργεί με τη μορφή Σούπερ Μάρκετ, όπως συνήθως συμβαίνει. Λένε δηλαδή... Να, φτιάξαμε την παιδική χαρά, φτιάξαμε την αποχέτευση, φτιάξαμε την ύδρευση, φτιάξαμε τη δημοτική αγορά, άντε να φτιάξουμε τώρα και ένα δημοτικό πολιτιστικό κέντρο.

Ο πολιτισμός, με αλλά λόγια, πρέπει να διαχέεται σε όλη την πόλη και πρέπει να αφορά όλους τους κατοίκους.

¹³ Πηγή : Πολιτισμός και τοπική δημοκρατία, Ε.Ε.Τ.Α.Α. η αφανής πλευρά μιας αφανούς σχέσης, σελ 55. 1994

5.1.2 Η φιλοδοξία¹⁴

Η Δ.Ε.Π.Α.Κ. λοιπόν προέκυψε σαν μια ανάγκη μιας ολοκληρωμένης πολιτιστικής παρέμβασης, μιας παρέμβασης που θα είχε τη φιλοδοξία, να απευθυνθεί σε όλους τους κατοίκους και τη μεγαλύτερη ακόμα φιλοδοξία να περάσει από τις συμπληγάδες του ελιτισμού και του λαϊκισμού, που είναι και το μεγάλο πρόβλημα. Πως δηλαδή να κανείς κάτι, που να είναι ταυτόχρονα και ποιοτικό και μαζικό και να μην κατρακυλήσεις είτε στη μια πλευρά είτε στην άλλη. Μια άλλη σημαντική φιλοδοξία της Δ.Ε.Π.Α.Κ., ήταν να μετατρέψει σιγά σιγά τους πολίτες σε παραγωγούς πολιτισμού και όχι μοναχά σε χρήστες και σε αποδέκτες. Αυτό ήταν επίσης ένα σημαντικό θέμα, γιατί είναι πολύ εύκολο να οργανώνει κανείς ένα φεστιβάλ, η οτιδήποτε, και να φέρνει κάποιες εκδηλώσεις από έξω. Το θέμα είναι πως δίνεις τη δυνατότητα στους ίδιους τους κατοίκους να γίνουν οι ίδιοι παραγωγοί πολιτισμού. Και τέλος, ένας τέτοιος φορέας θα έπρεπε να συμβάλει στο να δημιουργηθεί ένα κλίμα συνολικής αισθητικής αναβάθμισης, που για μένα είναι πάρα πολύ σημαντικό και που έχει αντίκτυπο σε όλες τις λειτουργίες της καθημερινότητας και της ζώνης μας.

5.1.3 Το ιδεολογικό στίγμα¹⁵

Για να φτάσουμε να δώσουμε το στίγμα της Δ.Ε.Π.Α.Κ., το ιδεολογικό της στίγμα, μια και υπήρχε μια φοβερή ένδεια σε όλη την Ελλάδα στο ζήτημα αυτό πέρασαν περίπου δυο χρόνια συζητήσεων με δεκάδες ανθρώπων του πολιτισμού.

Κάθε δεκαπέντε ημέρες οργανώναμε στρογγυλά τραπέζια, συζητήσεις.

Κατέθεσαν την άποψη τους περίπου εκατό άνθρωποι του πολιτισμού από όλους τους χώρους, με τη συνεργασία του υφυπουργείου νέας γενιάς και του υπουργείου πολιτισμού. Αυτό ξεκίνησε το '83 και καταλήξαμε το '85. καταλειξαμε σε μια βασική, κεντρική ιδέα που είναι και η πεμπτουσία για την ιδεολογία της Δ.Ε.Π.Α.Κ. Σχηματικά θα την περιγράφαμε σαν τρεις ομοκέντρους κύκλους, ή μια πυραμίδα.

Ο μεγαλύτερος κύκλος, ή η βάση της πυραμίδας είναι όλη η πόλη. Εδώ το θέμα είναι πως μπορούν να γίνονται κάποια πράγματα που να τα δέχεται φιλικά όλη η πόλη, που να μην τα επιβάλλεις, αλλά να είναι μέσα στην καθημερινή ζωή ένα πλήθος εκδηλώσεων που από πολεοδομικής πλευράς να διαχέονται σε όλη την πόλη και όχι μόνο σε ένα σημείο της.

Έτσι τα κτίρια της Δ.Ε.Π.Α.Κ. και τα κτίρια του πολιτισμού στην Καλαμάτα εκτίνονται από τη μια άκρη έως την άλλη, πάνω σε έναν άξονα. Αλλού είναι το παλατάκι του ωδείου, αλλού είναι το παλατάκι του χορού, του θεάτρου, του κινηματογράφου, των εικαστικών. Ο πρώτος λοιπόν μεγάλος κύκλος, που αφορά όλους τους κατοίκους, είναι ένα πλέγμα πολιτιστικών εκδηλώσεων και λειτουργιών, που ο κάτοικος, ακόμα και να μην θέλει να πάει, θα το συναντάει μπροστά του. θα

¹⁴ Πηγή : Πολιτισμός και τοπική δημοκρατία, Ε.Ε.Τ.Α.Α. Η αφανής πλευρά μιας αφανούς σχέσης σελ 56, 1994

¹⁵ Πηγή : Πολιτισμός και τοπική δημοκρατία, Ε.Ε.Τ.Α.Α. Η αφανής πλευρά μιας αφανούς σχέσης, σελ 56-57, 1994

πάει να κάνει, ας πούμε, βόλτα στο πάρκο της πόλης και ξαφνικά θα δει μια έκθεση γλυπτικής μπροστά του. Είναι σα να λεμέ ότι του στήνουμε μια όμορφη παγίδα, ένα δίχτυ που οπωσδήποτε θα πέσει μέσα. Αυτό είναι το πιο μαγικό πλοκάμι της Δ.Ε.Π.Α.Κ., ο πιο μεγάλος κύκλος, η βάση της πυραμίδας.

Υστέρα ερχόμαστε στο δεύτερο κύκλο η στη βάση της πυραμίδας που είναι για πιο υποψιασμένους, για πιο μυημένους στον πολιτισμό τα επιμορφωτικά σεμινάρια που αναφέρονται σε κάποια πιο εξειδικευμένα θέματα για τον πολιτισμό.

Και κλείνουμε με τον τρίτο κύκλο ή την κορυφή της πυραμίδας, που είναι τα καλλιτεχνικά εργαστήρια, τα οποία απευθύνονται στους ακόμα πιο προχωρημένους. Καλλιτεχνικά εργαστήρια για όλες τις μορφές της τέχνης, για το χορό, για τη μουσική, για το θέατρο, για τον κινηματογράφο, για τα εικάστηκα.

Βάση αυτής της ιδέας ξεκίνησε η υλοποίηση. Βέβαια προηγήθηκε η κατάλληλη υποδομή. Επιλεχτήκαν, τα πιο όμορφα σπίτια της πόλης, σχεδόν στο σύνολο τους παραδοσιακά, τα οποία επισκευαστήκαν για να φιλοξενήσουν αυτές τις δραστηριότητες.

5.1.4 Το θεσμικό πλαίσιο

Το θεσμικό πλαίσιο διευκόλυνε πάρα πολύ την υλοποίηση της Δ.Ε.Π.Α.Κ.. Έπρεπε να γίνει ένα τέτοιο θεσμικό πλαίσιο που να μπορεί να εξυπηρετεί ένα τόσο όμορφο όνειρο.

Καταρχήν έπρεπε να είναι ευέλικτος ένας τέτοιος οργανισμός, δεν θα έπρεπε να έχει τις αγκυλώσεις του δημοσίου δικαίου. Άρα κάναμε δημοτική επιχείρηση και δεν ήταν τυχαίο « επιχείρηση » γιατί ο πολιτισμός είναι επιχείρηση τελικά. Κακώς λέμε πως μόνο ότι γίνεται γύρω από την οικονομία είναι επιχείρηση. Έτσι η δημοτική επιχείρηση σηματοδοτούσε δυο πράγματα: μια ευελιξία στο νέο οργανισμό, και την αίσθηση ότι έχουμε μια επιχείρηση για τον πολιτισμό. Από την άλλη μεριά, στο διοικητικό συμβούλιο, έπρεπε να υπάρχει ένας πλουραλισμός, διότι δεν υπάρχει τίποτα χειρότερο στον πολιτισμό από το να του επιβάλλεται οποιαδήποτε μορφή εξουσίας και να τον καταδυναστεύει. Κάναμε λοιπόν ένα εντεκαμελές διοικητικό συμβούλιο, στο οποίο το δημοτικό συμβούλιο συμμετέχει με μια μικρή μειοψηφία μόνο τρία μέλη από το δημοτικό συμβούλιο, ενώ τα υπόλοιπα κυρίως από πολιτιστικούς φορείς της πόλης. Έτσι χτίστηκε το θεσμικό πλαίσιο της Δ.Ε.Π.Α.Κ. από ένα διοικητικό συμβούλιο στο οποίο η πολιτική εξουσία της πόλης είναι η μειοψηφία και η μεγάλη πλειοψηφικά ανήκει στους **πολιτιστικούς φορείς**.

Οι πολιτιστικοί αυτοί φορείς είναι ότι υπήρχε και ό,τι δημιουργήθηκε στην πόλη. Υπήρχαν πολιτιστικοί φορείς που είχαν σχέση με τη μουσική π.χ. χορωδίες, υπήρχαν πολιτιστικοί φορείς που είχαν σχέση με τον κινηματογράφο, κ.α. Όλες αυτές οι πολιτιστικές δυνάμεις μπήκαν στη διοίκηση αυτού του οργανισμού μαζί με τη δημοτική αρχή. Μια ζωντανή παρουσία των δυνάμεων της πόλης μέσα στο διοικητικό συμβούλιο της Δ.Ε.Π.Α.Κ., αλλά ταυτόχρονα και μια σύμπλευση της προσπάθειας του δήμου με το ερασιτεχνικό κίνημα της πόλης

5.1.5 Η δικαίωση

Το πείραμα δικαιώθηκε τόσο πολύ σύντομα, εκτινάχτηκε τόσο πολύ γρήγορα. Αυτό που επιδιώκαμε, το να συμμετέχουν όλοι οι πολίτες, ήταν κάτι που έγινε με έναν τρόπο που εντυπωσίασε και μας τους ίδιους που ξεκινήσαμε αυτή την ιδέα.

Η ανταπόκριση του κόσμου είτε με τη μορφή συμμετοχής στις εκδηλώσεις, είτε με τη μορφή των σεμιναρίων που αναφέραμε πριν, και πιο πολύ με τη συμμετοχή τους στα εργαστήρια, ξεπέρασε τις προσδοκίες μας¹⁶. Αυτή τη στιγμή στα εργαστήρια της Δ.Ε.Π.Α.Κ., δηλαδή στο ωδείο, στο χορό, στα εικαστικά... συμμετέχει περίπου το 20% του μαθητικού ποσοστού της πόλης. Δηλαδή από τα 12.000 παιδιά που είναι στη μέση εκπαίδευση, είναι περίπου 3.000-3.500 παιδιά που συμμετέχουν στα εργαστήρια τεχνών.

Αυτό πάντως που πρέπει να σημειωθεί είναι ότι από το ξεκίνημα της κιάλας η Δ.Ε.Π.Α.Κ. άρχισε κυριολεκτικά να εισβάλλει μέσα στην πόλη με πολλούς τρόπους και είχαμε και πολύ γρήγορα αποτελέσματα. Για παράδειγμα μετά από δύο μόνο χρόνια ανέβηκε μία παιδική όπερα : είχαμε δώσει, βεβαίως, την παραγγελία για την μουσική σε κάποιον σημαντικό καλλιτέχνη, αλλά τα κοστούμια και τα σκηνικά τα έκαναν τα παιδιά του εικαστικού σχολείου. Στη διανομή των ρόλων συμμετείχαν τα παιδιά του ωδείου και της σχολής χορού. Διευθυντής της ορχήστρας ήταν ο κ. Βύρων Κόλασης, συμμετείχαν και κάποιοι επώνυμοι μουσικοί, μαζί όμως και τα παιδιά του ωδείου. Ήταν ένα μεικτό σχήμα επαγγελματιών και παιδιών της Δ.Ε.Π.Α.Κ. που συνεχίστηκε για κάποια χρόνια. Το ωδείο έχει σήμερα 800 μαθητές περίπου και έχει και μια λίστα αναμονής άλλους τόσους.

¹⁶ Πηγή : Πολιτισμός και τοπική δημοκρατία, Ε.Ε.Τ.Α.Α. Η αφανής πλευρά μιας αφανούς σχέσης, σελ . 58, 1994

5.2 Τομέας χορού

Ο τομέας χορού¹⁷ στηρίζει την λειτουργία του στην σχολή χορού, στην οποία μπορεί να φοιτήσει κάθε παιδί και κάθε ενήλικας που επιθυμεί να έχει μια καλύτερη επαφή με την τέχνη αυτή. Η σχολή συγκεντρώνει σήμερα περίπου 350 μαθητές.¹⁸ Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στην επικοινωνία του δασκάλου με το πολύ μικρό παιδί γιατί αυτό θα παίξει καθοριστικό ρόλο στην μετέπειτα εξέλιξή του. Για τα παιδιά που δείχνουν ιδιαίτερα προσόντα και που μελλοντικά θα μπορέσουν να ασχοληθούν επαγγελματικά με το χορό, λειτουργεί από την ηλικία των 9 ετών ειδικό προεπαγγελματικό τμήμα το "φυτώριο". Έτσι η ερασιτεχνική και επαγγελματική απασχόληση συνυπάρχουν και συνδυάζονται αρμονικά.

Η σχολή χορού δεν έχει μονομερή προσανατολισμό. Τα μαθήματα κλασσικού μπαλέτου, βάση της χορευτικής τέχνης, συμπληρώνονται με μαθήματα σύγχρονου χορού, ρυθμικής κ.λ.π. μεγάλη σημασία δίνεται επίσης στις διαλέξεις, στα σεμινάρια, στα εργαστήρια που εκτός από τους μαθητές ενδιαφέρουν και ειδικές κατηγορίες εργαζομένων όπως νηπιαγωγών και δασκάλων. Μια άλλη σημαντική πρωτοβουλία της σχολής είναι η σύσταση ερευνητικών ομάδων για την εκπόνηση πρότυπων διδακτικών προγραμμάτων και μεθόδων. Αν σε αυτά προσθέσουμε και τις παραστάσεις χορού που προσφέρονται σε τακτικά διαστήματα, χειμώνα και καλοκαίρι στους κατοίκους της πόλης έχουμε την πλήρη εικόνα των δραστηριοτήτων του τομέα χορού.

Μέχρι σήμερα η πορεία της σχολής είναι ανοδική. Σταθερός αριθμός των σπουδαστών, ένα μέρος αυτών φοιτούν για αρκετά χρόνια, κάτι που σημαίνει ενδιαφέρον των παιδιών για τη σπουδή τους. Το υψηλό ποσοστό επιτυχίας στις εξετάσεις της βασιλικής ακαδημίας χορού του Λονδίνου μας αφήνουν πραγματικά ικανοποιημένους.

Η δημοτική σχολή χορού λειτουργεί σε ένα όμορφο νεοκλασικό κτίριο, ανακαινισμένο με ιδιαίτερη φροντίδα.

Η σχολή είναι εξοπλισμένη με σύγχρονη και κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή και με διδακτικό προσωπικό από δασκάλους άριστα εκπαιδευμένους που είναι συγχρόνως καλλιτέχνες χορού που συμμετέχουν στις μεγαλύτερες ομάδες χορού της χώρας.

Η σχολή χορού έχει δύο τμήματα. Το ερασιτεχνικό, όπου μπορούν να φοιτήσουν όλα ανεξαρτήτως τα παιδιά και ενήλικες της Καλαμάτας και το προεπαγγελματικό, όπου φοιτούν παιδιά που θέλουν να σπουδάσουν χορό εντατικά προκειμένου να δώσουν εξετάσεις σε ανώτερες επαγγελματικές σχολές της Ελλάδας ή του εξωτερικού.

Το διδακτικό έτος περιλαμβάνει ένα πλήρες εκπαιδευτικό πρόγραμμα με μαθήματα κλασσικού μπαλέτου, σύγχρονου χορού, τζαζ, αυτοσχεδιασμού, tai chi, και μουσικοκινητικής αγωγής. Στη διάρκεια του έτους οργανώνονται επιμορφωτικά προγράμματα που απευθύνονται τόσο στους μαθητές όσο και στους δασκάλους.

Για όλους αυτούς τους λόγους η δημοτική σχολή χορού Καλαμάτας θεωρείται πρότυπη σχολή στο είδος της κάτι που επιβεβαιώνεται από τον αριθμό των σπουδαστών και την υψηλή βαθμολογία που αποσπούν από τους καθηγητές – εξεταστές της Βασιλικής Ακαδημίας Χορού του Λονδίνου (RAD) με την οποία συνεργάζεται εποικοδομητικά η Δημοτική Σχολή Χορού Καλαμάτας, αλλά και τους μαθητές που στη συνέχεια ακολούθησαν σπουδές στον χορό σε σημαντικές σχολές

¹⁷ Πηγή : www.kalamataculture.gr/category.asp?category=5lang=

¹⁸ Πηγή : Καταστάσεις τμημάτων της ΔΕΠΑΚ.

της Ελλάδας και του εξωτερικού και που εργάζονται ως επαγγελματίες της τέχνης του χορού.

Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζονται τα διδάκτρα της σχολής χορού ανά μέλος και τμήμα, ανά σαιζόν από το 2000 έως το 2007. Όλα τα ποσά είναι σε ευρώ.

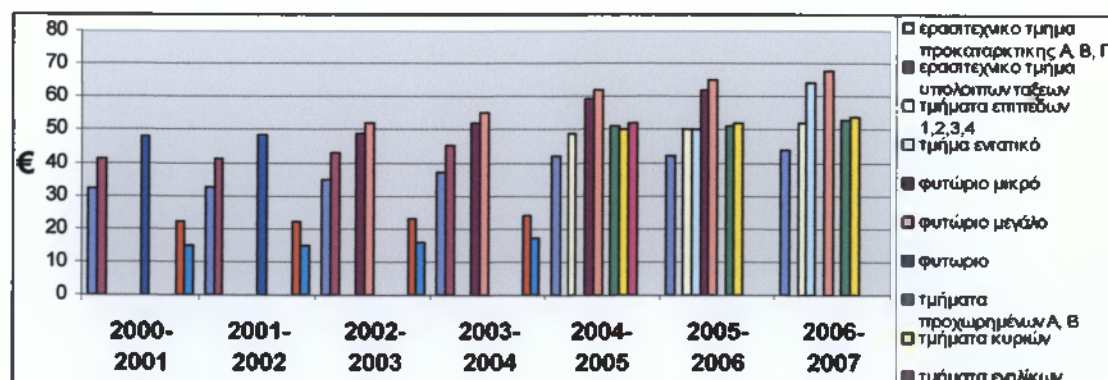
ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005	2005-2006	2006-2007
ΕΓΓΡΑΦΗ	15	15	15	15	17	17	17
Ερασιτεχνικό τμήμα προκαταρκτικής Α, Β, Γ	32	32,5	35	37	42	42	44
Ερασιτεχνικό τμήμα υπολοίπων τάξεων	41	41	43	45			
Τμήματα επιπέδων 1,2,3,4					49	50	52
Τμήμα εντατικό						50	64
Φυτόριο μικρό			49	52	59	62	
Φυτόριο μεγάλο			52	55	62	65	68
Φυτόριο	48	48,5					
Τμήματα προχωρημένων Α, Β					51	51	53
Τμήματα κυριών					50	52	54
Τμήματα ενηλίκων					52		
ΤΑΙ-ΧΗ για μαθητές εκτός σχολής χορού	22	22	23	24			
ΤΑΙ-ΧΗ για μαθητές εντός σχολής χορού	15	15	16	17			

Πηγή : Εκθέσεις πεπραγμένων του διοικητικού συμβουλίου της ΔΕΠΑΚ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1

Διαγραμματική απεικόνιση των τμημάτων της σχολής χορού

Πηγή : Ίδια έρευνα

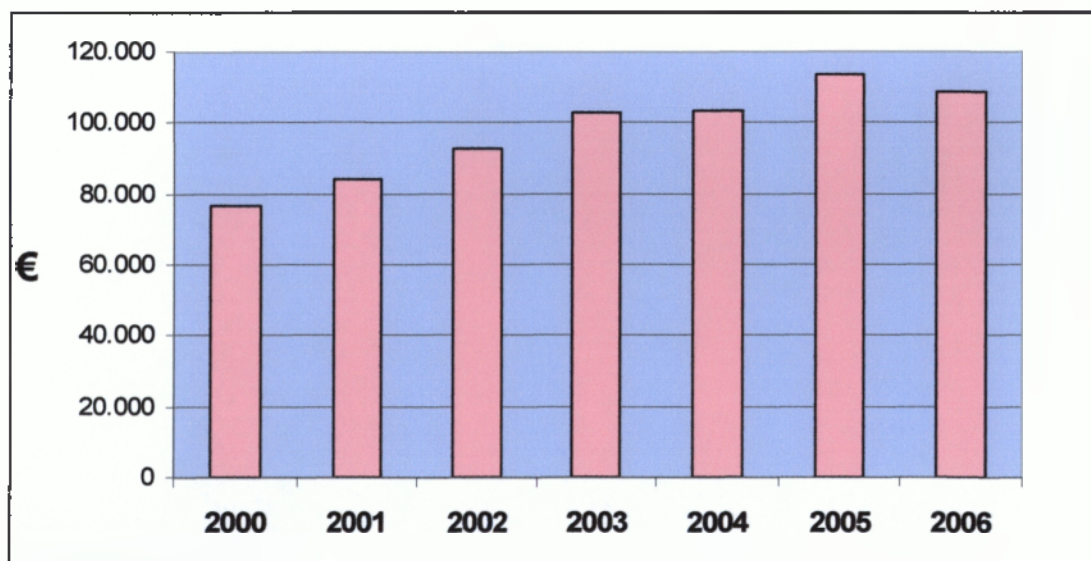
Στο πίνακα 2 απεικονίζονται τα έσοδα που έχει η ΔΕΠΑΚ από τα διδάκτρα των τμημάτων του χορού, για τα έτη 2000 έως 2006. Τα ποσά είναι σε ευρώ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΕΤΟΣ	ΕΣΟΔΑ
2000	76.639
2001	84.373
2002	92.874
2003	102.726
2004	103.518
2005	113.502
2006	108.593

Πηγή: Εκθέσεις πεπραγμένων του διοικητικού συμβουλίου της ΔΕΠΑΚ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2

Πηγή: Ίδια έρευνα

Στο διάγραμμα βλέπουμε ότι υπάρχει μια ανοδική πορεία όσο αφορά τα έσοδα της ΔΕΠΑΚ από τα τμήματα του χορού.

Η σχολή χορού έχει σήμερα περίπου 450 μαθητές. Η Δ.Ε.Π.Α.Κ. έχει προβλέψει κάποιες απαλλαγές σε παιδιά εξαιρετικών περιπτώσεων¹⁹.

- 1) Τρία (3) € για κάθε παιδί όταν πρόκειται για αδέρφια σε οποιαδήποτε σχολή της ΔΕΠΑΚ (όχι στους ίδιους τους εργαζομένους) και μόνο για μία δραστηριότητα, δηλαδή σε ένα μάθημα ή ένα όργανο.
- 2) 30% έκπτωση στα παιδιά των εργαζομένων στη ΔΕΠΑΚ (όχι στους ίδιους τους εργαζομένους) σε μία μόνο σχολή και για μία δραστηριότητα δηλαδή ένα μάθημα ή ένα όργανο.
- 3) 30% έκπτωση σε μαθητές ωδείου που εμφανίζονται στη μάντα της φιλαρμονικής, με την προσκόμιση σχετικής βεβαίωσης και για ένα μόνο όργανο.
- 4) 40% έκπτωση σε κάθε παιδί πολύτεκνης οικογένειας σε μία μόνο σχολή και για μία δραστηριότητα, δηλαδή ένα μάθημα ή ένα όργανο. Θα πρέπει να προσκομίζεται σχετική βεβαίωση όπου θα αποδεικνύεται παιδί πολύτεκνης οικογένειας.
- 5) 40% έκπτωση στα άτομα με ειδικές ανάγκες
- 6) 20% έκπτωση στους φοιτητές του ΤΕΙ
- 7) οι νικητές του εσωτερικού διαγωνισμού του ωδείου θα φοιτούν με υποτροφία για ένα χρόνο
- 8) 15% έκπτωση σε μαθητές του μουσικού σχολείου

---

¹⁹ Πηγή : Καταστάσεις τμημάτων της ΔΕΠΑΚ

5.3 Τομέας μουσικής

Ο μουσικός τομέας της ΔΕΠΑΚ έχει σαν κεντρικό πυρήνα το δημοτικό Ωδείο, στεγασμένο σε ένα πολύ όμορφο παραδοσιακό κτίριο του 19^{ου} αιώνα, ειδικά διαμορφωμένο και πλήρως εξοπλισμένο για τις ανάγκες ενός σύγχρονου Ωδείου²⁰.

Νέες μέθοδοι διδασκαλίας, απαλλαγμένες από τον γνωστό ακαδημαϊσμό, προπαρασκευαστικά τμήματα βασισμένα στις « ενεργητικές μεθόδους », έμφαση στην ελληνική μουσική, παραδοσιακή και βυζαντινή, συγκρότηση φωνητικών και οργανικών ομάδων, συχνές μαθητικές παραστάσεις, προσδιορίζουν στο Ωδείο ένα εύφορο και δημιουργικό κλίμα.

Επιπλέον το Ωδείο δραστηριοποιείται και στο χώρο της επιμόρφωσης, με σεμινάρια, διαλέξεις, σχολιασμένες συναυλίες και ακροάσεις, εργαστήρια κ.τ.λ., που απευθύνονται τόσο σε ένα ευρύτερα φιλότεχνο κοινό, όσο και στους μαθητές. Μεγάλη επιτυχία έχει γνωρίσει τα τελευταία πέντε χρόνια το « καλλιτεχνικό καφενείο », στην αίθουσα συναυλιών του Ωδείου, που παρουσιάζει με κέφι και χωρίς την επισημότητα μιας κλασικής συναυλίας ελληνικές και ξένες δημιουργίες.

Για το πλατύ κοινό της Καλαμάτας οργανώνονται κάθε χρόνο στο δημοτικό πνευματικό κέντρο Καλαμάτας, στη σκηνή του δημοτικού περιφερειακού θεάτρου Καλαμάτας (ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.Κ.), καθώς και σε υπαίθριους χώρους (ιστορικό κέντρο, πάρκο σιδηροδρόμων, προκουμαία λιμανιού κ.α.) ποικίλες εκδηλώσεις, που περιλαμβάνουν όλα τα είδη της μουσικής.

Ιδιαίτερα επιτυχημένες είναι οι συνεργασίες με σημαντικούς ελληνικούς και ξένους πολιτιστικούς φορείς (Εθνική Λυρική Σκηνή για την παρουσίαση του « βαφτιστικού », του « κουρέα της Σεβίλλης », ορχήστρα καμεράτα, παιδική χορωδία της Βιέννης κ.α.) και εξίσου ενδιαφέρουσα η χρησιμοποίηση των ιδίων καλλιτεχνικών δυνάμεων του Ωδείου για παραγωγή αξιόλογων μουσικών εκδηλώσεων με τα μουσικά σύνολα των τμημάτων, τη μαθητική ορχήστρα και την τρίφωνη παιδική χορωδία σε ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα.

²⁰ Πηγή : www.kalamataculture.gr/category.asp?category=3&lang=

Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζονται τα δίδακτρα των τμημάτων της σχολής του ωδείου ανά μέλος και ανά όργανο, κάθε σαιζόν, από το 2000 έως το 2007. Όλα τα ποσά είναι σε ευρώ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005	2005-2006	2006-2007
ΕΓΓΡΑΦΗ	15	15	15	15	17	17	17
1. Προπαιδεία	30	30	30	30	33	35	36
2. Μη αναγνωρισμένα όργανα							
Προκαταρκτική	44	44	45	45	50	50	52
Κατώτερα	44	44	45	45	50	55	57
Μέση	47	47	50	53	60	60	62
Ανώτερα	53	53	55	58	65	65	67
3. Τμήματα με καθεστώς υπό κατάταξη							
Κατώτερα		59	60	63	64	64	66
Μέση		59	60	63	80	80	82
Ανώτερα		59	60	63	100	100	103
4. Ερασιτεχνικά τμήματα	33,5	35,5	35,5	38	42	45	46
5. Επαγγελματικά τμήματα							
Προκαταρκτική	49	50	50	53	58	60	62
Κατώτερα	52	53	53	58	64	65	68
Μέση	67	67,5	70	75	84	85	85
Ανώτερα	82	82,5	85	90	105	110	110
Διπλώματα					120	125	125
6. Ανώτερα θεωρητικά							
Ειδικό αρμονίας	79	79,5	85	90	105	110	115
Αντίστιξη	87	88	90	95	110	115	120
Φούγκα	102	103	105	110	125	130	135
Σύνθεση	132	132	140	145	160	160	160
Τμήμα προετοιμασίας για το μουσικό Πανεπιστήμιο							110
7. Ανώτερα υποχρεωτικά μαθήματα							
Μορφολογία					8	8	10
Οργανογλωσσία					8	8	10
Ιστορία					8	8	10
Μουσική δωματίου					10	10	10
Αρμονία						10	

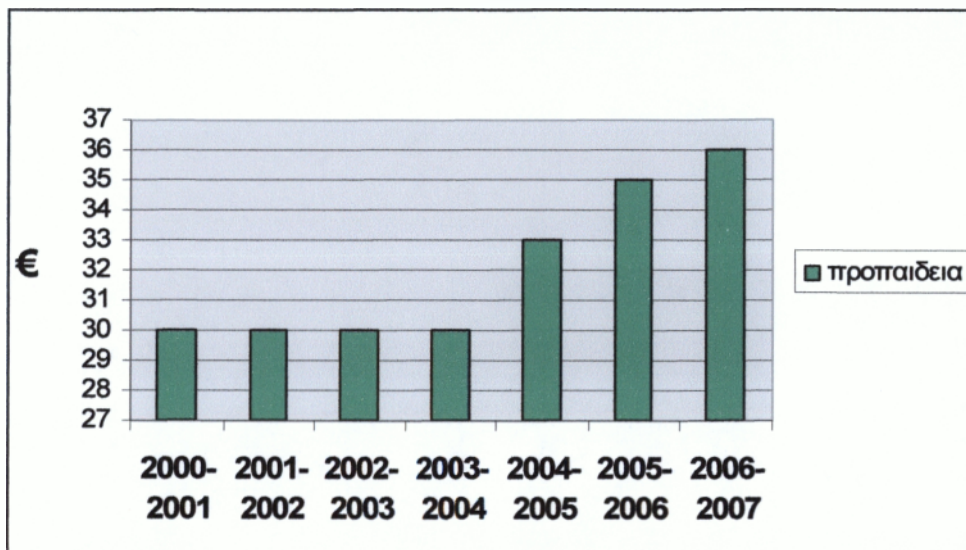
ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005	2005-2006	2006-2007
8. Βυζαντινή							
Α' τάξη	44	44	45	48	53	55	55
Β' τάξη	44	44	45	50	55	60	60
Γ' τάξη	50	50	55	60	60	65	65
Δ' τάξη	50	50	55	60	67	70	70
Ε' τάξη	67	67,5	70	80	90	90	90
9. Αρμόνιο		30	30	30	35	40	41
10. Λαϊκό και παραδοσιακό τμήμα							
Μπαγλαμάς		44	44	44	50	50	50
Λαούτο		44	44	45	50	50	50
Μπουζούκι		44	44	45	53	55	55
Παραδοσιακό τραγούδι		59	59	60	60	60	60
Πρακτική κιθάρα		44	44	44			
Βυζαντινή μουσική		44	44				
11. Μοντέρνο τμήμα							
Πιάνο-τζαζ		59	59	60	70	70	70
Ηλεκτρική κιθάρα		59	59	60	60	60	80
Ντραμς		59	59	60	60	60	60
Έντεχνο τραγούδι		59	59	60	75	75	80
Ηλεκτρικό μπάσο		44	44				
Μαθήματα διεύθυνση μπάντας		88	88				
Μαθήματα διεύθυνσης χορωδίας		59	59				
11. Εξέταστρα							
Απλά	30	30	30	30	35	35	35
Κατατακτήριες							100
Πτυχία	265	265	265	265	300	300	300
Διπλώματα	353	353	353	353	400	400	400

Πηγή : Εκθέσεις πεπραγμένων του διοικητικού συμβουλίου της ΔΕΠΑΚ.

Στα παρακάτω διαγράμματα θα δούμε με γραφική απεικόνιση τα έσοδα από τα διδάκτρα της μουσικής ανά τμήμα και όργανο από το 2001 έως το 2007

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1

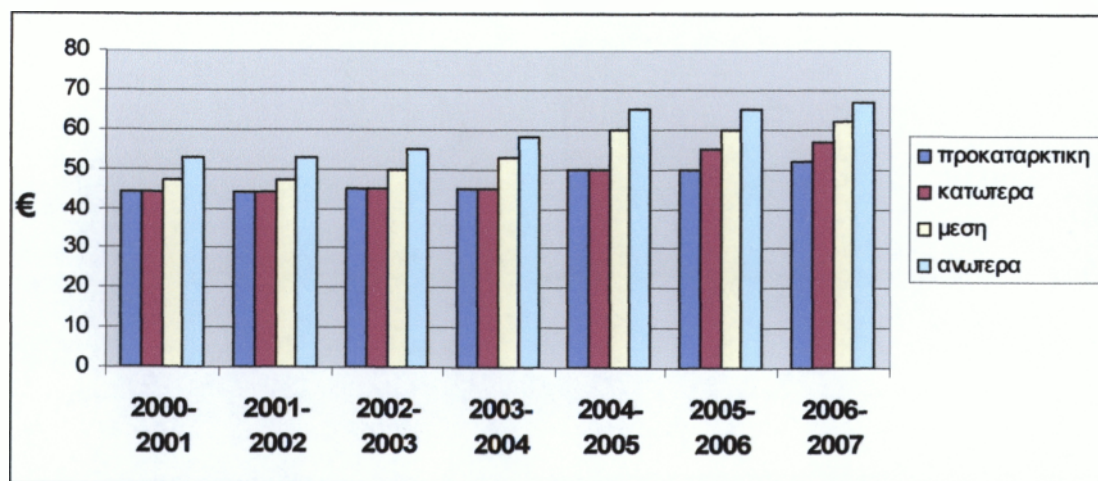
Τμήμα προπαιδείας

Πηγή : Ίδια έρευνα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2

Μη αναγνωρισμένα όργανα

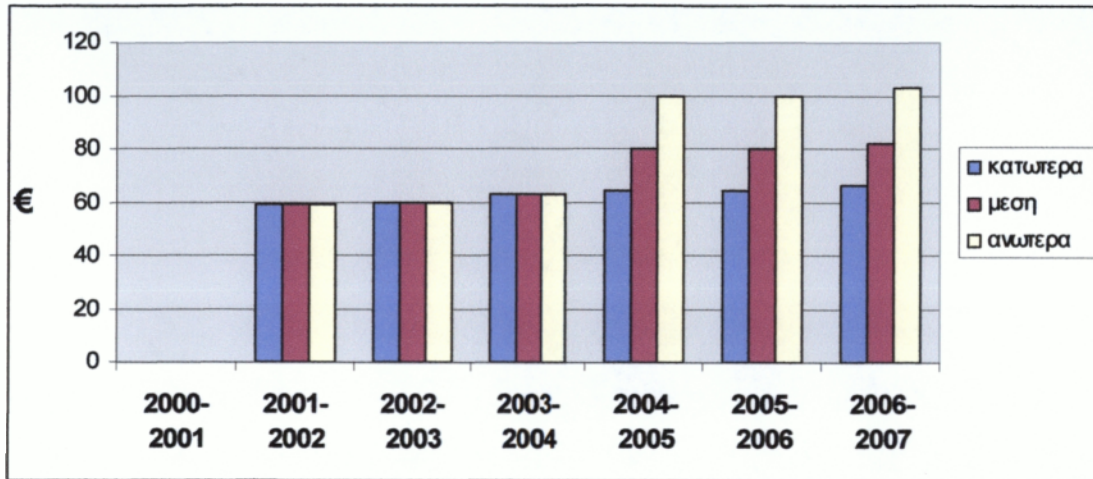

Πηγή: Ίδια έρευνα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3

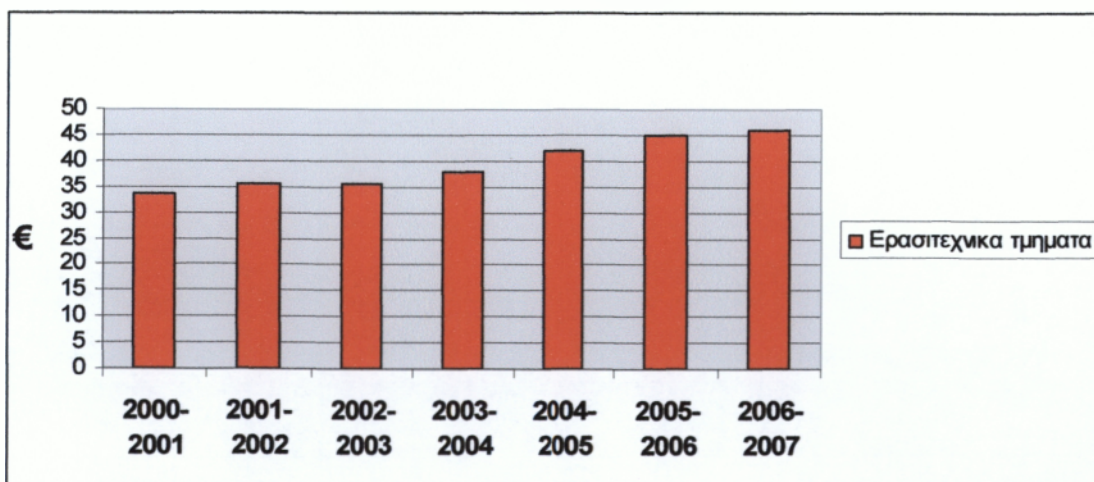
Τμήματα με καθεστώς υπό κατάταξη

Πηγή : Ίδια έρευνα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4

Ερασιτεχνικά τμήματα

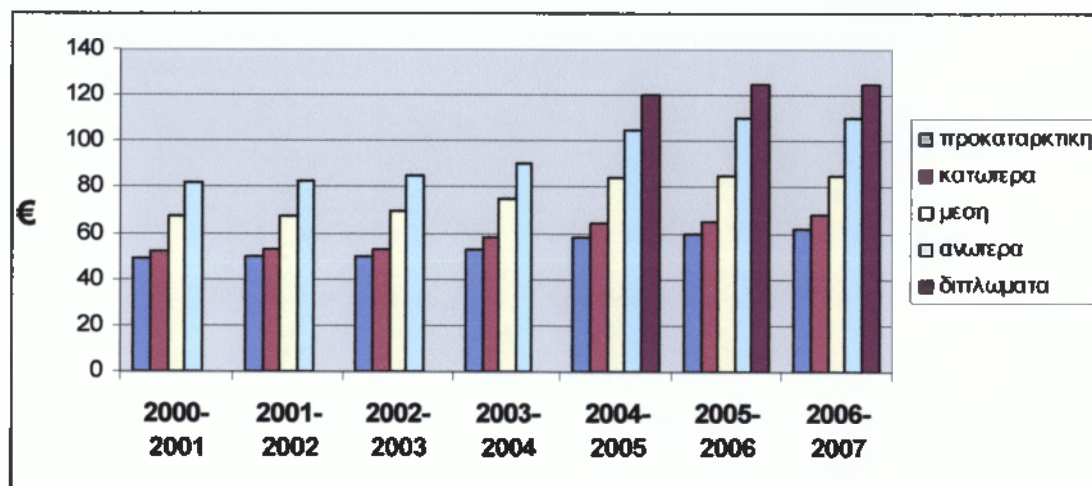

Πηγή: Ίδια έρευνα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5

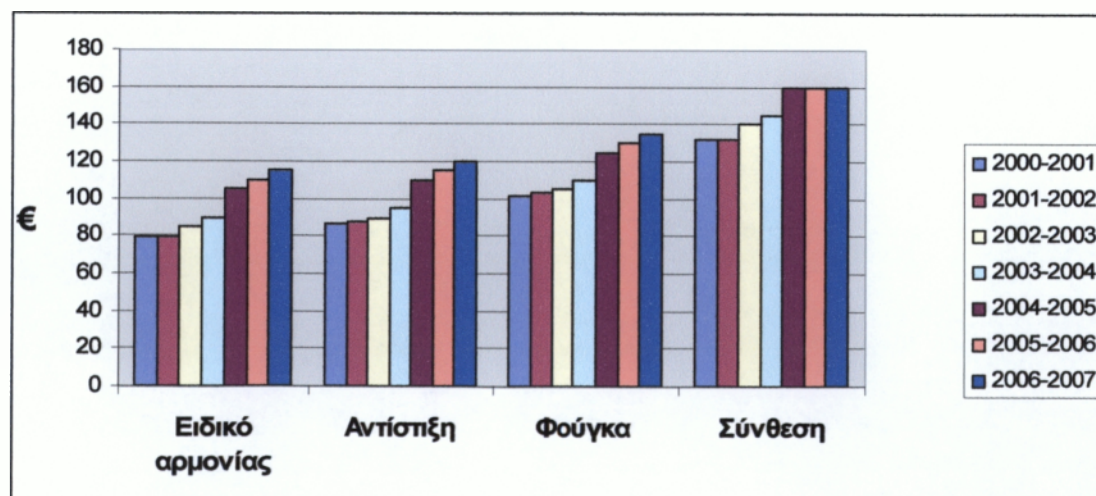
Επαγγελματικά τμήματα

Πηγή : Ίδια έρευνα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6

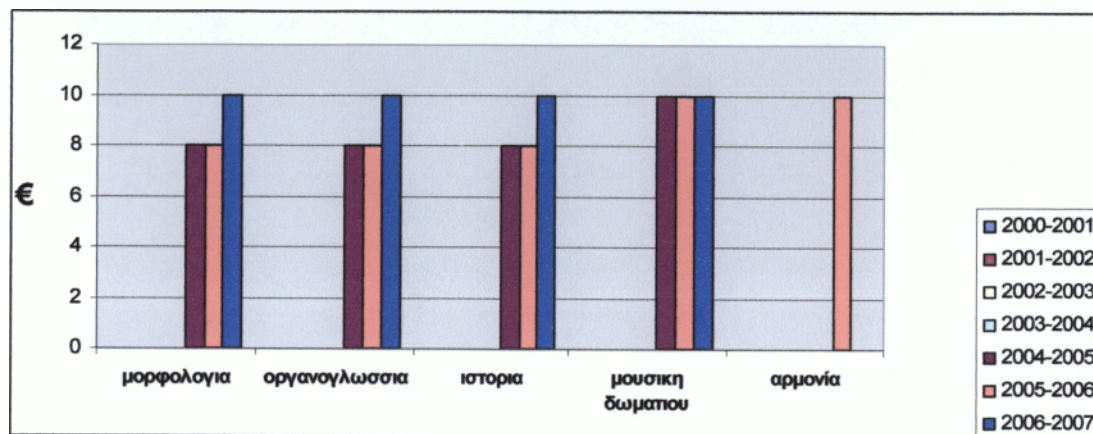
Ανώτερα θεωρητικά

Πηγή : Ίδια έρευνα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7

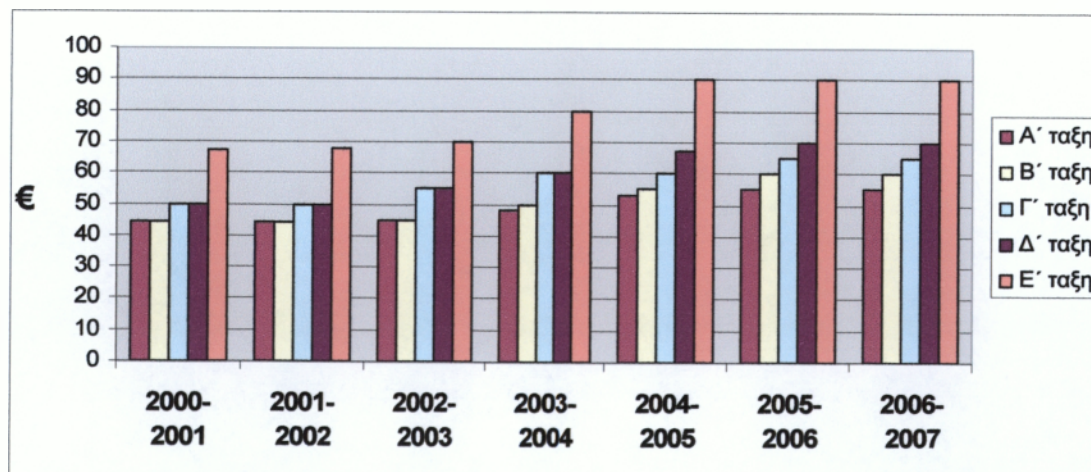
Ανώτερα υποχρεωτικά μαθήματα

Πηγή: Ίδια έρευνα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8

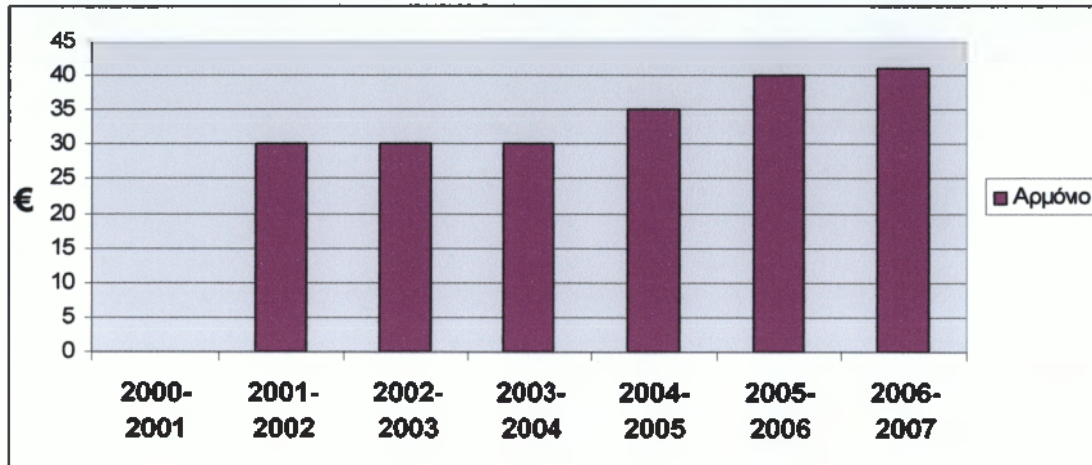
Τμήματα βυζαντινής μουσικής

Πηγή: Ίδια έρευνα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9

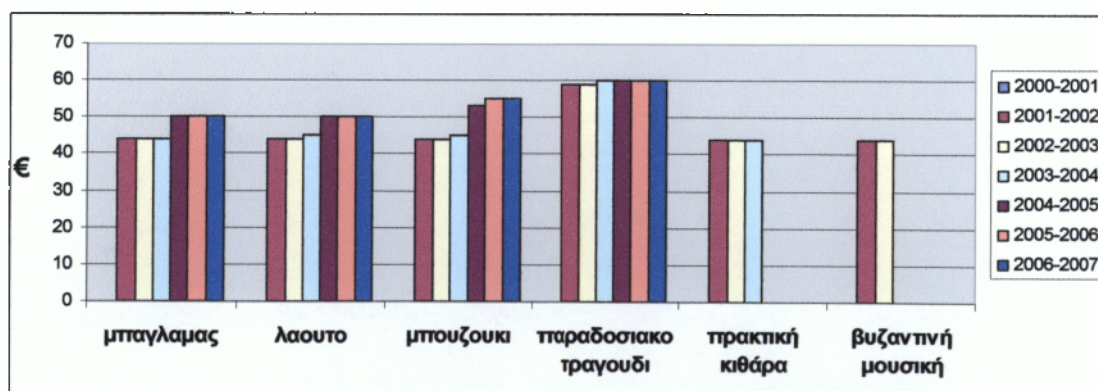
Αρμόνιο

Πηγή : Ίδια έρευνα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10

Λαϊκό και παραδοσιακό τμήμα

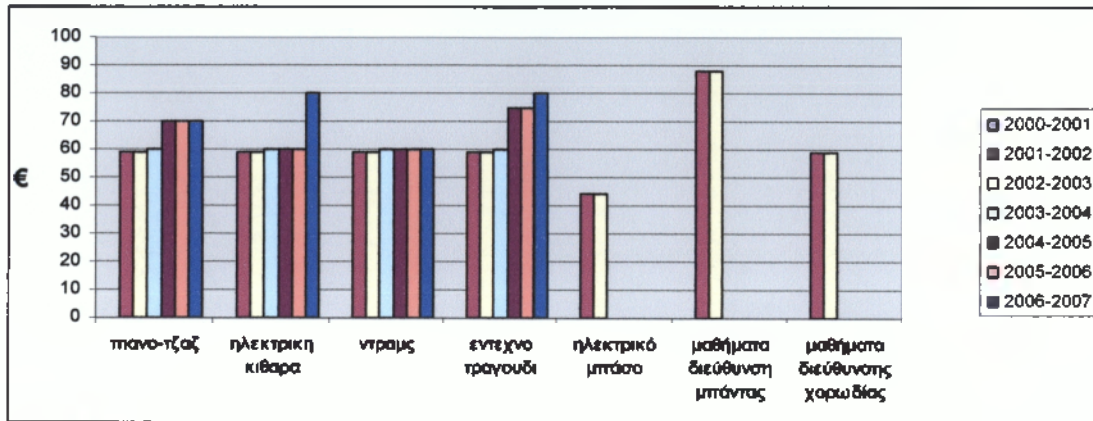

Πηγή : Ίδια έρευνα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 11

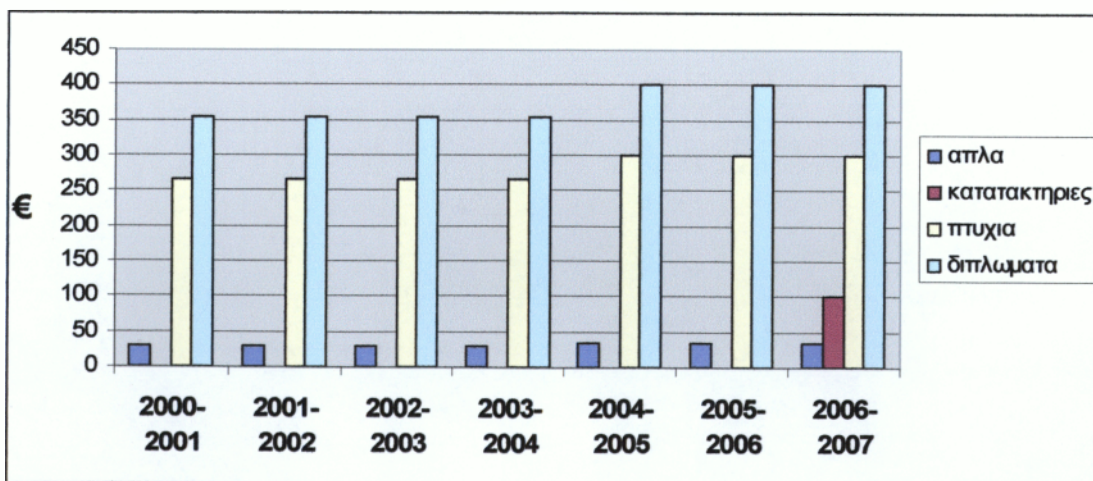
Μοντέρνο τμήμα

Πηγή : Ίδια έρευνα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 12

Εξέταστρα

Πηγή : Ίδια έρευνα

Το τμήμα μουσικής της ΔΕΠΙΑΚ έχει σήμερα περίπου 750 μαθητές²¹. Λαμβάνοντας υπόψη της ειδικές απαλλαγές, τα ετήσια έσοδα από τα διδάκτρα της μουσικής ανέρχονται περίπου στις 251.234 €

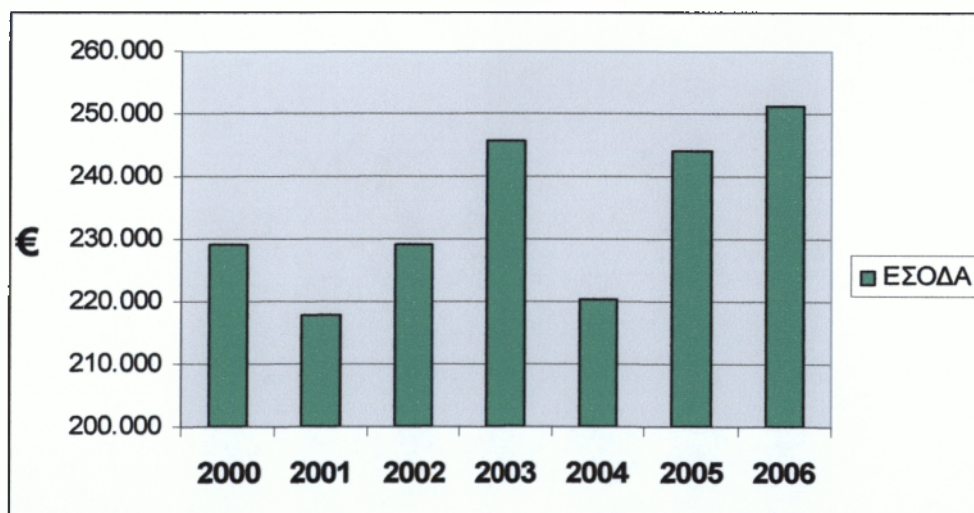
Στον παρακάτω πίνακα βλέπουμε το ύψος των εισπράξεων από τα διδάκτρα των τμημάτων του ωδείου από το 2000 έως το 2007

ΠΙΝΑΚΑΣ 13

ΕΤΟΣ	ΕΣΟΔΑ
2000	229.210
2001	217.868
2002	228.911
2003	245.562
2004	220.298
2005	243.948
2006	251.234

Πηγή : Ίδια έρευνα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 13

Πηγή : Ίδια έρευνα

Από το παραπάνω διάγραμμα συμπεράνουμε ότι τα έσοδα από τα διδάκτρα των τμημάτων της μουσικής δεν είναι σταθερά αν και τα τελευταία χρόνια έχουν μια ανοδική τάση.

²¹ Πηγή: Καταστάσεις τμημάτων της ΔΕΠΙΑΚ

5.4 Εικαστικό εργαστήρι

Το εικαστικό εργαστήρι Καλαμάτας ιδρύθηκε το 1985 ως κεντρικός πυρήνας του εικαστικού τομέα της δημοτικής επιχείρησης πολιτιστικής ανάπτυξης Καλαμάτας. Σε συνεργασία με τους τομείς μουσικής και χορού, στόχευαν σε μια δυναμική παρέμβαση, από την μεριά του δήμου, στο πολιτιστικό γίγνεσθαι της πόλης της Καλαμάτας και της ευρύτερης περιοχής, με την εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου προγράμματος πολιτισμικής ανάπτυξης.

Βασική επιδίωξη του εργαστηρίου ήταν η σταδιακή μύηση στο χώρο σπουδών των εικαστικών τεχνών και η δημιουργία προσφορών συνθηκών ανάπτυξης της καλλιτεχνικής έκφρασης σε μικρούς και μεγάλους.

Είκοσι ολόκληρα χρόνια, μέσα από ειδικά μελετημένα προγράμματα, το εργαστήρι προσφέρει σε παιδιά, εφήβους και ενήλικες, τη δυνατότητα, ανάλογα με την ηλικία τους και μέσα από ευχάριστη απασχόληση, να πλησιάσουν την εικαστική δημιουργία, να μάθουν τη γλώσσα της και να χειριστούν διαφορετικά εκφραστικά μέσα, όπως σχέδιο, ζωγραφική, γλυπτική, κεραμική, ψηφιδωτό, μπατίκ, ταπισερί κ.α. με ατομικές και ομαδικές εργασίες και την καθοδήγηση έμπειρων δασκάλων – καλλιτεχνών, καλλιεργούνται, μέσα από τη διαδικασία της τέχνης, η δημιουργικότητα σε όλους και το ταλέντο στους πιο προικισμένους. Και είναι σε αυτά τα εργαστήρια που μαθήτευσαν μερικοί από τους νυν δασκάλους του σχολείου.

Η πλατύτερη και μαζικότερη εικαστική παρέμβαση στη πόλη συμπληρώνεται με τη διοργάνωση πολύμορφων πολιτιστικών εκδηλώσεων (παραστάσεις δρόμου, λαϊκά δρώμενα, κατασκευές σε δημόσιους χώρους) και επιτυχημένων εκθέσεων που φέρνουν το κοινό της Καλαμάτας και της ευρύτερης περιοχής σε επαφή με το σύνολο της εικαστικής δημιουργίας.

Η επιτυχία του βασίζεται²²

- Στη δημιουργία προσφορών συνθηκών ανάπτυξης της καλλιτεχνικής έκφρασης σε μικρούς και μεγάλους
- Στην απήχηση που έχει η αξιόλογη δραστηριότητα – εκπαιδευτικού, επιμορφωτικού και ψυχαγωγικού χαρακτήρα – που επιδεικνύει
- Στη δυνατότητα που έχουν οι σπουδαστές, ανάλογα με την ηλικία τους, σε μια σωστή εικαστική αγωγή
- Στα ενθουσιώδη σχόλια που αποσπούν τα έργα των σπουδαστών στις πολύ επιτυχημένες εκθέσεις που διοργανώνει
- Στην κοινή διαπίστωση ότι, μέσα από την διαδικασία της τέχνης, καλλιεργείται στους πιο προικισμένους το ταλέντο και σε όλους η δημιουργικότητα και η αισθητική
- Στην αγάπη με την οποία οι μαθητές του – παιδιά, έφηβοι και ενήλικες- το αγκαλιάζουν

²² :Πηγή: www.kalamataculture.gr/category.asp?category=4lang=

Στόχοι του

- Η αισθητική καλλιέργεια μικρών και μεγάλων
- Η σταδιακή μύηση στο χώρο σπουδών των εικαστικών τεχνών
- Ο συνδυασμός καλλιτεχνικής πράξης και ψυχολογίας
- Η παρουσίαση περιοδικών εκθέσεων και η ανταλλαγή τους με καλλιτεχνικά εργαστήρια και αντίστοιχους φορείς της Ελλάδας και του εξωτερικού
- Η διοργάνωση σεμιναρίων και διαλέξεων για την ιστορία της τέχνης
- Η διοργάνωση, σε συνεργασία με τις άλλες σχολές της ΔΕΠΙΑΚ, πολύμορφων πολιτιστικών εκδηλώσεων που φέρνουν τους κατοίκους της πόλης μας σε επαφή με το σύνολο της καλλιτεχνικής δημιουργίας.

Το εικαστικό εργαστήρι έχει τα εξής τμήματα: ζωγραφική, γλυπτική, χαρακτική, κεραμική για το τμήμα παιδιών- εφήβων- ενηλίκων αγιογραφία, νωπογραφία, ελεύθερο-γραμμικό σχέδιο για τα τμήματα εφήβων και ενηλίκων, και μαθήματα- διαλέξεις ιστορίας της τέχνης για έφηβους και ενήλικες.

Το εικαστικό εργαστήρι έχει περίπου 300 μαθητές. Τα έσοδα από τα διδάκτρα λαμβάνοντας υπόψη και τις ειδικές απαλλαγές ανέρχονται περίπου στις 55.755 € ετησίως.

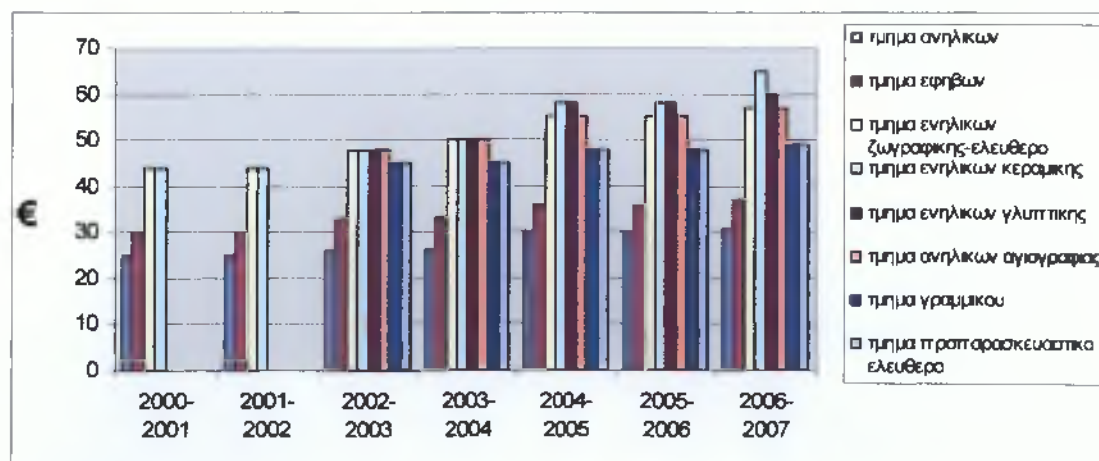
Στον παρακάτω πίνακα φαίνονται τα διδάκτρα των τμημάτων της σχολής των εικαστικών ανά μέλος και πως αυτά αυξάνονται τα τελευταία εφτά χρόνια.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005	2005-2006	2006-2007
ΕΓΓΡΑΦΗ	15	15	15	15	17	17	17
Τμήμα ανηλίκων	25	25	26	26	30	30	31
Τμήμα εφήβων	30	30	33	33	36	36	37
Τμήμα ενηλίκων ζωγραφικής-ελεύθερο	44	44	48	50	55	55	57
Τμήμα ενηλίκων κεραμικής	44	44	48	50	58	58	65
Τμήμα ενηλίκων γλυπτικής			48	50	58	58	60
Τμήμα ανηλίκων αιογραφίας			48	50	55	55	57
Τμήμα γραμμικού			45	45	48	48	49
Τμήμα προπαρασκευαστικό ελεύθερο			45	45	48	48	49

Πηγή : Εκθέσεις πεπραγμένων της ΔΕΠΑΚ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1

Πηγή : Ίδια έρευνα

5.5 Μουσείο σιδηροδρόμων

Ανάμεσα στους χώρους που έχουν διαμορφωθεί στην Καλαμάτα για την αναψυχή, τη δημιουργική απασχόληση και την ενεργή συμμετοχή των κατοίκων στις πολιτιστικές δραστηριότητες, τη σημαντικότερη θέση κατέχει το δημοτικό πάρκο σιδηροδρόμων²³ σε έκταση 54 στρεμμάτων, όπου και λειτουργεί από το 1986, στο φυσικό του τοπίο, το μουσείο σιδηροδρόμων.

Στα εκθέματα του μουσείου περιλαμβάνονται το διάφορο κτίριο σταθμαρχείου και τροχαίο υλικό που αποτελείται από ατμάμαξες, ντηζελάμαξα, επιβατικά φορτηγά οχήματα διαφόρων τύπων.

Τα βαγόνια των συρμών έχουν μελετηθεί έτσι ώστε, παράλληλα με τον παιδαγωγικό – μουσειακό τους προορισμό να φιλοξενούν και κάποιες συγκεκριμένες δημοτικές λειτουργίες και δραστηριότητες πολιτιστικών φορέων της πόλης.

Πέρα από τα βαγόνια ο ελεύθερος χώρος του πάρκου προσφέρει και γήπεδα για αθλοπαιδιές, παιδική χαρά και ένα ευρύτερο αμφιθεατρικό χώρο για την διοργάνωση ποικίλων πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Το μουσείο σιδηροδρόμων το οποίο λειτουργεί από το 1986, έχει εγκατασταθεί στο νότιο άκρο του δημοτικού πάρκου ΟΣΕ, μέσα σε έκταση 54 στρεμμάτων, λύση που επέτρεψε την ένταξη του μουσειακού σιδηροδρομικού υλικού στο φυσικό του τοπίο.

5.6 Δημοτική Πινακοθήκη

Η δημοτική πινακοθήκη²⁴ λειτουργεί στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της δημοτικής επιχείρησης πολιτιστικής ανάπτυξης Καλαμάτας και είναι χώρος μαρτυρίας και μνήμης της γενναιοδωρίας των εικαστικών δημιουργιών. Φιλοξενεί τα έργα που δωριστήκαν μετά τον καταστροφικό σεισμό του 1986 για την ανοικοδόμηση της πόλης, έργα που η πόλη προτίμησε να φυλάξει για να αποτελέσουν τον πυρήνα της « συλλογής » της.

Αυτά τα άνθη του σεισμού παρουσιάζονται, σε τρία επίπεδα – ισόγειο, πρώτος και δεύτερος όροφος – στο παραδοσιακό κτήριο που αγοράστηκε και επισκευάστηκε για αυτό το σκοπό.

Χώρος συναισθηματικά φορτισμένος δημιουργία της ανθρώπινης καρδιάς η δημοτική πινακοθήκη Καλαμάτας διεκδικεί μια ξεχωριστή θέση στην πολιτιστική δραστηριότητα της χώρας.

Στόχος της είναι να εμπλουτίζεται διαρκώς με την απόκτηση έργων εικαστικής δημιουργίας, έτσι ώστε να διεγείρεται το ενδιαφέρον των συνδημοτών και των επισκεπτών αλλά και να διευρύνει τον πολιτιστικό ορίζοντα, ως γνήσιος χώρος της πνευματικής και της αισθητικής αναζήτησης.

Στο ισόγειο του κτιρίου λειτουργεί πωλητήριο με τις εκδόσεις της δημοτικής πινακοθήκης Καλαμάτας (κατάλογος, αφίσες, κάρτες) .

²³ Πηγή : www.kalamataculture.gr/category.asp?category=7lang=

²⁴ Πηγή : www.kalamataculture.gr/category.asp?category=6lang=

5.7 Συμπερασματικοί πίνακες

Στον πίνακα που ακολουθεί βλέπουμε τα έσοδα της ΔΕΠΑΚ από τα διδάκτρα των τμημάτων των σχολών της μουσικής, του χορού και των εικαστικών, τα τελευταία επτά χρόνια. Όλα τα ποσά είναι σε ευρώ.

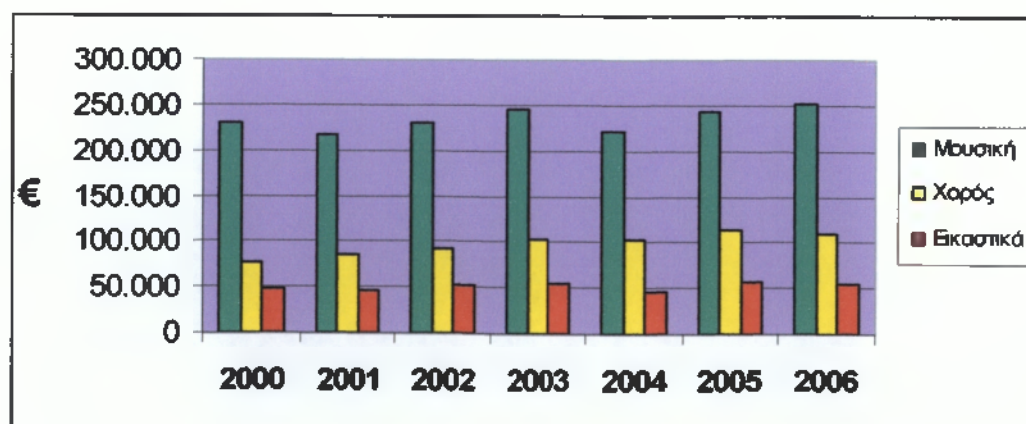
ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Συγκριτικός πίνακας

ΕΤΟΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ	ΧΟΡΟΣ	ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ
2000	229.210	76.639	47.245
2001	217.868	84.373	45.670
2002	228.911	92.874	53.062
2003	245.562	102.726	53.658
2004	220.298	103.518	46.560
2005	243.948	113.502	57.276
2006	251.234	108.593	55.755

Πηγή : Εκθέσεις πεπραγμένων του διοικητικού συμβουλίου της ΔΕΠΑΚ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1

Πηγή: Ίδια έρευνα

Ο πίνακας 2 παρουσιάζει τα έσοδα που έχει η ΔΕΠΑΚ συνολικά από τα διδάκτρα και των τριών δραστηριοτήτων της.

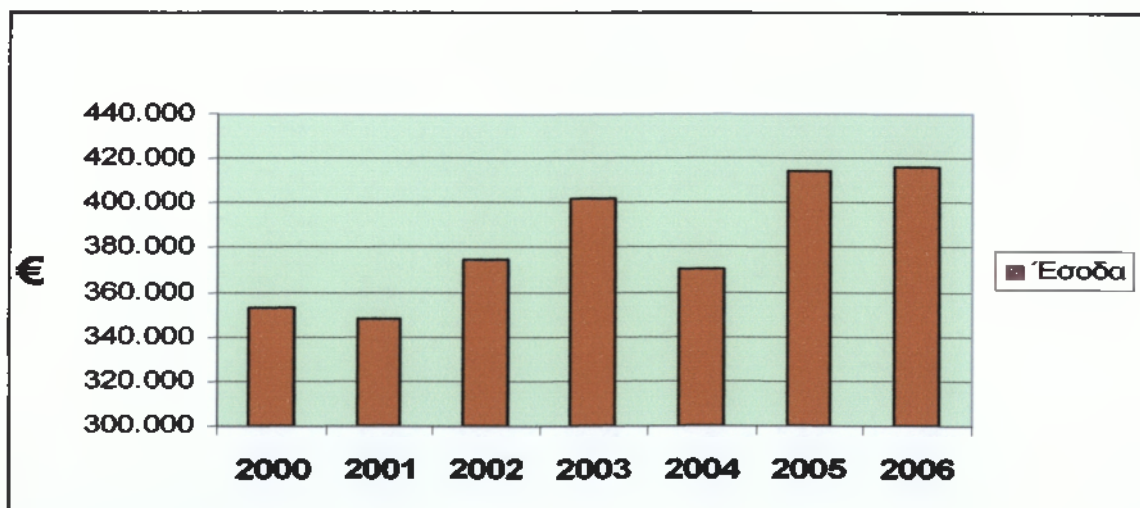
ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Συνολικά έσοδα σχολών μουσικής, χορού, εικαστικών

ΕΤΟΣ	ΕΣΟΔΑ
2000	353.094
2001	347.911
2002	374.847
2003	401.946
2004	370.376
2005	414.726
2006	415.582

Πηγή : Ίδια έρευνα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2

Πηγή : Ίδια έρευνα

Ο πίνακας 3 παρουσιάζει τα τακτικά έσοδα που έχει η ΔΕΠΑΚ από τα διδάκτρα των σχολών της τα τελευταία επτά χρόνια.

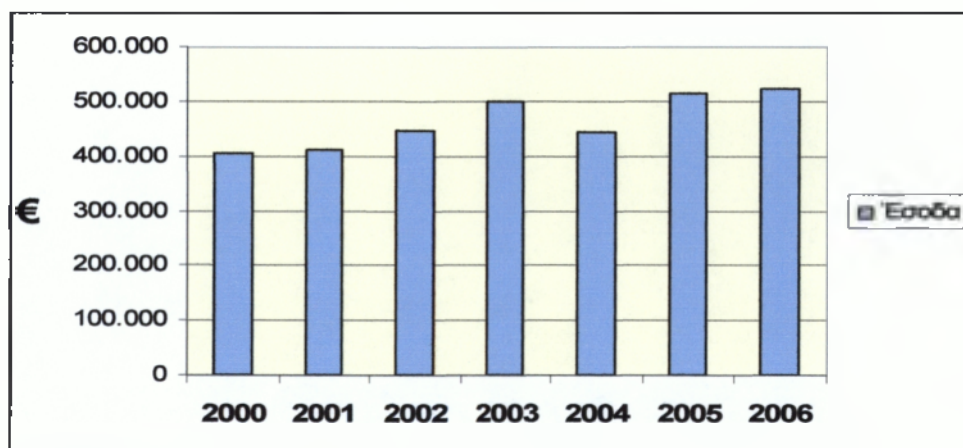
ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Συνολικά έσοδα από τις δραστηριότητες της ΔΕΠΑΚ

ΕΤΟΣ	ΕΣΟΔΑ
2000	405.512
2001	410.042
2002	446.744
2003	500.202
2004	444.605
2005	514.489
2006	522.522

Πηγή : έκθεση πεπραγμένων του
Διοικητικού συμβουλίου της ΔΕΠΑΚ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3

Πηγή : Ίδια έρευνα

Παρατηρούμε ότι :

Το 2001 τα έσοδα από τα διδάκτρα των σχολών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά έχουν μια μικρή αύξηση της τάξεως του 1,2%

Το 2002 τα έσοδα από τα διδάκτρα των σχολών έχουν μια αύξηση της τάξεως του 7,34%

Το 2003 τα έσοδα από τα διδάκτρα αυξήθηκαν κατά 6,87% από την προηγούμενη χρονιά

Το 2004 υπάρχει μείωση στα έσοδα από τα διδάκτρα της τάξεως του 8,17% παρόλο που τα διδάκτρα αυξήθηκαν περίπου 10%

Το 2005 σημειώθηκε αύξηση στα έσοδα των διδασκων της τάξεως του 11,73%

Το 2006 παρουσιάζεται και πάλι μια μικρή αύξηση της τάξεως του 4% - 7%

Ο Πίνακας 4 παρουσιάζει τα έσοδα που είχε η ΔΕΠΑΚ από τις επιχορηγήσεις.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

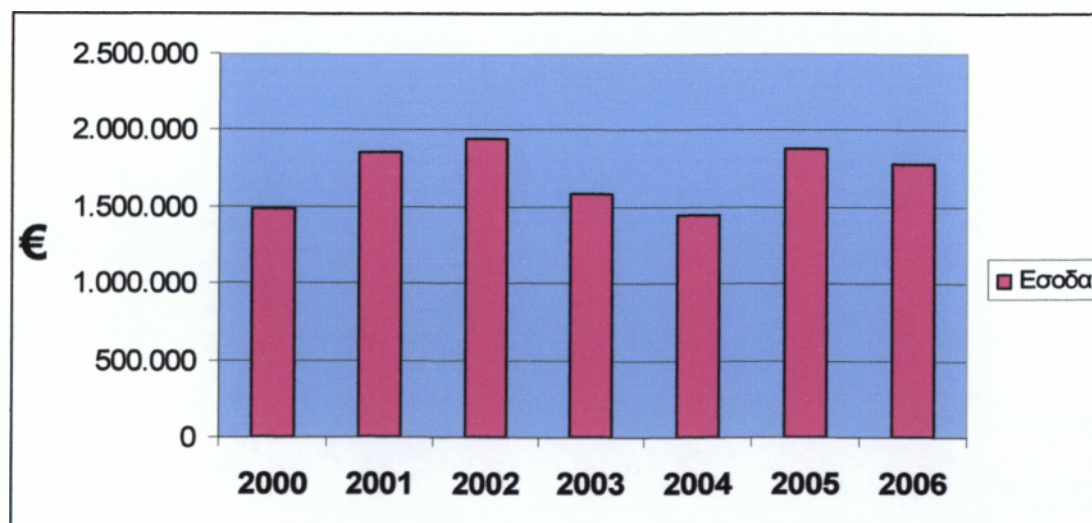
Επιχορηγήσεις

ΕΤΟΣ	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ
2000	1.484.258
2001	1.853.337
2002	1.945.872
2003	1.584.103
2004	1.452.630
2005	1.881.506
2006	1.786.533

Πηγή : έκθεση πεπραγμένων του Διοικητικού συμβουλίου της ΔΕΠΑΚ

Οι επιχορηγήσεις προέρχονται από το υπουργείο πολιτισμού για την προγραμματική σύμβαση της ΔΕΠΑΚ, από το υπουργείο πολιτισμού για την προγραμματική σύμβαση του ΔΙΚΕΧΟ, από το δήμο για την προγραμματική σύμβαση της ΔΕΠΑΚ, από τον δήμο για την προγραμματική σύμβαση του ΔΙΚΕΧΟ και από χορηγίες-δωρεές.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4

Πηγή : Ίδια έρευνα

Στον πίνακα 5 βλέπουμε τα έσοδα που έχει η ΔΕΠΑΚ από τα δίδακτρα του τμήματος ΤΑΙ-ΧΙ ΔΙΚΕΧΟ

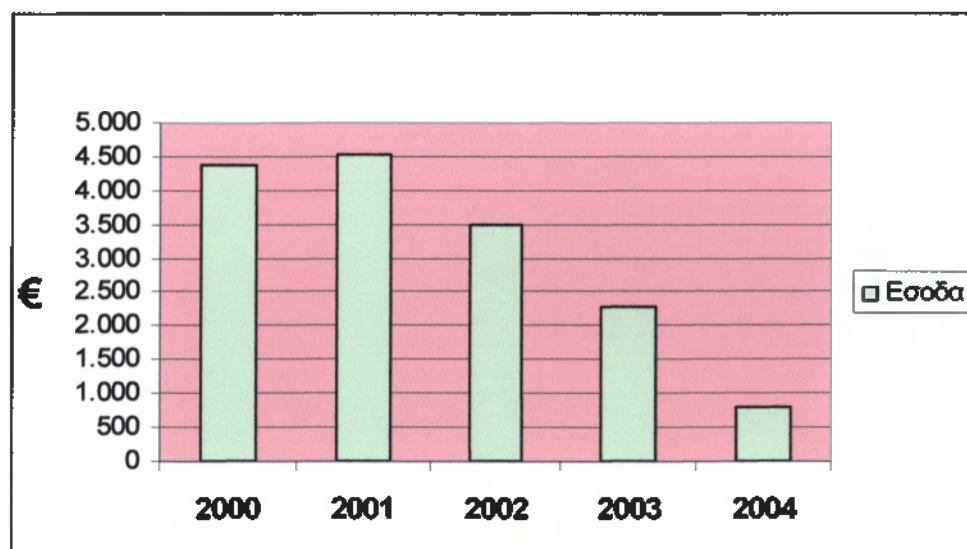
ΠΙΝΑΚΑΣ 5

ΤΑΙ-ΧΙ ΔΙΚΕΧΟ

ΕΤΟΣ	ΕΣΟΔΑ
2000	4.388
2001	4.534
2002	3.479
2003	2.291
2004	806

Πηγή : έκθεση πεπραγμένων

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5

Πηγή : Ίδια έρευνα

Στο πίνακα 5 βλέπουμε τα έσοδα από τα δίδακτρα του τμήματος ΤΑΙ-ΧΙ από το 2000 έως το 2004. Τα έσοδα παρουσίασαν αύξηση μόνο το 2001 σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά. Από το 2001 και μετά το τμήμα παρουσίασε σημαντική μείωση γι' αυτό και τα τελευταία δύο χρόνια έχει καταργηθεί.

Ο πίνακας 6 μας δείχνει τα έσοδα που έχει η ΔΕΠΑΚ από τα εισιτήρια των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων

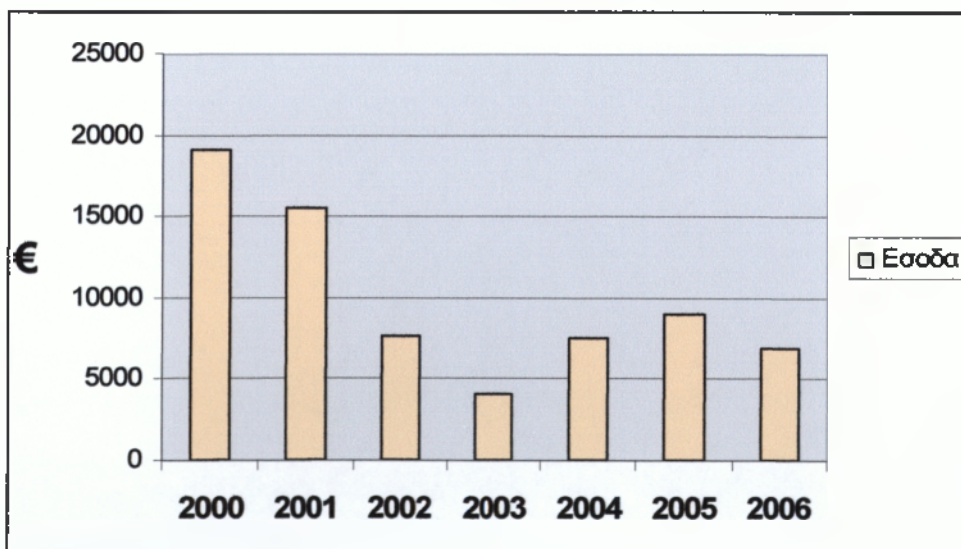
ΠΙΝΑΚΑΣ 6

Καλλιτεχνικές εκδηλώσεις

ΕΤΟΣ	ΕΣΟΔΑ
2000	19104
2001	15495
2002	7622
2003	4100
2004	7535
2005	8991
2006	6944

Πηγή : έκθεση πεπραγμένων

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6

Πηγή : Ίδια έρευνα

Από το διάγραμμα 6 συμπεράνουμε ότι έσοδα από τα εισιτήρια των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων συνεχώς μειώνονται με μόνη εξαίρεση το 2004 και το 2005 που παρατηρήθηκε κάποια μικρή αύξηση.

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει τα συνολικά έξοδα της ΔΕΠΑΚ από το 2000 έως το 2006.

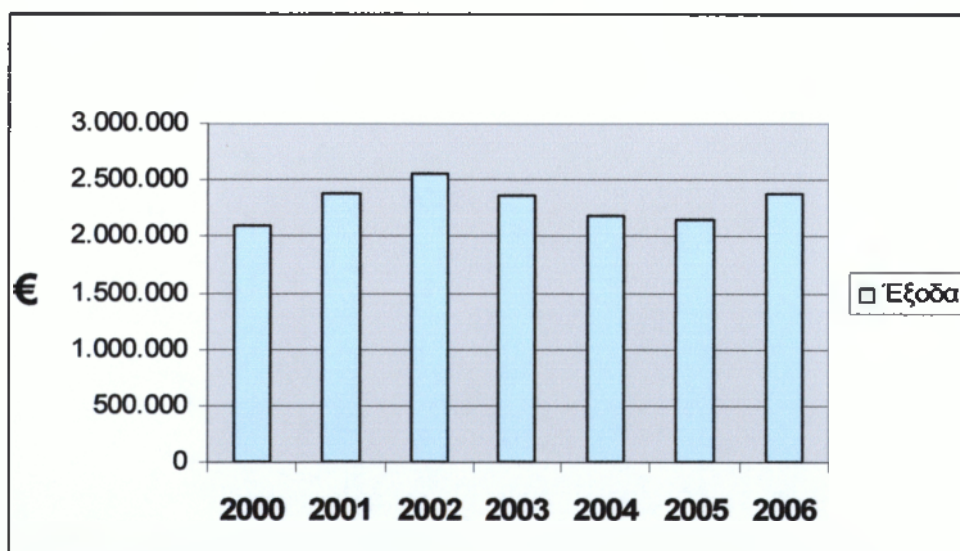
ΠΙΝΑΚΑΣ 7

Συνολικά έξοδα ΔΕΠΑΚ

ΕΤΟΣ	ΕΞΟΔΑ
2000	2.092.464
2001	2.387.075
2002	2.562.219
2003	2.364.246
2004	2.181.507
2005	2.140.892
2006	2.380.379

Πηγή : έκθεση πεπραγμένων
του διοικητικού συμβουλίου
της ΔΕΠΑΚ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7

Πηγή : Ίδια έρευνα

Στον πίνακα 8 βλέπουμε το ύψος των συνολικών εσόδων και εξόδων της ΔΕΠΑΚ τα τελευταία επτά χρόνια.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

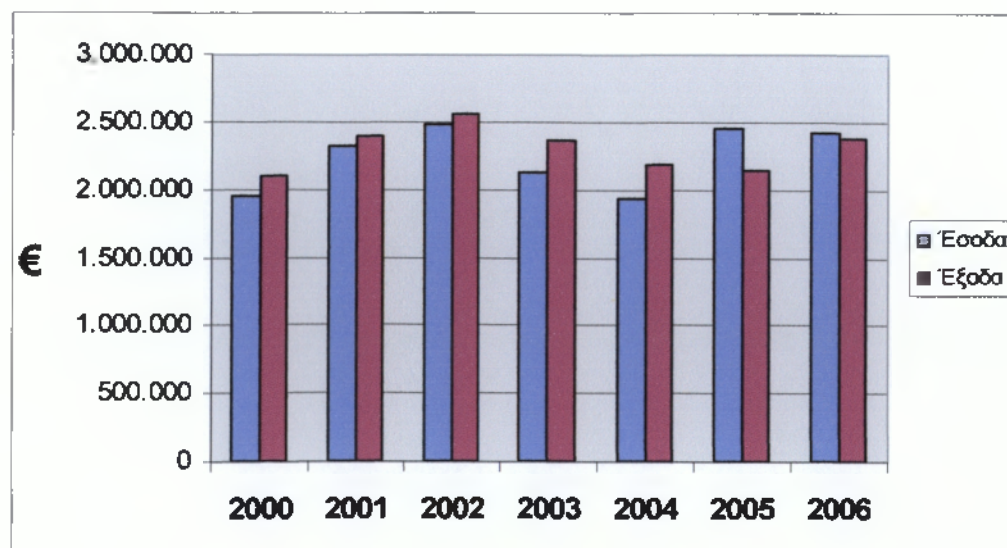
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΤΟΣ	ΕΣΟΔΑ	ΕΞΟΔΑ
2000	1.946.613	2.092.464
2001	2.318.155	2.387.355
2002	2.488.136	2.562.219
2003	2.134.565	2.364.246
2004	1.940.756	2.181.507
2005	2.452.168	2.140.892
2006	2.421.873	2.380.376

Πηγή : Εκθέσεις πεπραγμένων του
Διοικητικού συμβουλίου της ΔΕΠΑΚ

Παρατηρούμε ότι η ΔΕΠΑΚ παρουσιάζει κέρδη χρήσης μόνο τα τελευταία δύο χρόνια ενώ από το 2000 έως το 2004 παρουσίαζε ζημιά στους ισολογισμούς της.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8

Πηγή : Ίδια έρευνα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΕΝΤΡΟ ΧΟΡΟΥ ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ

6.1 Γενικά για το ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ

Το διεθνές φεστιβάλ χορού Καλαμάτας αποτελεί κορυφαία δραστηριότητα του διεθνούς κέντρου χορού της πόλης. Ιδρύθηκε την άνοιξη του 1995 με αντικείμενο την προώθηση χορευτικής τέχνης και με άξονες την έρευνα, την εκπαίδευση της καλλιτεχνική δράση και παραγωγή²⁵.

Στα δεκατρία χρόνια παρουσίας του στα ελληνικά χορευτικά πράγματα και χάρη στην υποστήριξη της τοπικής αρχής κατάφερε να κερδίσει την δική του ξεχωριστή θέση και αναγνώριση στη γεωγραφία των φεστιβάλ του μεσογειακού νότου, στήνοντας γέφυρες με την παγκόσμια χορογραφική δημιουργία.

Ονόματα πολύ σημαντικών δημιουργών, που γράφουν την ίδια την ιστορία του σύγχρονου χορού, εμφανίστηκαν για πρώτη φορά στην Ελλάδα, ενώ ταυτόχρονα φρόντισε για την προβολή και ενίσχυση της ελληνικής δημιουργίας είτε μέσα από την ανάθεση χορογραφικού έργου σε ταλαντούχους δημιουργούς είτε μέσα από την υποστήριξη της πειραματικής διάθεσης νέων ομάδων.

Αναπόσπαστο μέρος του φεστιβάλ αποτελούν τα εκπαιδευτικά σεμινάρια χορού και οι διαλέξεις που απευθύνονται σε σπουδαστές και επαγγελματίες του χώρου, ενώ στις δραστηριότητες του φεστιβάλ συμπεριλαμβάνονται και οι παραγωγές video dance.

Η πολυμορφία τάσεων που διαπερνά τον σύγχρονο χορό αλλά και η διεύρυνση του κοινού που προσεγγίζει και αγαπά αυτή την τέχνη αποτέλεσε από την πρώτη στιγμή βασικό μέλημα της πολιτικής προγραμματισμού του. Σήμερα στα δεκατρία χρόνια της πορείας του, ένα πολύχρωμο κοινό ανταποκρίνεται με ενθουσιασμό κάθε καλοκαίρι στο κάλεσμα του φεστιβάλ.

Το φεστιβάλ χρηματοδοτείται από το Υπουργείο Πολιτισμού και τον δήμο Καλαμάτας.

²⁵ Πηγή : www.kalamatadancefestival.gr/gr/id01.php

6.2 Περιεχόμενο προγραμματικής σύμβασης

Η Προγραμματική σύμβαση υπογράφηκε μεταξύ του δήμου, του υπουργείου πολιτισμού και της ΔΕΠΑΚ²⁶. Η προγραμματική σύμβαση καθορίζει ένα μακροχρόνιο πλαίσιο συμφωνίας μεταξύ των συμβαλλομένων μερών και προσδιορίζονται οι τρόποι και οι διαδικασίες υλοποίησης της συμφωνίας αυτής, η οποία έχει ως σκοπό την ανάπτυξη στην Καλαμάτα του θεσμού « ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΕΝΤΡΟ ΧΟΡΟΥ » στα πλαίσια του προγράμματος του ΥΠ.ΠΟ “ εθνικό πολιτιστικό δίκτυο πόλεων” και τη δραστηριοποίηση του σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

6.2.1 Αντικείμενο της σύμβασης²⁷

Μεταξύ των συμβαλλομένων υπογράφεται προγραμματική σύμβαση με τις διατάξεις του άρθρου 28 του Π.Δ. 323/89 η οποία έχει τους παρακάτω στόχους :

- α) τη δημιουργία του θεσμού χορού που θα καταστήσουν τη Καλαμάτα κέντρο στον τομέα αυτό σε πανελλαδικό ή διεθνές επίπεδο.
- β) τη δημιουργία της απαραίτητης κτιριακής και υλικοτεχνικής υποδομής, με την ανέγερση του ΜΕΓΑΡΟΥ ΧΟΡΟΥ και της δημιουργία τριών αιθουσών χορού διεθνών προδιαγραφών.

6.2.2 Περιεχόμενο της σύμβασης

Η προγραμματική σύμβαση περιέχει²⁸:

- α) το σκοπό και σε γενικές γραμμές τις δραστηριότητες του « ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΕΝΤΡΟΥ ΧΟΡΟΥ »
- β) τη χρηματοδότηση, τους πόρους, την κτιριακή υποδομή και τον εξοπλισμό που είναι αναγκαίοι για την υλοποίηση των όρων της προγραμματικής σύμβασης.
- γ) τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλομένων, που αφορούν τη λειτουργία του θεσμού και την πραγματοποίηση των στόχων αυτού.
- δ) τη σύσταση κοινής επιτροπής για την παρακολούθηση της τήρησης των όρων της σύμβασης και τον τρόπο λειτουργίας.
- ε) το χρόνο ισχύος της σύμβασης και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της.

²⁶ Πηγή :Προγραμματική σύμβαση της ΔΕΠΑΚ

²⁷ Πηγή: Προγραμματική σύμβαση της ΔΕΠΑΚ

²⁸ Πηγή: Προγραμματική σύμβαση της ΔΕΠΑΚ

6.3 Δραστηριότητες του ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΕΝΤΡΟΥ ΧΟΡΟΥ

Το ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΕΝΤΡΟ ΧΟΡΟΥ αναλαμβάνει την διοργάνωση πολλαπλών εκδηλώσεων και την δημιουργία θεσμών χορού, με σκοπό να καταστεί η Καλαμάτα σημείο αναφοράς στον τομέα αυτό σε πανελλαδικό και διεθνές επίπεδο.

Η φιλοσοφία που θα διέπει τον προγραμματισμό του ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΕΝΤΡΟΥ ΧΟΡΟΥ είναι :

- 1) οι δραστηριότητες του να αναπτύσσονται και να καλύπτουν τρία επίπεδα:
  - α) το ερευνητικό
  - β) το εκπαιδευτικό και
  - γ) το ψυχαγωγικό
- 2) οι δραστηριότητες του να επεκτείνονται σε ένα ευρύ φάσμα ρευμάτων του χορού.
- 3) με κύριο άξονα το χορό, οι δραστηριότητες του θα περιλαμβάνουν εκδηλώσεις σε τρεις τομείς συγγενικούς με το χορό, όπως μουσική, θέατρο, εικαστικά, κ.α. καθώς και παραγωγή πολυθεαμάτων.

6.4 Στόχοι του ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ.

Οι στόχοι του Διεθνούς κέντρου χορού είναι²⁹ :

- Να προάγει το διάλογο και την ανταλλαγή εμπειριών στο επίπεδο της ευρωπαϊκής και διεθνούς καλλιτεχνικής δημιουργίας.
- Να διερευνήσει τη δυνατότητα πραγματοποίησης αντίστοιχων παραγωγών σε εθνικό επίπεδο. Να συμμετέχει σε εθνικά και ευρωπαϊκά πολιτιστικά δίκτυα.
- Να συνεργάζεται με άλλες πόλεις του Ε.Π.Δ.Π., καθώς και με άλλες ευρωπαϊκές πόλεις.
- Να αξιοποιήσει τις πολιτιστικές και καλλιτεχνικές δυνάμεις της περιοχής.
- Να προάγει και να προβάλλει διεθνώς την ελληνική τέχνη και τους Έλληνες καλλιτέχνες
- Να προάγει την ανάπτυξη μιας άλλης ποιότητας τουρισμού του πολιτιστικού τουρισμού γεγονός που θα συμβάλλει και στην βιωσιμότητα του θεσμού.
- Να επιδιώξει τη σύνδεση του θεσμού με όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης για την δημιουργία του μελλοντικού δυναμικού που θα στηρίζει θα αναπτύξει το θεσμό και ταυτόχρονα θα βελτιώσει την πολιτιστική-καλλιτεχνική παιδεία των κατοίκων της πόλης και της ευρύτερης περιοχής.
- Να αξιοποιήσει τα προγράμματα της Ε.Ε που αφορούν συναφείς πολιτιστικές δραστηριότητες.

Η συγκεκριμενοποίηση και υλοποίηση των στόχων αυτών, σε μια πλήρη ανάπτυξη του θεσμού επιδιώκει με τις παρακάτω δραστηριότητες και διεθνές διοργανώσεις :

1. Φεστιβάλ πολλαπλών εκδηλώσεων με κύριο άξονα το χορό.
2. Πανελλήνιους διαγωνισμούς χορού.
3. Ελληνικά διεθνή σεμινάρια χορού
4. Εκδηλώσεις σε όλη τη διάρκεια του έτους.
5. Μουσείο χορού, κέντρο έρευνας, -τεκμηρίωσης και πληροφόρησης-, βιβλιοθήκη χορού.
6. Εργαστήρια, στρογγυλά τραπέζια, εκδόσεις, εκθέσεις και άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις που σχετίζονται με την συγκεκριμένη δραστηριότητα.

²⁹ Πηγή : προγραμματική σύμβαση της ΔΕΠΑΚ

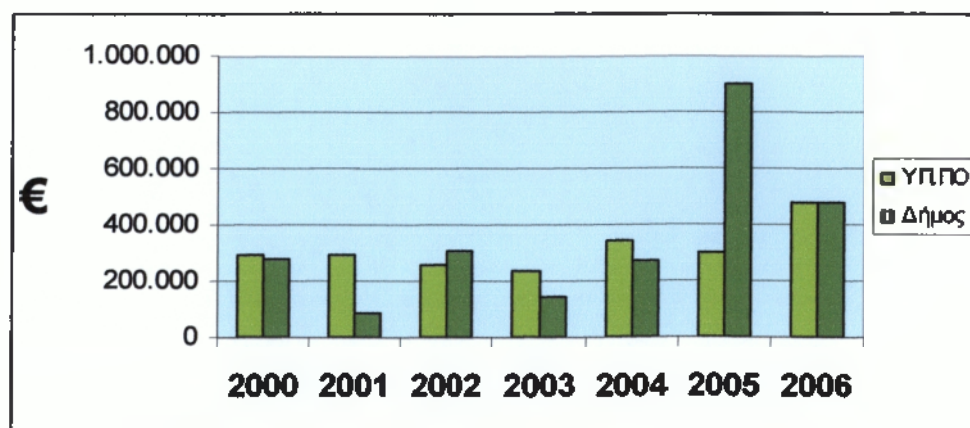
Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει τα ποσά των επιχορηγήσεων που πήρα το ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ. από το υπουργείο πολιτισμού και τον δήμο για τα έτη 2000 έως το 2006. Όλα τα ποσά στους πίνακες είναι σε ευρώ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΕΤΟΣ	ΥΠ.ΠΟ	ΔΗΜΟΣ
2000	293.470	280.857
2001	293.470	86.309
2002	254.368	310.387
2003	239.102	141.000
2004	343.470	272.286
2005	300.000	900.000
2006	480.000	480.000

Πηγή : έκθεση πεπραγμένων του διοικητικού συμβουλίου της ΔΕΠΑΚ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1

Πηγή : Ίδια έρευνα

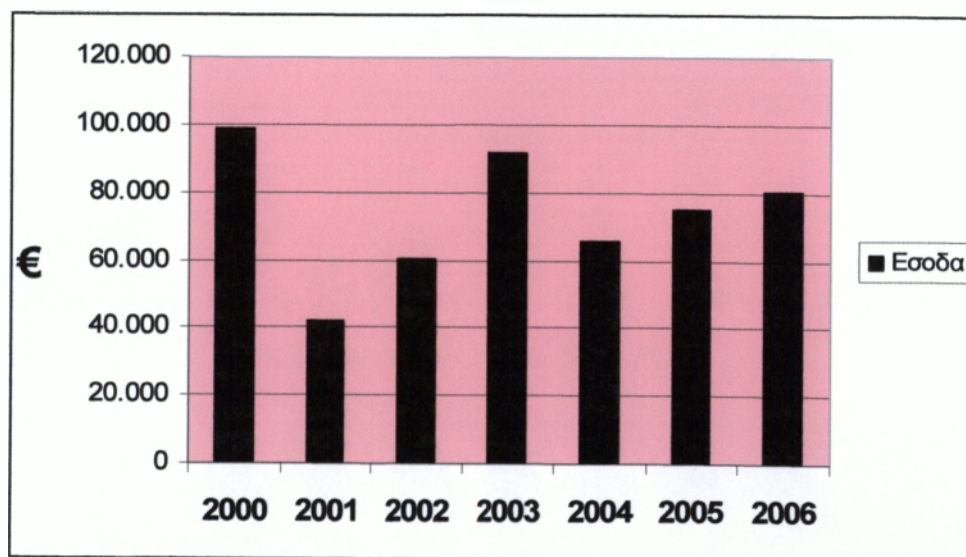
Ο πίνακας 2 παρουσιάζει τα έσοδα που είχε η ΔΕΠΑΚ από την πώληση εισιτηρίων από εκδηλώσεις του ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΕΤΟΣ	ΕΣΟΔΑ
2000	98.922
2001	42.099
2002	60.531
2003	91.430
2004	65.765
2005	75.270
2006	80.580

Πηγή : Ισολογισμός της ΔΕΠΑΚ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2

Πηγή : Ίδια έρευνα

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΕΠΑΚ

Από την μελέτη των παραπάνω πινάκων παρατηρούμε ότι εκτός από τα δύο τελευταία χρόνια η ΔΕΠΑΚ δεν είναι οικονομικά αποδοτική. Έχει κοινωνικό χαρακτήρα και ίσως για αυτό δεν της επιτρέπεται η μεγάλη αποκόμιση κερδών.

Σαν στόχο έχει την προώθηση καλλιτεχνικών και πολιτιστικών ιδεών κ την ανάπτυξη της καλλιτεχνικής παιδείας, την πολιτιστική ανάπτυξη της πόλης και την εξασφάλιση κατάλληλων συνθηκών που θα επιτρέψουν την ανάπτυξη και την εξέλιξη ατομικών ικανοτήτων και δραστηριοτήτων των κατοίκων της Καλαμάτας στο χορό, τη μουσική και τις εικαστικές τέχνες.

Σύμφωνα με τις εκθέσεις πεπραγμένων και τις προγραμματικές συμβάσεις οι πόροι της ΔΕΠΑΚ προέρχονται κυρίως :

- A) από το υπουργείο πολιτισμού
- B) από τον δήμο της Καλαμάτας
- Γ) από προγράμματα της Ευρωπαϊκής ένωσης
- Δ) και από τα έσοδα της επιχείρησης

Παρόλα αυτά η οικονομική κατάσταση της ΔΕΠΑΚ δεν είναι απόλυτα ικανοποιητική. Όπως είδαμε και από τους πίνακες τα έξοδα της επιχείρησης είναι πολλά και οι εισπράξεις από τις διάφορες παραστάσεις και δίδακτρα, είναι ποσά πολύ μικρά σε σχέση με τα έξοδα της. Βέβαια το υπουργείο πολιτισμού και ο δήμος της Καλαμάτας ενισχύει με τον καλύτερο τρόπο ηθικά και οικονομικά.

Ενώ λοιπόν η κατάσταση της ΔΕΠΑΚ ήταν δραματική, παρουσιάζοντας συνεχώς ζημιά στους ισολογισμούς της, τα τελευταία δύο χρόνια έχει σημειωθεί σημαντική βελτίωση και η πορεία των εσόδων της είναι ανοδική.

Με μία καλύτερη οργάνωση και προγραμματισμό και με μια πιο σωστή διαχείριση των οικονομικών θα μπορούσαν ίσως να λυθούν τα σχετικά προβλήματα. Αναγκαία σαφώς είναι η συνεχής και αναπροσαρμοσμένη επιχορήγηση του υπουργείου πολιτισμού και του δήμου, καθώς και η εξερεύνηση άλλων πηγών χρηματοδότησης όπως η νομαρχιακή αυτοδιοίκηση και η ιδιωτική πρωτοβουλία με χορηγίες.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η επιτυχείς παρέμβαση της τοπικής αυτοδιοίκησης θα πρέπει να κινηθεί κυρίως σε δύο επίπεδα : την πολιτιστική παρέμβαση στα όρια της επικρατείας της και την συνεργασία με άλλους δήμους για την ενιαία έκφραση της σε όλη τη χώρα.

Η διαμόρφωση πολιτιστικής πολιτικής προϋποθέτει προγραμματισμό, σαφήνεια στους στόχους , διάρκεια και συνέπεια. Χρειάζεται διαρκής προσέγγιση με τον κύριο σκοπό της τοπικής αυτοδιοίκησης και την ενεργό συμμετοχή των πολιτών στις δραστηριότητες και την δημιουργία. Συνεπώς είναι απαραίτητο να είναι « ανοιχτή » και να υποστηρίζει την έκφραση σκέψεων και προτάσεων των πολιτών, αξιοποιώντας έτσι το ανθρώπινο δυναμικό της. Κριτήριο της πρέπει να είναι η ποιότητα και επιδίωξη της η βελτίωση των όρων ζωής και λειτουργίας της τοπικής κοινωνίας.

Οι δήμοι δίνοντας σαφή προτεραιότητα στην παιδεία, θα πρέπει σταδιακά να μετατραπούν σε καλλιτεχνικά εργαστήρια, χωρίς όμως να παραβλέψουν την ψυχαγωγία και την επαφή με του καλλιτέχνες και το έργο τους. Επίσης η συνεργασία των δήμων με την διοργάνωση συσκέψεων, με την ανταλλαγή καλλιτεχνικών σχημάτων με την μεταφορά πείρας γνώσης και πληροφοριών είναι αναγκαία για να αντιμετωπίσουν από κοινού, τα μεγάλα προβλήματα που αναστέλλουν την πολιτιστική δημιουργία.

Η ύπαρξη και η λειτουργία της ΔΕΠΑΚ αποτελεί σημαντικό πλεονέκτημα για την Καλαμάτα, όχι μόνο από οικονομική σκοπιά, αλλά και γιατί ο δήμος έχει την δυνατότητα, μέσω της κατάλληλης χρήσης των τομέων της ΔΕΠΑΚ αλλά και των επιχειρήσεων που ελέγχει ο ίδιος, να προσφέρει ένα εναλλακτικό μοντέλο χρήσης ελεύθερου χρόνου.

Σπουδαία διοργάνωση είναι το ετήσιο φεστιβάλ χορού που διεξάγεται κάθε χρόνο στην καλαμάτα. Το φεστιβάλ χορού και οι εκδηλώσεις τέχνης και πολιτισμού πρέπει να παραμείνουν σημεία ορόσημα, στα οποία θα μπορούσαν να ενταχθούν πλήθος ομάδων και πρωτοβουλιών. Ιδιαίτερα για το φεστιβάλ χορού πρέπει να μην περιορίζεται σε μία ειδική κατηγορία κοινού.

Μέλημα του δήμου θα πρέπει να είναι το πώς θα μπορέσει να προκαλέσει με τις κατάλληλες πρωτοβουλίες, την συμμετοχή των πολιτών και την δημιουργική φαντασία τους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΕΔΚΕ - Ε.Ε.Τ.Α.Α. Η πολιτιστική δραστηριότητα των ΟΤΑ. Παρούσα κατάσταση και προοπτικές

Αναπτυξιακοί θεσμοί της αυτοδιοίκησης, Νέα Σύνορα Λ.Α. Λιβάνη, Παναγιώτης Γ. Μαϊστρος

Κόνσολα Ντόρα, πολιτιστικής δραστηριότητα και κρατική πολιτική στην Ελλάδα. Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 1990, σελ 133

Πολιτισμός και τοπική δημοκρατία, εκδόσεις Ε.Ε.Τ.Α.Α. 1994 σελ 43-47

Δημήτρης προβατάς, τοπική ανάπτυξη, προοπτικές, 1997, σελ 60

Αναπτυξιακοί θεσμοί της αυτοδιοίκησης, Νέα σύνορα Λ.Α. Λιβάνη, Παναγιώτης Γ. μαϊστρος, Αθήνα 2004 σελ 141-143

Πολιτισμός και τοπική δημοκρατία Ε.Ε.Τ.Α.Α. σελ 55-58

Καταστάσεις πεπραγμένων του διοικητικού συμβουλίου της ΔΕΠΑΚ

Προγραμματική σύμβαση της ΔΕΠΑΚ

Καταστάσεις τμημάτων της ΔΕΠΑΚ 2000 - 2007

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

<http://www.greeknews.gr>

<http://el.wikipedia.org/wiki/%ce%9a%ce...>

<http://www.kalamataculture.gr/category.asp?category=2&lang=>

<http://www.kalamataculture.gr/category.asp?category=3&lang=>

<http://www.kalamataculture.gr/category.asp?category=4&lang=>

<http://www.kalamataculture.gr/category.asp?category=5&lang=>

<http://www.kalamataculture.gr/category.asp?category=6&lang=>

<http://www.kalamataculture.gr/category.asp?category=7&lang=>

<http://www.kalamatadancefestival.gr/gr/idol.pnp>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ
ΔΕΠΙΑΚ

Σας υποβάλουμε προς έγκριση τον Ισολογισμό της Επιχείρησης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2000. Η Επιχείρηση κατά την χρήση αυτή πραγματοποίησε γενικά τα παρακάτω οικονομικά αποτελέσματα όπως εμφανίζονται στην «Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσεως 2000».

<u>Α) Ε Σ Ο Δ Α</u>		<u>Β) Ε Ξ Ο Δ Α</u>	
Τακτικά Έσοδα	138.178.350	Τακτικά Έξοδα	690.964.215
Έσοδα πώλησης βιβλίων	2.159.135	Κόστος πώλησης βιβλίων	455.026
Έσοδα από επιχ/γήσεις	505.760.858	Αποσβέσεις	9.966.538
Έσοδα Παρεπομ. Ασχολ.	16.571.199	Επιχορηγ. σε Φορείς	1.602.500
Έσοδα Καταθέσεων	523.334	Χρεωστικοί Τόκοι	1.374.293
Έκτακτα Έσοδα	<u>115.760</u>	Έκτακτα Έξοδα	<u>8.644.732</u>
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	663.308.636	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	713.007.304

ΑΡΑ ΖΗΜΙΑ ΧΡΗΣΕΩΣ 2000 49.698.668 δρχ.

Ο κάθε ένας από τους παραπάνω λογαριασμούς αναλύεται ως εξής:

Α) Ε Σ Ο Δ Α

ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ

Έσοδα από διδάκτρα Μουσικής	78.103.500
“ “ “ Χορού	26.114.850
“ “ “ Εικαστικών	16.099.000
“ “ “ ΤΑΙ-ΧΙ ΔΙΚΕΧΟ	1.495.500
“ “ εισιτ. Καλλιτεχν. Εκδηλώσεων	6.510.000
“ “ “ Εκδηλώσεων ΔΙΚΕΧΟ	<u>9.855.500</u>

Σ Υ Ν Ο Λ Ο 138.178.350

Τα έσοδα από διδάκτρα των Σχολών έχουν μια μείωση της τάξεως του 5%. Αυτό οφείλεται:

Α) Η αύξηση των διδάκτρων για το διάστημα από 1/1/2000 έως 30/6/2000 ήταν μικρή, και η αναπροσαρμογή των έγινε από τις μεσαίες τάξεις και πάνω. Σ' αυτές τις τάξεις αρχίζει η μικρή αποχώρηση των μαθητών λόγω των αλλαγών στην Παιδεία.

Β) Ενώ η αύξηση των διδάκτρων για το διάστημα από 15/9/2000 έως 31/12/2000 ήταν της τάξεως του 10-15% περίπου, εκτός από τα τμήματα αρχαρίων, σημειώθηκε μεγάλη αποχώρηση των μαθητών.

Ελπίζουμε ότι η αύξηση των διδάκτρων θα αποδώσει το διάστημα από 1/1/2001 έως 30/6/2001.

ΕΣΟΔΑ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Έσοδα από πωλήσεις βιβλίων «ΛΕΥΚΩΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ»	2.159.135
Σύνολο	<u>2.159.135</u>

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ Δ. Ε. Π. Α. Κ.

Σας υποβάλλουμε προς έγκριση τον Ισολογισμό της Επιχείρησης της 31ης Δεκεμβρίου 2001. Η Επιχείρηση κατά την χρήση αυτή πραγματοποίησε γενικά τα παρακάτω οικονομικά αποτελέσματα όπως εμφανίζονται στη < Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσεως 2001 >

A) ΕΣΟΔΑ		B) ΕΞΟΔΑ	
ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	139.721.914	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	795.476.393
ΕΣΟΔΑ ΠΩΛΗΣΗΣ ΒΙΒΛΙΩΝ	81.250	ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘ. ΒΙΒΛΙΩΝ	24.388
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	631.524.671	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	12.574.587
ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΠΟΜ. ΑΣΧΟΛ.	17.946.710	ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ ΣΕ ΦΟΡΕΙΣ	1.623.000
ΕΣΟΔΑ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ	405.805	ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ ΤΟΚΟΙ	704.224
ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	231.036	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΞΟΔΑ	2.993.353
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	789.911.386	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	813.395.945

ΑΡΑ ΖΗΜΙΑ ΧΡΗΣΕΩΣ 2001	23.484.559
------------------------	------------

Ο κάθε ένας από τους παραπάνω λογαριασμούς αναλύεται ως εξής

A) ΕΣΟΔΑ

ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ

Έσοδα από διδάκτρα Μουσικής	74.238.725
Έσοδα από διδάκτρα Χορού	28.750.251
Έσοδα από διδάκτρα Εικαστικών	15.562.216
Έσοδα από διδάκτρα ΤΑΙ- ΧΙ ΔΙΚΕΧΟ	1.545.222
Έσοδα από εισιτ. Καλλιτεχν.εκδηλώσεων	5.280.000
Έσοδα από εισιτ. εκδηλώσεων ΔΙΚΕΧΟ	14.345.500

ΣΥΝΟΛΟ

139.721.914

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ Δ. Ε. Π. Α. Κ.

Σας υποβάλουμε προς έγκριση τον Ισολογισμό της Επιχείρησης της 31ης Δεκεμβρίου 2002. Η Επιχείρηση κατά την χρήση αυτή πραγματοποίησε γενικά τα παρακάτω οικονομικά αποτελέσματα όπως εμφανίζονται στη < Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσεως 2002 >.

Α) ΕΣΟΔΑ		Β) ΕΞΟΔΑ	
ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	446.744,87	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	2.474.836,68
ΕΣΟΔΑ ΠΩΛΗΣΗΣ ΒΙΒΛΙΩΝ	338,65	ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘ. ΒΙΒΛΙΩΝ	122,13
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	1.945.872,05	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	38.207,05
ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΠΟΜ. ΑΣΧΟΛ.	51.527,08	ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ ΣΕ ΦΟΡΕΙΣ	10.253,91
ΕΣΟΔΑ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ	478,60	ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ ΤΟΚΟΙ	648,00
ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	3.175,37	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΞΟΔΑ	38.151,73
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	2.448.136,62 €	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	2.562.219,50 €

ΑΡΑ ΖΗΜΙΑ ΧΡΗΣΕΩΣ 2002	114.082,88 €
------------------------	--------------

Ο κάθε ένας από τους παραπάνω λογαριασμούς αναλύεται ως εξής

Α) ΕΣΟΔΑ

ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ

Έσοδα από διδάκτρα Μουσικής	228.911,08
Έσοδα από διδάκτρα Χορού	92.874,60
Έσοδα από διδάκτρα Εικαστικών	53.062,86
Έσοδα από διδάκτρα ΤΑΙ- CHI ΔΙΚΕΧΟ	3.479,83
Έσοδα από εισιτ. Καλλιτεχν.εκδηλώσεων	7.622,50
Έσοδα από εισιτ. εκδηλώσεων ΔΙΚΕΧΟ	60.531,00
Έσοδα από εισιτ. εισόδου Πινακοθήκης	263,00

ΣΥΝΟΛΟ	446.744,87 €
---------------	---------------------

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΤΗΣ Δ. Ε. Π. Α. Κ.

Σας υποβάλλουμε προς έγκριση τον Ισολογισμό της Επιχείρησης της 31ης Δεκεμβρίου 2003. Η Επιχείρηση κατά την χρήση αυτή πραγματοποίησε γενικά τα παρακάτω οικονομικά αποτελέσματα όπως εμφανίζονται στη < Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσεως 2003 >.

Α) ΕΣΟΔΑ

ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	500.202,67
ΕΣΟΔΑ ΠΩΛΗΣΗΣ ΒΙΒΛΙΩΝ	146,78
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	1.584.103,27
ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΠΟΜ. ΑΣΧΟΛ.	49.153,51
ΕΣΟΔΑ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ	142,64
ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	817,11

Β) ΕΞΟΔΑ

ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	2.277.319,42
ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘ. ΒΙΒΛΙΩΝ	132,80
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	32.391,68
ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ ΣΕ ΦΟΡΕΙΣ	6.734,00
ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ ΤΟΚΟΙ	764,38
ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΞΟΔΑ	46.904,20

ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ   **2.134.565,98 €**

ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ   **2.364.246,48 €**

ΑΡΑ ΖΗΜΙΑ ΧΡΗΣΕΩΣ 2003 229.680,50 €

Ο κάθε ένας από τους παραπάνω λογαριασμούς αναλύεται ως εξής

Α) ΕΣΟΔΑ

ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ

Έσοδα από δίδακτρα Μουσικής	245.562,17
Έσοδα από δίδακτρα Χορού	102.726,40
Έσοδα από δίδακτρα Εικαστικών	53.658,60

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΤΗΣ Δ. Ε. Π. Α. Κ.

Σας υποβάλλουμε προς έγκριση τον Ισολογισμό της Επιχείρησης της 31ης Δεκεμβρίου 2004. Η Επιχείρηση κατά την χρήση αυτή πραγματοποίησε γενικά τα παρακάτω οικονομικά αποτελέσματα όπως εμφανίζονται στη # Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσεως 2004#.

A) ΕΣΟΔΑ

ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	444.605,50
ΕΣΟΔΑ ΠΩΛΗΣΗΣ ΒΙΒΛΙΩΝ	110,06
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	1.452.630,29
ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΠΟΜ. ΑΣΧΟΛ.	41.102,87
ΕΣΟΔΑ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ	148,94
ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	2.158,71

B) ΕΞΟΔΑ

ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	2.124.861,69
ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘ. ΒΙΒΛΙΩΝ	406,82
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	31.256,50
ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ ΣΕ ΦΟΡΕΙΣ	300,00
ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ ΤΟΚΟΙ	962,97
ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΞΟΔΑ	23.719,40

ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ   **1.940.756,37 €**   **ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ**   **2.181.507,38 €**

ΑΡΑ ΖΗΜΙΑ ΧΡΗΣΗΣ 2004   240.751,01 €

Ο κάθε ένας από τους παραπάνω λογαριασμούς αναλύεται ως εξής:

A) ΕΣΟΔΑ

ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ

Έσοδα από δίδακτρα Μουσικής	220.298,20
Έσοδα από δίδακτρα Χορού	103.518,10
Έσοδα από δίδακτρα Εικαστικών	46.560,20
Έσοδα από δίδακτρα ΤΑΙ- ΧΙ ΔΙΚΕΧΟ	806,00
Έσοδα από εισιτ. Καλλιτεχν.εκδηλώσεων	7.535,00
Έσοδα από εισιτ. εκδηλώσεων ΔΙΚΕΧΟ	65.765,00
Έσοδα από εισιτ. εισόδου Πινακοθήκης	123,00

ΣΥΝΟΛΟ   444.605,50 €

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΤΗΣ Δ. Ε. Π. Α. Κ.

Σας υποβάλλουμε προς έγκριση τον Ισολογισμό της Επιχείρησης της 31 ης Δεκεμβρίου 2005. Η Επιχείρηση κατά την χρήση αυτή πραγματοποίησε γενικά τα παρακάτω οικονομικά αποτελέσματα όπως εμφανίζονται στη # Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσεως 2005#

Α) ΕΣΟΔΑ

ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	514.489,50
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	1.881.506,84
ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΠΟΜ. ΑΣΧΟΛ.	27.332,19
ΕΣΟΔΑ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ	139,28
<u>ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ</u>	<u>1.701,15</u>
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	2.425.168,96 €

Β) ΕΞΟΔΑ

ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	2.063.623,12
ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘ. ΒΙΒΛΙΩΝ	1.410,33
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	29.788,42
ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ ΣΕΦΟΡΕΙΣ	7.850,00
ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ ΤΟΚΟΙ	1.065,50
<u>ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΞΟΔΑ</u>	<u>37.155,17</u>
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	2.140.892,54 €

ΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΧΡΗΣΗΣ 2005

284.276,42 €

Ό κάθε ένας από τους παραπάνω λογαριασμούς αναλύεται ως εξής:

Α) ΕΣΟΔΑ

ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ

Έσοδα από διδάκτρα Μουσικής	243.948,50
Έσοδα από διδάκτρα Χορού	113.502,40
Έσοδα από διδάκτρα Εικαστικών	57.276,60
Έσοδα από εισπ. Καλλιτεχνικών. εκδηλώσεων	8.991,00
Έσοδα από εισπ. εκδηλώσεων ΔΙΚΕΧΟ	75.270,00
Έσοδα από σεμινάρια Χορού	15.440,00
Έσοδα από εισπ. εισόδου Πινακοθήκης	61,00
ΣΥΝΟΛΟ	514.489,50 €

α έσοδα από τα διδάκτρα όλων των σχολών το 2005 είναι: 414.727,50 €

α έσοδα από τα διδάκτρα όλων των σχολών το 2004 ήταν: 371.182,50 €

πάρχει μια αύξηση της τάξης του 11,73 %, περίπου τόση όση ήταν και η αποφασισθείσα αύξηση των διδάκτρων σχολικής χρονιάς 2004-2005.

ΓΗΤΙΚΟ

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

	ΧΡΗΣΗ 2006					ΧΡΗΣΗ 2004		ΧΡΗΣΗ 2006	ΧΡΗΣΗ 2004
	Αξία κτήσης	Απρωβέσεις	Αναπόσβ. Αξία	Αξία κτήσης	Απρωβέσεις	Αναπόσβ. Αξία			
ΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ									
κώματες ακινητοποιήσεις									
5.Λοιπές ασώματες ακινητοποιήσεις	<u>1.583.049,15</u>	<u>187.550,66</u>	<u>1.395.498,49</u>	<u>1.583.049,15</u>	<u>171.069,90</u>	<u>1.411.979,25</u>			
κώματες ακινητοποιήσεις									
3.Κτίρια-Εγκαταστάσεις κτιρίων	86.483,73	71.099,64	15.384,09	86.483,73	67.062,41	19.421,32			
1.Μηχ/τα-Τεχν.Εγκαταστάσεις & λοιπές μηχαν/κός εξοπλισμός	40.198,99	23.972,28	16.226,71	40.198,99	22.859,66	17.339,33			
3.Μεταφορικά μέσα	3.887,01	1.749,15	2.137,86	3.887,01	1.749,15	2.137,86			
3.Επιπλα & λοιπός εξοπλισμός	391.352,58	194.205,40	197.147,18	<u>386.647,83</u>	<u>188.047,59</u>	<u>200.600,24</u>			
Σύνολο Ενσώματων Ακινήτοποιήσεων	<u>521.922,31</u>	<u>291.026,47</u>	<u>230.895,84</u>	<u>517.217,56</u>	<u>277.718,81</u>	<u>239.498,75</u>			
Σύνολο Ακινήτοποιήσεων (Γ1+ΓΠ)	<u>2.104.971,46</u>	<u>478.577,13</u>	<u>1.626.394,33</u>	<u>2.100.266,71</u>	<u>448.788,71</u>	<u>1.651.478,00</u>			
Σύνολο Παγίου Ενεργ/κού(Γ1+ΓΠ)	<u>2.104.971,46</u>	<u>478.577,13</u>	<u>1.626.394,33</u>	<u>2.100.266,71</u>	<u>448.788,71</u>	<u>1.651.478,00</u>			
ΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ									
ποθέματα									
1. Εμπορεύματα			<u>1.030,29</u>			<u>2.440,62</u>			
Σύνολο αποθεμάτων			<u>1.030,29</u>			<u>2.440,62</u>			
παιτήσεις									
1. Χρεώστες διάφοροι			<u>15.812,36</u>			<u>15.237,76</u>			
Σύνολο Απαιτήσεων			<u>15.812,36</u>			<u>15.237,76</u>			
διαθέσιμα									
1. Ταμείο			<u>12.107,56</u>			<u>7.355,87</u>			
3. Καταθέσεις όψεως			<u>48.532,71</u>			<u>35.900,40</u>			
Σύνολο Διαθεσίμων			<u>60.640,27</u>			<u>43.256,27</u>			
Σύνολο Κυκλοφορούντος Ενεργητικού (Δ1+ΔΙΙ + ΔΙΙΙ)			<u>77.462,92</u>			<u>60.934,65</u>			
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ									
2.Εσοδα χρήσεως εσπρακτέα σχολών			<u>36.281,00</u>			<u>46.835,86</u>			
Σύνολο Μετ/κών Λογ/μών Ενεργητικού			<u>36.281,00</u>			<u>46.835,86</u>			
Σύνολο Ενεργητικού (Γ+Δ+Ε)			<u>1.740.158,25</u>			<u>1.759.248,51</u>			
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ									
1. Αλλότρια περιουσιακά στοιχεία			0,80			0,75			
2. Χρεωστικοί λογιμοί εγγυήσεων & εμπράγματων ασφαλειών			<u>27.292,74</u>			<u>27.292,74</u>			
Σύνολο Λογ/μών Ταξέως Χρεωστικών			<u>27.293,54</u>			<u>27.293,49</u>			
Α. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ									
I Κεφάλαια μετοχικό									
1.Καταβλημένο							<u>1.705.302,42</u>	<u>1.705.302,42</u>	
III Διαφορές αναπροσαρμογής-Επιχορηγήσεις Επενδύσεων									
3.Επ/χορηγήσεις επενδύσεων παγίου ενεργητικού Ν.1262/82							<u>173.968,45</u>	<u>173.968,45</u>	
IV Αποθεματικά κεφάλαια									
1.Τακτικά αποθεματικά							14.442,86	14.442,86	
4.Εκτακτο αποθεματικό							<u>274.414,25</u>	<u>274.414,25</u>	
Σύνολο αποθεματικών κεφαλαίων							<u>288.857,11</u>	<u>288.857,11</u>	
V Αποτελέσματα εις νέο									
Υπόλοιπο κερδών χρήσεως εις νέο							264.276,42	0,00	
Υπόλοιπο ζημιών χρήσεως εις νέο							(0,00)	(240.751,01)	
Υπόλοιπο ζημιών προηγούμενων χρήσεων							<u>(2.781.110,73)</u>	<u>(2.540.359,72)</u>	
Σύνολο αποτελεσμάτων εις νέο							<u>(2.496.834,31)</u>	<u>(2.781.110,79)</u>	
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (ΑΙ+ΑΙΙΙ+ΑΙΥ+ΑΥ)							<u>(328.706,33)</u>	<u>(612.982,75)</u>	
Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ									
I Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις									
8.Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις							<u>1.378.009,77</u>	<u>1.378.009,77</u>	
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων							<u>1.378.009,77</u>	<u>1.378.009,77</u>	
II Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις									
1.Προμηθευτές							418.417,32	518.481,16	
2α.Επιταγές πληρωτέες μεταχρονολογημένες							0,00	8.290,09	
5.Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη							20.692,27	21.762,63	
6.Ασφαλιστικοί οργανισμοί							186.978,09	226.953,99	
11.Πιστωτές διάφοροι							<u>64.767,13</u>	<u>217.046,89</u>	
Σύνολο Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων							<u>690.854,81</u>	<u>992.534,96</u>	
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (ΓΗ+ΓΙΙ)							<u>2.068.864,58</u>	<u>2.370.544,73</u>	
Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ									
1.Εσοδα επομένων χρήσεων							0,00	<u>1.686,53</u>	
ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΤ/ΚΩΝ ΛΟΓ/ΜΩΝ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ							0,00	1.686,53	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Γ+Δ)							<u>1.740.158,26</u>	<u>1.759.248,51</u>	
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ									
1. Δικαιούχοι αλλοτρίων περιουσιακών στοιχείων							0,80	0,75	
2. Πιστωτικοί λογιμοί εγγυήσεων & εμπράγματων ασφαλειών							<u>27.292,74</u>	<u>27.292,74</u>	
ΣΥΝΟΛΟ ΛΟΓ/ΜΩΝ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ							<u>27.293,54</u>	<u>27.293,49</u>	

Σημείωση: Τα εντός παρενθέσεως κονδύλια είναι αρνητικά.

31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2005 (1 Ιανουαρίου- 31 Δεκεμβρίου 2005)

	<u>Χρήση 2005</u>		<u>Χρήση 2004</u>		<u>Χρήση 2005</u>	<u>Χρήση 2004</u>
Ποτελέσματα εκμεταλλεύσεως						
Κύκλος εργασιών		514.489,50		444.715,56	Ζημιές Χρήσεως	0,00 (240.751,01)
Μείον: Κόστος πωλήσεων & παροχής υπηρεσιών		1.567.686,87		1.631.889,23	Καθαρά κέρδη Χρήσεως	284.276,42 0,00
Μικτά αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως(ζημιές)	(1.053.197,37)		(1.187.173,67)		Υπόλοιπα Ζημιών προηγ. χρήσεως	(2.781.110,73) (2.540.359,72)
Πλέον: Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως(Επιχορηγήσεις)	1.910.236,24		1.493.733,16		Υπόλοιπα Ζημιών εις Νέο	(2.496.834,31) (2.781.110,73)
Σύνολο		857.038,87		306.559,49		
ΜΕΙΟΝ: 1α. Έξοδα Διοικητικής λειτουργίας	510.654,24		508.155,02			
Σύνολο	510.654,24		508.155,02			
Πλέον: 4. Επιχορηγήσεις σε φορείς	7.850,00	518.504,24	300,00	508.455,02		
Μικρά αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως		338.534,63		(201.895,53)		
ΞΟΝ: 4. Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	139,28		148,94			
Μείον: 3. Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	1.065,50	(926,22)	962,97	(814,03)		
κά αποτελέσματα (κέρδη/ζημιές) εκμεταλλεύσεως		337.608,41		(202.709,56)		
ΛΕΟΝ: Έκτακτα Αποτελέσματα						
1. Έκτακτα & ανόργανα έσοδα	303,94		2.158,71			
2. Έκτακτα κέρδη	0,00		0,00			
3. Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	0,00	303,94	0,00	2.158,71		
Μείον :						
1. Έκτακτα & ανόργανα έξοδα	5.589,09		15.053,15			
2. Έκτακτες ζημιές	0,00		0,00			
3. Έξοδα προηγούμενων χρήσεων	31.566,08	37.155,17	(36.851,23)	8.666,25	23.719,40	(21.560,69)
Όργανικά & έκτακτα αποτελέσματα		300.757,18		(224.270,25)		
Σύνολο αποσβέσεων παγίων στοιχείων	29.788,42		31.256,50			
Μείον Οι από αυτές ενσωματωμένες στο κόστος	13.307,66	16.480,76	14.775,74	16.480,76		
ΠΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (ΚΕΡΔΗ/ΖΗΜΙΕΣ) ΧΡΗΣΕΩΣ		284.276,42		(240.751,01)		

Καλαμάτα 30/4/2006

ΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Η Δ/ΝΤΡΙΑ ΔΙΟΙΚ. & ΟΙΚΟΝΟΜ. ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΟΙ ΛΟΓΙΣΤΕΣ

- 1) ΤΑΣΟΣ ΠΟΛΥΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ
- 2) ΑΛΕΞΗΣ ΚΩΣΤΑΛΑΣ
- 3) ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥΛΑΚΟΣ
- 4) ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΛΕΥΘΕΡΙΩΤΗΣ
- 5) ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΣ
- 6) ΣΟΦΙΑ ΜΠΟΤΣΣΕΑ
- 7) ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΙΑΝΝΗΜΑΡΑΣ
- 8) ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ

ΓΡΗΓΟΡΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΛΗΣ

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ
Αρ.Αδείας ΟΕΕ 3225 Α' τάξης

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΟΥΝΗΣ
Αρ.Αδείας ΟΕΕ 1197 Α' τάξης

ΝΙΚΟΣ ΦΙΣΚΙΛΗΣ
Αρ.Αδείας ΟΕΕ 1208 Α' τάξης

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΤΗΣ Δ. Ε. Π. Α. Κ.

Σας υποβάλουμε προς έγκριση τον Ισολογισμό της Επιχείρησης της 31 ης Δεκεμβρίου 2006.

Η Επιχείρηση κατά την χρήση αυτή πραγματοποίησε γενικά τα παρακάτω οικονομικά αποτελέσματα όπως εμφανίζονται στη # Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσεως 2006 #

Α) ΕΣΟΔΑ

ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	522.522,88
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	1.786.533,58
ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΠΟΜ. ΑΣΧΟΛ.	30.188,03
ΕΣΟΔΑ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ	1.012,34
ΕΚΤΑΚΤΑ & ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΕΣΟΔΑ	52.981,69
<u>ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΗΓΜΕΝ. ΧΡΗΣΕΩΝ</u>	<u>28.635,32</u>
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	2.421.873,84 €

Β) ΕΞΟΔΑ

ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	2.244.218,99
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	88.478,79
ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ ΤΟΚΟΙ	1.391,00
ΕΚΤΑΚΤΑ & ΑΝΟΡΓ. ΕΞΟΔΑ	10.170,68
<u>ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΗΓ. ΧΡΗΣΕΩΝ</u>	<u>36.120,51</u>
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	2.380.379,97 €

ΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΧΡΗΣΗΣ 2006 **41.493,87. €**

Ο κάθε ένας από τους παραπάνω λογαριασμούς αναλύεται ως εξής:

Α) ΕΣΟΔΑ

ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ

Έσοδα από διδάκτρα Μουσικής	251.234,98
Έσοδα από διδάκτρα Χορού	108.593,90
Έσοδα από διδάκτρα Εικαστικών	55.755,00
Έσοδα από εισιτ. Καλλιτεχνικών εκδηλώσεων	6.944,00
Έσοδα από εισιτ. εκδηλώσεων ΔΙΚΕΧΟ	80.580,00
Έσοδα από σεμινάρια Χορού	19.390,00
Έσοδα από εισιτ. εισόδου Πινακοθήκης	25,00
ΣΥΝΟΛΟ	522.522,88 €

Τα έσοδα από τα διδάκτρα όλων των σχολών το 2006 είναι: 415.583,88 €

Τα έσοδα από τα διδάκτρα όλων των σχολών το 2005 ήταν: 414.727,50 €

Η αύξηση για το έτος 2006 είναι ανεπαίσθητη, διότι η αύξηση των διδάκτρων σχολικής χρονιάς 2005-2006 έγινε σε μερικά τμήματα γύρω στο 4% - 7%. Επίσης υπήρχε και μία μικρή μείωση των μαθητών.

ΕΡΓΗΤΙΚΟ

	ΧΡΗΣΗ 2006		ΧΡΗΣΗ 2005		ΧΡΗΣΗ 2006		ΧΡΗΣΗ 2005	
	Αξια κτήσης	Αποσβέσεις	Αξια	Αξια κτήσης	Αποσβέσεις	Αξια	Αξια κτήσης	Αποσβέσεις
ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ								
Ασώματες ακινητοποιήσεις								
5.Λοιπές ασώματες ακινητοποιήσεις	1.583.049,15	203.085,74	1.379.963,41	1.583.049,15	187.550,66	1.395.498,49		
I Ενσώματες ακινητοποιήσεις								
3.Κτίρια-Εγκαταστάσεις κτιρίων	86.483,73	74.945,64	11.538,09	86.483,73	71.099,64	15.384,09		
4.Μηχ/τα-Τεχν.Εγκαταστάσεις & λοιπός μηχαν/κός εξοπλισμός	40.198,99	36.430,98	3.768,01	40.198,99	23.972,28	16.226,71		
5.Μεταφορικά μέσα	3.887,01	2.332,21	1.554,80	3.887,01	1.749,15	2.137,86		
6.Επιπλα & λοιπός εξοπλισμός	504.730,20	250.281,35	254.488,85	391.352,58	194.205,40	197.147,18		
Σύνολο Ενσώματων Ακινήτων	635.299,93	363.970,18	271.328,75	521.922,31	291.026,47	230.895,84		
Σύνολο Ακινήτων (I+II)	2.218.349,08	567.055,92	1.651.293,16	2.104.971,46	478.577,13	1.626.394,33		
ΝΟΛΟ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓ/ΚΟΥ(I+II)	2.218.349,08	567.055,92	1.651.293,16	2.104.971,46	478.577,13	1.626.394,33		
ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ								
Αποθέματα								
1. Εμπορεύματα			585,27			1.030,29		
Σύνολο αποθεμάτων			585,27			1.030,29		
I Απαιτήσεις								
11.Χρεώστες διάφοροι			17.558,64			15.812,36		
Σύνολο Απαιτήσεων			17.558,64			15.812,36		
II Διαθέσιμα								
1.Ταμείο			21.055,27			12.107,56		
3.Καταθέσεις όψεως			55.184,33			48.532,71		
Σύνολο Διαθεσίμων			76.239,60			60.640,27		
ΝΟΛΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (ΔI+ΔII + ΔIII)			94.383,51			77.482,82		
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ								
1.Εξοδα επόμενων χρήσεων			26.621,80			0,00		
2.Εσοδα χρήσεως εισπρακτέα			35.565,50			36.281,00		
ΝΟΛΟ ΜΕΤ/ΚΩΝ ΛΟΓ/ΜΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ			62.187,10			36.281,00		
ΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Γ+Δ+Ε)			1.807.863,77			1.740.158,25		
ΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ								
1. Αλλότρια περιουσιακά στοιχεία			0,80			0,80		
2. Χρεωστικοί λογ/μοί εγγυήσεων & εμπράγματων ασφαλειών			27.821,81			27.292,74		
ΝΟΛΟ ΛΟΓ/ΜΩΝ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΩΝ			27.822,61			27.293,54		

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

	ΧΡΗΣΗ 2006		ΧΡΗΣΗ 2005	
	Αξια κτήσης	Αποσβέσεις	Αξια κτήσης	Αποσβέσεις
A. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ				
I Κεφάλαιο μετοχικό				
1 Καταβεβλημένο	1.705.302,42		1.705,30	
III Διαφορές αναπροσαρμογής-Επιχορηγήσεις				
Επενδύσεων				
3.Επιχορηγήσεις επενδύσεων παγίου ενεργητικού Ν.1262/82	92.670,90		173,96	
IV Αποθεματικά κεφάλαια				
1.Τακτικό αποθεματικό	14.442,88		14,44	
3. Ειδικά αποθεματικά	100.500,00		0,00	
4.Εκτακτο αποθεματικό	274.414,25		274,41	
Σύνολο αποθεματικών κεφαλαίων	389.357,11		288,85	
V Αποτελέσματα εις νέο				
Υπόλοιπα κερδών χρήσεως εις νέο	41.493,87		284,27	
Υπόλοιπα ζημιών προηγούμενων χρήσεων	(2.496.834,31)		(2.781.110,00)	
Σύνολο αποτελεσμάτων εις νέο	(2.455.340,44)		(2.496.834,00)	
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (ΑI+ΑIII+ΑIV+AV)	(288.010,01)		(328.706,00)	
Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
I Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις				
B.Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.378.009,77		1.378.009,00	
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων	1.378.009,77		1.378.009,00	
II Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις				
1.Προμηθευτές	243.737,96		418,47	
2α.Επιταγές πληρωτέες μεταχρονολογημένες	3.935,83		0,00	
5.Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη	50.649,38		20,69	
6.Ασφαλιστικοί οργανισμοί	151.388,23		186,97	
11.Πιστωτές διάφοροι	238.509,81		64,76	
Σύνολο Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων	688.231,01		690,85	
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (ΓI+ΓII)	2.066.240,78		2.068.864,00	
Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ				
1.Εσοδα επομένων χρήσεων	9.633,00		0,00	
ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΤ/ΚΩΝ ΛΟΓ/ΜΩΝ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	9.633,00		0,00	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Γ+Δ)	1.807.863,77		1.740.158,25	
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ				
1.Δικαιούχοι αλλοτρικών περιουσιακών στοιχείων	0,90		0,00	
2. Πιστωτικοί λογ/μοί εγγυήσεων & εμπράγματων ασφαλειών	27.821,81		27.292,74	
ΣΥΝΟΛΟ ΛΟΓ/ΜΩΝ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ	27.822,81		27.293,54	

ΜΕΙΩΣΗ: Τα εντός παρενθέσεως κονδύλια είναι αρνητικά.

	<u>Χρήση 2006</u>		<u>Χρήση 2007</u>		<u>Χρήση 2006</u>	<u>Χρήση 2007</u>
Αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως						
Κύκλος εργασιών		522.522,88		514.489,50	Καθαρά κέρδη Χρήσεως	41.493,87 284.276
Μείον: Κόστος πωλήσεων & παροχής υπηρεσιών		<u>1.776.413,16</u>		<u>1.567.686,87</u>	Υπόλοιπο Ζημιών προηγ. χρήσεως	<u>(2.496.834,31)</u> <u>(2.781.110,00)</u>
Μικτά αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως(ζημιές)		(1.253.890,28)		(1.053.197,37)		
Πλέον: Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως(Επιχορηγήσεις)		<u>1.816.721,61</u>		<u>1.910.236,24</u>	Υπόλοιπο Ζημιών εις Νέο	<u>(2.455.340,44)</u> <u>(2.496.834,00)</u>
Σύνολο		<u>562.831,33</u>		<u>857.038,87</u>		
ΜΕΙΟΝ: 1α.Εξοδα Διοικητικής λειτουργίας		<u>540.749,54</u>		<u>510.654,24</u>		
Σύνολο		540.749,54		510.654,24		
Πλέον: 4. Επιχορηγήσεις σε φορείς		<u>0,00</u>		<u>7.850,00</u>	<u>518.504,24</u>	
Οργανικά αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως		22.081,79		(338.534,63)		
ΜΕΙΟΝ: 4. Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα		1.012,34		139,28		
Μείον: 3. Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα		<u>1.391,00</u>		<u>(378,66)</u>	<u>1.065,50</u>	<u>(926,22)</u>
Μικτά αποτελέσματα (κέρδη/ζημιές) εκμεταλλεύσεως		21.703,13		(337.608,41)		
ΤΑΕΟΝ: Έκτακτα Αποτελέσματα						
1. Έκτακτα & ανόργανα έσοδα	52.981,69		303,94			
2. Έκτακτα κέρδη	0,00		0,00			
3. Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	<u>26.635,32</u>	81.617,01	<u>0,00</u>	303,94		
Μείον :						
1. Έκτακτα & ανόργανα έξοδα	10.170,68		5.589,09			
2. Έκτακτες ζημιές	0,00		0,00			
3. Έξοδα προηγούμενων χρήσεων	<u>36.120,51</u>	<u>46.291,19</u>	<u>35.325,82</u>	<u>31.586,08</u>	<u>37.155,17</u>	<u>(36.851,23)</u>
Οργανικά & έκτακτα αποτελέσματα		57.028,95		300.757,18		
Μείον: Σύνολο αποσβέσεων παγίων στοιχείων		88.478,79		29.788,42		
Μείον Οι από αυτές ενσωματωμένες στο κόστος		<u>72.943,71</u>		<u>15.535,08</u>		<u>16.480,76</u>
ΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (ΚΕΡΔΗ) ΧΡΗΣΕΩΣ		<u>41.493,87</u>		<u>284.276,42</u>		

Καλαμάτα 30/4/2007

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Η Δ/ΝΤΡΙΑ ΔΙΟΙΚ. & ΟΙΚΟΝΟΜ. ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΟΙ ΛΟΓΙΣΤΕΣ

- 1) ΑΝΑΣΤ. ΠΟΛΥΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ
- 2) ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥΛΑΚΟΣ
- 3) ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΠΙΝΟΣ
- 4) ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΣ
- 5) ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΙΑΝΝΗΜΑΡΑΣ
- 6) ΑΝΝΑ ΝΤΕΚΕΛΕ
- 7) ΓΕΩΡΓΙΑ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ
- 8) ΣΟΦΙΑ ΜΠΟΤΣΕΑ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΟΥΝΗΣ
Αρ.Αδείας ΟΕΕ 1197 Α' τάξη

ΣΤΡΑΤΟΣ ΝΙΚΟΛ. ΚΟΥΤΣΟΥΛΗΣ

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΝΙΚΟΣ ΦΙΣΚΙΛΗΣ